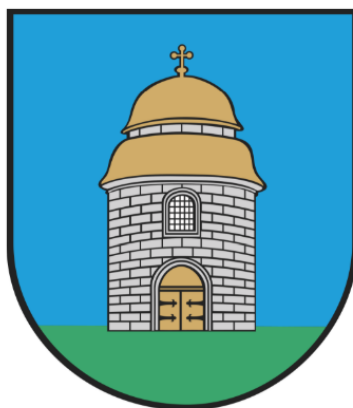

**PROGRAM
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IMIELIN
NA LATA 2024-2027**

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

**Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach**

**Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.**

ZLECENIODAWCA:

GMINA IMIELIN

ul. Imielińska 81, 41-407 Imielin
tel.: 32 225 55 05
e-mail: burmistrz@imielin.pl, www.imielin.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Spokojna 3, 43-330 Hecznarowice
tel.: 33 486 53 53, kom. 513 100 869
mail: biuro@eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak
Sebastian Kulikowski

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ:

- Urząd Miasta Imielin
- Starostwo Powiatowe w Bieruniu
- Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Katowicach
- Miejska Spółka Komunalna w Imielinie
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach Oddział w Pszczynie
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny – Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach
- Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie, Śląski Oddział Regionalny
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach
- PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Katowice
- TAURON Dystrybucja S.A.
- PGL LP Nadleśnictwo Katowice
- Polska Spółka Gazownictwa Oddział w Zabrze
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	10
1.1.	CEL I PODSTAWA OPRACOWANIA	10
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA I ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU.....	10
2.	UWARUNKOWANIA PRAWNE, SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PROGRAMOWYMI.....	12
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY IMIELIN	18
4.	OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	20
4.1.	LIKWIDACJA ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ.....	20
4.1.1.	OPIS STANU OBECNEGO	24
4.1.1.1.	<i>Jakość powietrza na obszarze gminy Imielin .....</i>	<i>24</i>
4.1.1.1.	<i>Emisja z emitorów liniowych.....</i>	<i>27</i>
4.1.1.2.	<i>Niska emisja na terenie gminy Imielin.....</i>	<i>29</i>
4.1.1.3.	<i>Zaopatrzenie w ciepło sieciowe.....</i>	<i>30</i>
4.1.1.4.	<i>Zaopatrzenie w gaz.....</i>	<i>30</i>
4.1.1.5.	<i>Warunki wykorzystania OZE.....</i>	<i>30</i>
4.1.2.	ANALIZA SWOT.....	35
4.1.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU LIKWIDACJI ŹRÓDEŁ EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ.....	35
4.2.	OCHRONA PRZED HAŁASEM	37
4.2.1.	OPIS STANU OBECNEGO	38
4.2.1.1.	<i>Hałas przemysłowy.....</i>	<i>38</i>
4.2.1.2.	<i>Hałas drogowy.....</i>	<i>39</i>
4.2.1.3.	<i>Hałas kolejowy i lotniczy .....</i>	<i>40</i>
4.2.2.	ANALIZA SWOT.....	41
4.2.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ HAŁASEM.....	41
4.3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	43
4.3.1.	OPIS STANU OBECNEGO	44
4.3.2.	ANALIZA SWOT.....	46
4.3.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	46
4.4.	ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE WODAMI	48
4.4.1.	OPIS STANU OBECNEGO	49
4.4.1.1.	<i>Wody powierzchniowe .....</i>	<i>49</i>
4.4.1.2.	<i>Monitoring rzek w rejonie gminy Imielin.....</i>	<i>50</i>
4.4.1.3.	<i>Wody podziemne.....</i>	<i>52</i>
4.4.1.4.	<i>Monitoring wód podziemnych .....</i>	<i>54</i>
4.4.1.5.	<i>Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy.....</i>	<i>54</i>
4.4.2.	ANALIZA SWOT.....	56
4.4.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO GOSPODAROWANIA WODAMI.....	58
4.5.	GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA.....	59
4.5.1.	OPIS STANU OBECNEGO	60
4.5.1.1.	<i>Zaopatrzenie w wodę.....</i>	<i>60</i>
4.5.1.2.	<i>Odbiór ścieków.....</i>	<i>61</i>
4.5.2.	ANALIZA SWOT.....	62
4.5.3	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	63

4.6.	GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI.....	64
4.6.1.	OPIS STANU OBECNEGO	65
4.6.1.1.	<i>Surowce naturalne.....</i>	65
4.6.1.2.	<i>Osuwiska.....</i>	68
4.6.2.	ANALIZA SWOT.....	68
4.6.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI.....	68
4.7.	OCHRONA GLEB I TERENÓW ROLNICZYCH.....	69
4.7.1.	OPIS STANU OBECNEGO	69
4.7.1.1.	<i>Gleby .....</i>	69
4.7.1.2.	<i>Struktura użytkowania terenu.....</i>	70
4.7.1.3.	<i>Rolnictwo.....</i>	70
4.7.1.4.	<i>Badania gleb.....</i>	71
4.7.2.	ANALIZA SWOT.....	72
4.7.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU OCHRONY GLEB I TERENÓW ROLNICZYCH.....	72
4.8.	GOSPODARKA ODPADAMI.....	73
4.8.1.	OPIS STANU OBECNEGO	76
4.8.1.1.	<i>Zasady gospodarowania odpadami na terenie gminy Imielin.....</i>	77
4.8.1.2.	<i>Ilości zebranych odpadów.....</i>	79
4.8.1.3.	<i>Azbest.....</i>	80
4.8.2.	ANALIZA SWOT.....	81
4.8.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI W KIERUNKU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM.....	81
4.9.	ZARZĄDZENIE ZASOBAMI DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO ORAZ WSPIERANIE WIELOFUNKCYJNEJ I TRWAŁE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ	83
4.9.1.	OPIS STANU OBECNEGO	85
4.9.1.1.	<i>Formy ochrony przyrody na terenie gminy Imielin.....</i>	86
4.9.1.2.	<i>Ochrona i zrównoważony rozwój lasów .....</i>	86
4.9.2.	ANALIZA SWOT.....	88
4.9.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO ORAZ WSPIERANIE WIELOFUNKCYJNEJ I TRWAŁE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ.....	88
4.10.	PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA	90
4.10.1.	OPIS STANU OBECNEGO	90
4.10.2.	ANALIZA SWOT.....	92
4.10.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA	92
5.	ZAGADNIENIA HORYZONTALNE.....	93
5.1.	ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU.....	93
5.2.	NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA.....	94
5.3.	DZIAŁANIA EDUKACYJNE	94
5.4.	MONITORING ŚRODOWISKA.....	95
6.	CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I ICH FINANSOWANIE.....	97
7.	SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	122
8.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	123

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1 LOKALIZACJA GMINY IMIELIN NA TLE POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO	18
RYSUNEK 2 ŚREDNIE STĘŻENIE DWUTLENKU SIARKI NA STACJI W TYCHACH PRZY UL. TOŁSTOJA 1 W LATACH 2020-2023 (μG/M ³)	25
RYSUNEK 3 ŚREDNIE STĘŻENIE PYŁU PM10 NA STACJI W TYCHACH PRZY UL. TOŁSTOJA 1 W LATACH 2020-2023 (μG/M ³) ..	25
RYSUNEK 4 ŚREDNIE ROCZNE SUMY USŁONECZNIENIA	31
RYSUNEK 5 MAPA ROZKŁADU GĘSTOŚCI ZIEMSKIEGO STRUMIENIA CIEPLNEGO NA OBSZARZE POLSKI	32
RYSUNEK 6 LOKALIZACJA STACJI BAZOWYCH SIECI KOMÓRKOWEJ NA TERENIE GMINY IMIELIN	45
RYSUNEK 7 WODY POWIERZCHNIOWE NA TERENIE GMINY IMIELIN	50
RYSUNEK 8 WYDAJNOŚĆ STUDNI ORAZ GZWP NA TERENIE GMINY IMIELIN	53
RYSUNEK 9 ROZKŁAD PRZESTRZENNY WARTOŚCI SPI NA TERENIE KRAJU W CZERWCU 2020 ROKU	56
RYSUNEK 10 GRANICE ZŁÓŻ ORAZ TERENÓW GÓRNICZYCH NA TERENIE GMINY IMIELIN	67
RYSUNEK 11 ILOŚĆ ODPADÓW ZEBRANYCH Z TERENU GMINY IMIELIN W LATACH 2020-2023	80

SPIS TABEL

TABELA 1 RELACJA KIERUNKÓW INTERWENCJI OKREŚLONYCH W POŚ DLA WOJ. ŚLĄSKIEGO ORAZ W POLITYCE EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA 2030	11
TABELA 2 ZESTAWIENIE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PRZEDSTAWIENIE SPÓJNOŚCI Z CELAMI ZAPISANYMI W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2024-2027”	12
TABELA 3 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	20
TABELA 4 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA	24
TABELA 5 ŚREDNIE DOBOWE NATĘŻENIE RUCHU NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 934 W REJONIE GMINY IMIELIN W 2020/2021 ROKU	28
TABELA 6 POWIERZCHNIA UPRAW NA TERENIE GMINY IMIELIN	33
TABELA 7 ZAPOTRZEBOWANIE NA SŁOMĘ DLA POSZCZEGÓLNYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT HODOWANYCH	33
TABELA 8 WSKAŹNIK WIELKOŚCI PRODUKCJI BIOGAZU W PRZELICZENIU NA SZTUKI DUŻE [M ³ /SD/D]	34
TABELA 9 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH NA TERENIE GMINY IMIELIN ORAZ PRODUKCJA BIOGAZU	34
TABELA 10 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	37
TABELA 11 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE KLIMATU AKUSTYCZNEGO – OCHRONY PRZED HAŁASEM	38
TABELA 12 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	43
TABELA 13 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	43
TABELA 14 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	48
TABELA 15 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZED POWODZIĄ	49
TABELA 16 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	59
TABELA 17 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	60
TABELA 18 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	64
TABELA 19 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	64
TABELA 20 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	69
TABELA 21 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY GLEB I TERENÓW ROLNICZYCH	69
TABELA 22 STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2023 R.	70
TABELA 23 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	73
TABELA 24 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	75
TABELA 25 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	83
TABELA 26 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I ZASOBÓW LEŚNYCH	85
TABELA 27 WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	90
TABELA 28 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE NADZWYCZAJNYCH ZAGROZEŃ ŚRODOWISKOWYCH	90
TABELA 29 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU LIKWIDACJI ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ	97

TABELA 30 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE LIKWIDACJI ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ	99
TABELA 31 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE LIKWIDACJI ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ	100
TABELA 32 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZED HAŁASEM.....	101
TABELA 33 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM.....	102
TABELA 34 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM	102
TABELA 35 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.....	103
TABELA 36 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.....	103
TABELA 37 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.....	104
TABELA 38 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO GOSPODAROWANIA WODAMI	104
TABELA 39 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO GOSPODAROWANIA WODAMI	106
TABELA 40 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO GOSPODAROWANIA WODAMI.	107
TABELA 41 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ.....	108
TABELA 42 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ.....	109
TABELA 43 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	110
TABELA 44 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI	111
TABELA 45 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI	112
TABELA 46 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE OCHRONY GLEB I TERENÓW ROLNICZYCH	113
TABELA 47 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE OCHRONY GLEB I TERENÓW ROLNICZYCH.....	114
TABELA 48 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI W KIERUNKU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM.....	115
TABELA 49 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI W KIERUNKU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM.....	116
TABELA 50 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI W ZAKRESIE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I WSPIERANIA WIELOFUNKCYJNEJ I TRWALE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ	117
TABELA 51 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I WSPIERANIA WIELOFUNKCYJNEJ I TRWALE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ	118
TABELA 52 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I WSPIERANIA WIELOFUNKCYJNEJ I TRWALE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ.....	119
TABELA 53 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA	120
TABELA 54 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA	120
TABELA 55 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE Z PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA	121
TABELA 56 DZIAŁANIA W RAMACH ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM	122

WYKAZ SKRÓTÓW:

AKPOŚK	-	Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
BAT	-	najlepsza dostępna technika
ChZT	-	chemiczne zapotrzebowanie na tlen
DK	-	droga krajowa
DW	-	droga wojewódzka
GDDKiA	-	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	-	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPR	-	Generalny Pomiar Ruchu
GPZ	-	Główny punkt zasilania
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	-	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
FEnIKS	-	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
FE SL 2021-2027	-	Fundusze Europejskie dla Śląska 2021-2027
ITPOK	-	Instalacja Termicznego Przetwarzania Odpadów
IUNG	-	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
KPGO	-	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOŚK	-	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
LKP	-	Leśny kompleks promocyjny
LZWP	-	Lokalny zbiornik wód podziemnych
MZP	-	mapa zagrożeń powodziowych,
MRP	-	mapa ryzyka powodzi
MPZP	-	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR	-	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	-	ocena oddziaływania na środowisko
ORSIP	-	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej
OSO	-	obszary specjalnej ochrony ptaków
OZE	-	Odnawialne Źródła Energii
PGW WP	-	Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”
PGS	-	Przedsiębiorstwo Górnicze "SILESIA" Sp. z o.o.
PIG	-	Państwowy Instytut Geologiczny
PIOŚ	-	Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PIS	-	Państwowa Inspekcja Sanitarna
PMŚ	-	Państwowy Monitoring Środowiska
POH	-	Program Ochrony przed Hałasem
POliŚ	-	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PONE	-	Program Ograniczania Niskiej Emisji

POP	-	Program Ochrony Powietrza
PTTK	-	Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze
PWiK	-	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
PZRP	-	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym
RDLP	-	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	-	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	-	Ramowa Dyrektywa Wodna
RLM	-	Równoważna Liczba Mieszkańców
RWMS	-	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SEKAP	-	System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej
SIWZ	-	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOO	-	specjalne obszary ochrony siedlisk
SPA 2020	-	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WINB	-	Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego
WODR	-	Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
WORP	-	wstępna ocena ryzyka powodziowego
WPF	-	Wieloletnia Prognoza Finansowa
WSO	-	Wojewódzki System Odpadów
WSSE	-	Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
WWA	-	wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
PDR	-	zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii
ZPK	-	Zespół Parków Krajobrazowych
ZZR	-	zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii
9WWA	-	dziewięć podstawowych aromatycznych węglowodorów wielopierścieniowych

1. Wstęp

1.1. Cel i podstawa opracowania

Podstawą prawną opracowania dokumentacji pt.: „**Program ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027**” jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), która mówi, iż „w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy sporządza program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”.

Niniejszy Program Ochrony Środowiska jest zbieżny z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych obejmujących terytorialnie obszar Gminy Imielin.

Gmina Imielin w chwili obecnej posiada „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Imielin na lata 2020-2023” przyjęty uchwałą nr XXII/156/2020 Rady Miasta Imielin z dnia 28 października 2020 roku. Poprzednio obowiązywał „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Imielin na lata 2015-2018” przyjęty uchwałą nr XV/107/2016 Rady Miasta Imielin z dnia 27 stycznia 2016 roku.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) stanowią, iż po uzgodnieniu braku potrzeby przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny, co ma miejsce w tym przypadku.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia, a następnie jego realizacji i wdrażania. W związku z tym w trakcie procedur opracowania „**Programu...**” Gmina Imielin zapewni możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.).

Po pozytywnym zaopiniowaniu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu Bieruńskiego-Lędzińskiego „**Program ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027**” zostanie przyjęty uchwałą Rady Miasta Imielin do realizacji.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z wykonania „**Programu...**” Burmistrz Gminy Imielin powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Miasta oraz przekazać do wiadomości do organu wykonawczego Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego.

Realizacja „**Programu...**” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

1.2. Metodologia opracowania i zawartość dokumentu

„**Program ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027**” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie, czyli stworzenia warunków do działań związanych z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem.

Jednocześnie niniejszy dokument został opracowany zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku oraz zaktualizowanymi w 2017 i 2020 roku w oparciu o aktualne dokumenty strategiczne.

Przytoczone wytyczne wymagają podziału harmonogramów realizacji zadań na zadania własne Gminy Imielin oraz zadania monitorowane.

Etapy opracowania niniejszego dokumentu to:

- zebranie szczegółowych danych z Urzędu Miasta Imielin, Starostwa Powiatowego w Bieruniu, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie gminy w tym między innymi Zarządów Dróg, Nadleśnictwa Katowice, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wód Polskich, WIOŚ, GIOŚ, RDOŚ, ODR i ARiMR, a także większych podmiotów gospodarczych.
- ocena realizacji dotychczasowego **Programu ochrony środowiska**.
- ocena aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiskowych na obszarze gminy. Jako punkt odniesienia dla niniejszego dokumentu przyjęto stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2023 r., a tam, gdzie nie było możliwości uzyskania danych wykorzystano stan na dzień 31.12.2022 r.,
- analizy dotychczasowych dokumentów i opracowań planistycznych,
- wyznaczenie celów i sformułowanie kierunków działań pozwalających na realizację celów dokumentów wyższych szczebli. Cele i kierunki działań wyspecyfikowano zgodnie z aktualnymi dokumentami wyższych szczebli (wymienione w rozdziale 2), danymi WPF oraz innymi dokumentami planistycznymi udostępnionymi przez Urząd Miasta Imielin oraz instytucje, od których pozyskano niezbędne dane i informacje.
- określenie realizacji **Programu** w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, a także możliwości ich finansowania.

- określenie zasad monitoringu, który pozwoli na badanie postępów w realizacji **Programu** co 2 lata, w trakcie opracowywania Raportów z realizacji POŚ.

Nawiązując do struktury określonej w „Polityce ekologicznej Państwa 2030” niniejszy dokument zawiera kierunki interwencji nazwane zgodnie z Polityką. Niemniej jednak odnosząc się do poprzedniego Programu niezbędne było w niektórych miejscach zastosowanie nazewnictwa z poprzedniego Programu ochrony środowiska dla Gminy Imielin ze względu na konieczność porównania stanu środowiska. Dlatego poniżej wskazano podwójne nazewnictwo kierunków interwencji.

Tabela 1 Relacja kierunków interwencji określonych w POŚ dla woj. śląskiego oraz w Polityce ekologicznej państwa 2030

Kierunki interwencji - zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa 2030	Kierunki interwencji - zgodnie z Programem Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024
Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	Powietrze atmosferyczne
Zrównoważone gospodarowanie wodami w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Zasoby wodne
Ochrona powierzchni ziemi w tym gleb	Gleby
Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego jądrowego i ochrony radiologicznej	Przeciwdziałanie poważnym awariom
Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Ochrona przyrody
Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	
Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
Zarządzanie zasobami geologicznymi	Zasoby surowców naturalnych
Edukacja ekologiczna Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska Adaptacja do zmian klimatu	Zagadnienia horyzontalne (w każdym z kierunków interwencji ujęto adaptacje do zmian klimatu, edukację)
Brak w Polityce Ekologicznej Państwa 2030	Pola elektromagnetyczne Hałas

Źródło: Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

W związku z tym uznaje się, że kierunki interwencji w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027 odpowiadają i są spójne z kierunkami Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 oraz z kierunkami Polityki ekologicznej państwa 2030 i zawierają następujące elementy:

- Likwidacja źródeł zanieczyszczeń,
- Ochrona przed hałasem,
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- Zrównoważone gospodarowanie wodami,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- Ochrona gleb i terenów rolniczych,
- Gospodarka odpadami,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska.

2. Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Podstawowymi aktami prawnymi, które miały wpływ na treść „Programu ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027” były następujące ustawy:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa o ochronie przyrody,
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa o lasach,
- Ustawa Prawo wodne,
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Ustawa o odpadach,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w dokumentach programowych i strategicznych opracowanych na poziomie gminy, powiatu oraz na poziomie wojewódzkim, krajowym i UE.

Poniżej przedstawiono powiązanie „Programu ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027” z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego i regionalnego.

Podczas tworzenia „Programu...” brano pod uwagę założenia, cele, kierunki działań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych. Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele „Program ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027”
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności	Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.	7.1: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, 7.2: Modernizacja sieci elektroenergetycznych, 7.4: Realizacja programu inteligentnych sieci w energetyce, 7.7: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, 7.8: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, 8.1: Rewitalizacja obszarów problemowych, 9.1: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	• Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny, • Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej Śląska oraz promocji zmian strukturalnych, • Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom samorządy, • Rozwój obszarów wiejskich.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I). Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II). Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III). Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV). Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1). Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2). Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3). Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4). Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1). Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2). Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3). Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4). Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5). Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1). Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2). Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1). Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1).
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	-	Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności, Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.	Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska, Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.
Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa	Kierunek interwencji 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa, Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa, Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Kierunek interwencji 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska, Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych, Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów,

		Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.
DOKUMENTY SEKTOROWE		
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	Cel 1 - osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, tam gdzie są one przekraczane oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, Cel 2 - osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego	1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego 2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego 3. Ograniczenie poziomu zanieczyszczenia powietrza w miastach, polityka miejska 4. Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii 5. Edukacja ekologiczna 6. Źródła finansowania działań określonych w aKPOP 7. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalniami ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do art. 5.2.
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028	Zadaniem KPGO 2028 jest określenie działań niezbędnych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób, który zapewnia ochronę środowiska, z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości i uwarunkowań ekonomicznych oraz poziomu technologicznego istniejącej infrastruktury. Główne cele wskazane w dokumencie to m.in.: 1) szeroko pojęte ZPO, ze szczególnym uwzględnieniem ZPO żywności; 2) wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu; 3) dążenie do 55% dla 2025 r. i 65% dla 2035 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych; 4) minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r.; 5) utrzymanie dotychczasowego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r.; 6) zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów; 7) osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych; 8) dokończenie likwidacji mogilników zawierających przeterminowane ŚÓR i inne odpady niebezpieczne; 9) zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku;	

	10) zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postępowania z odpadami. 1. Przedstawione w KPGO 2028 cele i zadania dotyczą lat 2023–2028, zaś perspektywicznie obejmują okres do 2035 r.	
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami, Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu, Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu, Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu, Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Aktualizacja Programu Ochrony Powietrza dla Województwa śląskiego	Nadrzędnym celem Programu ochrony powietrza jest ewaluacja działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego	• Ograniczenie emisji z instalacji na paliwa stałe o mocy do 1 MW i poprawa efektywności energetycznej • Edukacja ekologiczna związana z ochroną powietrza • Kontrola przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego oraz zakazu spalania odpadów • Ograniczenie emisji z sektora transportu
Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030+"	Cel strategiczny A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej Cel strategiczny B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca Cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni Cel strategiczny D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	A.1. Konkurencyjna gospodarka A.2. Innowacyjna gospodarka A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych B.2. Aktywny mieszkani B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki C.1. Wysoka jakość środowiska C.2. Efektywna infrastruktura C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu D.3. Nowoczesna administracja publiczna

Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024	Cel Powietrze atmosferyczne, Cel Zasoby wodne, Cel Gospodarka odpadami, Cel Ochrona przyrody, Cel Zasoby surowców naturalnych, Cel Tereny przemysłowe, Cel Hałas, Cel Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące, Cel Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym, Cel Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.	• Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych, • Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami, • System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód, • Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii, • Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu, • Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych, • Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi, • Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, • Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska, • Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach, • Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.
Program ochrony środowiska dla powiatu bieruńsko-lędzkiego do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030	Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP) Zagrożenie hałasem (ZH) Pola elektromagnetyczne (PEM) Gospodarowanie wodami (GW) Gospodarka wodno ściekowa (GWS) Zasoby geologiczne (ZG) Gleby (GL) Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO) Zasoby przyrodnicze (ZP) Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP)	• Poprawa jakości powietrza w oparciu o gospodarkę niskoemisyjną i odnawialne źródła energii • ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w powiecie bieruńsko-lędzkim • PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi • GW.I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych • GW.II. Zapewnienie bezpieczeństwa przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą • GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej • ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi • GL. I. Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi • GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój powiatu bieruńsko-lędzkiego • ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej • ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

		PAP.I. Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii
Strategia Rozwoju Miasta Imielin na lata 2021-2028	Obszar Strategiczny 1 – Infrastruktura techniczna Obszar Strategiczny 3 – Ochrona Środowiska Obszar Strategiczny 7 – Sport i rekreacja	Cele strategiczne: 1.1 – Rozbudowa infrastruktury drogowej miasta 3.1 – Ograniczenie niskiej emisji w mieście 3.2 – Rozbudowa kanalizacji sanitarnej 3.3 – Rozbudowa kanalizacji deszczowej, utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych, rozbudowa infrastruktury retencji wodnej 7.1 – Zagospodarowanie kamieniołomu i terenu wokół zbiornika „Imielin” 7.2 – Budowa ścieżek rowerowych wspólnych dla powiatu

Źródło: „Wytoczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli wraz z ich aktualizacją 2017 i 2020

3. Ogólna charakterystyka Gminy Imielin

Gmina Imielin to gmina miejska położona we wschodniej części województwa śląskiego, w północnej części powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 28,04 km².

Imielin nie posiada formalnie wyznaczonych dzielnic, funkcjonują jednak one w powszechnym użytku mieszkańców. Są to m.in: centrum, Jamnice, Pasieczki, Cisowiec, Stara Gać, Nowa Gać, Granice, Jazd, Golcówka i Wioski.

Gmina Imielin graniczy:

- od północy z Mysłowicami - miastem na prawach powiatu,
- od południa z gminą Chełm Śląski należącą do powiatu bieruńsko-lędzińskiego,
- od wschodu z Jaworzniem - miastem na prawach powiatu,
- od zachodu z gminą Lędziny należącą do powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Miasto Imielin jest oddalone o 17 km od Katowic, 9 km od Bierunia, 15 km od Sosnowca oraz 12 km od Oświęcimia. W odległości około 42 km położony jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice. Gmina posiada dogodne połączenia kolejowe i drogowe. Przez Imielin przebiega droga wojewódzka nr 934 relacji Katowice – Oświęcim. Położenie komunikacyjne gminy Imielin powoduje, iż jest zapewniony dobry dostęp w kierunku śląska i małopolski poprzez zlokalizowany w północno-wschodniej części gminy niewielki odcinek autostrady A4 Katowice – Kraków oraz z południową częścią województwa przez krótki odcinek drogi krajowej nr 1 relacji Cieszyn – Warszawa zlokalizowany w północno-zachodniej części gminy.

Ponadto przez teren gminy Imielin przebiega linia kolejowa nr 138 Oświęcim - Katowice.

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Imielin na tle powiatu bieruńsko-lędzińskiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki>

Według podziału na jednostki i mezoregiony fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego Imielin położony jest w obrębie Pagórów Jaworznickich w makroregionie Wyżyny Śląskiej. Terytorium gminy cechuje zróżnicowanie rzeźby terenu. W jego północno-wschodniej części znajdują się wzniesienia zwane „Pagóry Imielińskie”. Południowo-zachodnia część gminy to teren równinny, pokryty złożami węgla kamiennego. Pod względem morfologicznym wschodnia i zachodnia część Imielina to Dolina Przemyszy należąca do Kotliny Mysłowickiej.

Imielin położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 452 Chrzanów w utworach triasu środkowego i dolnego.

Na obszarze gminy Imielin jest wiele godnych uwagi obiektów atrakcyjnych zarówno pod kątem historii i tradycji, a także cennych walorów turystycznych i krajoznawczych. We wschodniej części gminy Imieliński Zbiornik Wody Pitnej otoczony jest atrakcyjnymi terenami rekreacyjnymi. Zbiornik Imieliński, to jeden z najczystszych, a przy tym największych zbiorników w województwie śląskim.

Dzięki położeniu w południowo-wschodniej części województwa śląskiego i dogodnemu połączeniu autostradą A-4 z Katowicami i pozostałymi miastami aglomeracji śląskiej i otoczeniu Imielin lasami stał się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Zgodnie z danymi GUS wg stanu na dzień 31.12.2023 roku Gminę Imielin zamieszkiwało 9 097 osób, z czego 48,9% to mężczyźni, a 51,11% to kobiety. Współczynnik feminizacji wyniósł 104. W latach 2010-2023 liczba mieszkańców wzrosła o około 13%.

W 2023 roku zarejestrowano 123 zameldowań na pobyt stały oraz 76 wymeldowań. W 2023 roku zmarło 106 osób, zaś urodziło się 54. Przyrost naturalny w 2023 roku wyniósł -52.

58,5% mieszkańców gminy Imielin jest w wieku produkcyjnym, 21,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Gmina ma rolniczo-przemysłowy charakter. Według danych ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2016 roku wynika, iż około 70% powierzchni gminy stanowią grunty pozostające w zagospodarowaniu rolnym, leśnym bądź też nieużytki.

W roku 2023 według danych GUS w gminie Imielin zarejestrowanych było 1 126 podmiotów gospodarczych, w tym 888 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz 238 osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Największy udział w ogóle podmiotów gospodarczych w gminie mają przemysł i budownictwo, handel, usługi oraz przetwórstwo przemysłowe.

4. Ocena stanu środowiska

4.1. Likwidacja źródeł zanieczyszczeń

W tabeli poniżej przedstawiono Wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 3 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“ Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Aktualizacja "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Imielin"	Gmina Imielin Gmina nie opracowała Planu gospodarki niskoemisyjnej. W 2021 roku Gmina opracowała „Program ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Imielin na lata 2021-2023” oraz zasady udzielania dotacji celowej na realizację powyższego Programu.	1 opracowanie
2.	Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego Gminy Imielin	Gmina Imielin W celu zapewnienia ciągłej i sprawnej pracy systemu oświetlenia drogowego prowadzone były prace w ramach zadania świadczenia usługi oświetlenia drogowego o podwyższonym standardzie. W 2021 roku wymieniono słupy i lampy oświetlenia ulicznego na ul. Nowozachęty, wykonano projekt i wybudowano oświetlenie drogowe na odcinkach ulic: Sikorskiego, Grzybowej, Wyzwolenia, Wiosennej i bocznej Karola Miarki oraz wymieniono oświetlenie na budynku przy ul. Aptecznej. W 2022 roku zrealizowano projekt i budowę części oświetlenia drogowego przy ul. Wspólnej, Kuczyńskiego, Kusocińskiego, Marka i Szaniawskiego. Wykonano również oświetlenie przejścia dla pieszych na ul. Św. Br. Alberta. Ponadto prowadzono bieżące remonty i konserwacje oświetlenia ulicznego i parkowego.	13 projektów modernizacji oświetlenia
3.	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Gmina Imielin W latach 2021-2023 nie prowadzono prac termomodernizacyjnych w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy Imielin. Wszystkie budynki przeszły termomodernizacje w latach wcześniejszych. W 2023 roku uruchomiono Słoneczną elektrownię – przy oczyszczalni ścieków na ul. Wandy. Elektrownia wytwarza prąd na potrzeby oczyszczalni. Zabudowane panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 146 kW rozmieszczone na powierzchni 1 600 m ² produkują energię w całości wykorzystaną na potrzeby oczyszczalni ścieków.	słoneczna elektrownia na oczyszczalni ścieków
4.	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (PONE, PGN)	Gmina Imielin W latach 2021-2023 w ramach realizacji „Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Imielin na lata 2021-2023” wymieniono ogółem 240 starych urządzeń grzewczych – zamontowano łącznie 198 kotłów gazowych i 42 pompy ciepła, w tym: - w 2021 r. zlikwidowano 80 starych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (tzw. kopciuchów) i zamieniono je na nowoczesne źródła ogrzewania. Zamontowano 72 kotły gazowe oraz 8 pomp ciepła; koszt: 1 398 765,23 zł, - w 2022 r. zlikwidowano 80 starych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (tzw. kopciuchów) i zamieniono je na nowoczesne źródła ogrzewania. Zamontowano 60 kotłów gazowych oraz 20 pomp ciepła; koszt: 1 871 966,85 zł, - w 2023 r. zlikwidowano 80 starych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (tzw. kopciuchów) i zamieniono je na	wymieniono ogółem 240 starych urządzeń grzewczych – zamontowano łącznie 198 kotłów gazowych i 42 pompy ciepła, 226 instalacji fotowoltaicznych

		nowoczesne źródła ogrzewania. Zamontowano 66 kotłów gazowych oraz 14 pomp ciepła; koszt: 1 871 121,49 zł. Każdy mieszkaniec miasta, biorący udział w PONE otrzymał łącznie 8 000,00 zł dofinansowania do wymiany kotła. Dofinansowanie pokryto ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. W 2022 roku realizowano projekt pn. „Efektywna energia – montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych w Gminie Imielin” obejmujący zaprojektowanie, dostawę, montaż, uruchomienie i przeprowadzenie procedury włączenia do sieci Operatora Systemu Dystrybucji mikroinstalacji fotowoltaicznych na 226 budynkach na terenie Gminy Imielin w wysokości 3 955 857,50 zł. Ponadto przez cały 2022 rok mieszkańcy mogli składać wnioski w ramach programu „Czyste Powietrze”. Na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW w Katowicach w Urzędzie działał Punkt Konsultacyjny. W ramach programu od 1 stycznia 2022 roku osoby o najniższych dochodach uzyskały możliwość 90% dofinansowania do kompleksowej termomodernizacji swojego domu. Realizując to zadanie Imielin znalazł się na liście najbardziej aktywnych gmin realizujących Program. WFOŚiGW w Katowicach W latach 2020-2023 na terenie gminy Imielin w ramach realizacji programu Czyste Powietrze zlikwidowano 76 źródeł ciepła, wymieniając na: • 7 kotłów na węgiel, • 46 kotłów gazowych, • 18 pomp ciepła, • 5 kotłów na pellet. W 2023 roku dokonano odbioru końcowego prac montażowych w ramach zadania „Efektywna Energia-Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych w Gminie Imielin”, o następujących mocach i ilościach: • 18 zestawów instalacji fotowoltaicznych o mocy 2,275 kWp • 59 zestawów instalacji fotowoltaicznych o mocy 3,185 kWp • 41 zestawów instalacji fotowoltaicznych o mocy 4,55 kWp • 108 zestawów instalacji fotowoltaicznych o mocy 5,46 kWp. Program dofinansowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) dla osi priorytetowej: IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna dla działania: 4.1. Odnawialne źródła energii dla poddziałania: 4.1.1. Odnawialne źródła energii – ZIT.	
5.	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach przedsiębiorstw, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Przedsiębiorstwa W latach 2021-2023 brak jest danych dotyczących realizacji zadania.	-
6.	Monitoring zużycia paliw i nośników energii w budynkach użyteczności publicznej, system zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Imielin Zadanie realizowane jest na bieżąco, w ramach oszczędności związanych ze zużyciem energii elektrycznej w obiektach gminnych.	-
7.	Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji,	Gmina Imielin	-

	efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	W styczniu 2022 roku w ramach działań promocyjnych, na terenie Gminy Imielin przeprowadzono badanie/ eksperyment. W centrum miasta ustawiona została instalacja dwumetrowego modelu ludzkich płuc, która „oddychała” pochłaniając zanieczyszczenia powietrza, które osiadając na białej materii zmieniały kolor zależnie od jakości powietrza, tym samym wizualizując stan ludzkich płuc narażonych na oddziaływanie smogu. Eksperyment zakończył się „szarym kolorem płuc“, a nie czarnym jak w większości miast regionu. Pozytywny wynik eksperymentu to zasługa mieszkańców, którzy zainwestowali w piece które nie kopca.	
8.	Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	WIOŚ w Katowicach Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza odbywa się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie gminy Imielin nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej. Gmina Imielin Gmina Imielin posiada własne czujniki jakości powietrza zlokalizowane przy ulicy Sapety i Hallera w Imielinie. W latach 2021-2023 nie postawiono nowych czujników jakości powietrza.	czujniki jakości powietrza zlokalizowane przy ulicy Sapety i Hallera w Imielinie
9.	Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	WIOŚ w Katowicach W latach 2020-2023 WIOŚ w Katowicach na terenie gminy Imielin przeprowadził łącznie 12 kontroli przedsiębiorców, w tym 8 w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza. W 5 przypadkach stwierdzono naruszenia.	8 kontroli
10.	Budowa, rozbudowa, remont i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Gmina Imielin W ramach realizacji zadania w latach 2021-2023 zrealizowano inwestycje: • Roboty modernizacyjne na ul. Wyzwolenia – wymieniono nawierzchnię wraz z podbudową oraz wybudowano chodnik i kanalizację deszczową: koszt: 2 200 000,00 zł, • Wykonano projekt budowlano-wykonawczy przebudowy ul. Skargi na odcinku od ul. Brata Alberta do ul. Kordeckiego; koszt: 23 100,00 zł, • Wymieniono podbudowę oraz nową nawierzchnię asfaltową jezdni na odcinku 1,259 km, a także wybudowano ścieżkę rowerową w ul. Wandy. Inwestycja obejmowała budowę kanalizacji deszczowej (odcinek o długości 1,093 km) oraz kanału technicznego. Ścieżkę rowerową wykonano na odcinku 1,201 km po lewej stronie ul. Wandy, oddzieloną od jezdni pasem zieleni, • Opracowano projekt przebudowy ul. Sikorskiego, Hallera i Poniatowskiego, • Przebudowano ul. Drzymały od ul. Kolejowej do ul. Spacerowej, • Kompleksowy remont ul. Adamskiego na odcinku 700 mb – od ul. Grabowej do ul. Podmiejskiej. W ramach prac wymieniono wodociąg, gazociąg, nową podbudowę oraz chodnik. • Remont ul. Sikorskiego – wymiana podbudowy, kanalizacji deszczowej, krawężników oraz chodnika, • Przebudowa ul. Rejtana i ul. Piotra Skargi. PZD w Bieruniu W latach 2020-2023 w ramach realizacji zadania wykonano: • Przebudowę skrzyżowania drogi powiatowej 5918S ul. Nowozachęty z drogą gminną ul. Wandy w Imielinie na odcinku 335 m; koszt: 2 395 158,86 zł, • Przebudowa drogi powiatowej nr 5918S ul. Nowozachęty w Imielinie w zakresie remontu chodnika na odcinku 149 m; koszt: 107 857,58 zł,	modernizacja/ przebudowa/ remont: 7 odcinków dróg gminnych 2 odcinków dróg powiatowych 1 odcinka dróg wojewódzkich

		- Wzmocnienie nawierzchni drogi powiatowej nr 5916S ul. Satelickiej w Imielinie w ramach zadania inwestycyjnego pn.: Poprawa parametrów technicznych drogi oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego; wartość w budżecie: 300 000,00 zł. Ponadto w ramach bieżącego utrzymania dróg powiatowych wydatkowano następujące środki: 26 497,15 zł w 2020 roku, 78 263,13 zł w 2021 roku, 26 393,38 zł w 2022 roku, 264 84,81 zł w 2023 roku. ZDW w Katowicach W ramach realizacji zadania od czerwca 2022 roku m.in. na terenie gminy Imielin, na drodze wojewódzkiej nr 934 jest realizowane zadanie pn.: „Przebudowa DW 934 od m. Imielin do DK 44“. Przewidywany termin zakończenia zadania to wrzesień 2024 r. Przebudowa obejmuje odcinek DW 934 od skrzyżowania DW 934 (ul. Imielińska) z ulicami Miarki i Dobrą w Imielinie do rejonu przejazdu kolejowego w Bieruniu na długości ok. 9 km. Zakres inwestycji obejmuje przebudowę konstrukcji nawierzchni, ujednolicenie szerokości jezdni, przebudowę skrzyżowań, budowę zatok autobusowych, budowę/ przebudowę chodników i ciągów pieszo-rowerowych, przebudowę zjazdów. Całkowita wartość zadania wynosi ok. 151 mln zł, w tym wartość dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – ok. 140,7 mln zł. GDDKiA Oddział w Katowicach W latach 2020-2023 na trasie drogi ekspresowej S1 na terenie gminy Imielin GDDKiA Oddział w Katowicach nie wykonywał bieżących remontów, modernizacji i budowy nowych dróg, chodników oraz infrastruktury mostowej.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

Obecnie na terenie gminy Imielin jest 5 firm posiadających aktualne decyzje wydane przez Starostę Bieruńsko-Lędzkiego w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza:

- decyzja znak ŚR. 6224.1.2014 z dnia 01.07.2014 r. udzielająca Górnośląskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 19 pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z Zakładu Uzdatniania Wody Dzieckowice w Imielinie przy ul. Wodnej 3 – emisja z instalacji ozonowania oraz obróbki mechanicznej cięcia,
- decyzja znak ŚR.6224.1.2015 z dnia 13.05.2015 r. udzielająca Wentylatorom WENTECH sp. z o. o. z siedzibą w Imielinie przy ul. Rzemieślniczej 6 pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z procesów powlekania,
- decyzja znak ŚR.6224.2.2015 z dnia 15.01.2016 r. ze zm. udzielająca Górnośląskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 19 pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji kotłowni, eksploatowanej na terenie Zakładu Uzdatniania Wody Dzieckowice w Imielinie przy ul. Wodnej 3,
- decyzja znak ŚR.6224.2.2019 z dnia 03.06.2019 r. udzielająca Planetfan Sp. z o.o., Sp. k. z siedzibą w Imielinie przy ul. Przemysłowej 5 na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji do spawania obejmującej więcej niż 3 stanowiska spawalnicze, zlokalizowanej w Imielinie przy ul. Rzemieślniczej 8,
- decyzja znak ŚR.6224.4.2021 z dnia 28.02.2022 r. udzielająca Górnośląskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 19 pozwolenia na wprowadzanie

gazów lub pyłów do powietrza z instalacji Regeneracji Węgla Aktywnego, zlokalizowanej w Imielinie przy ul. Rzemieślniczej 5a¹.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy. Część wskaźników została zaczerpnięta z Programu Ochrony Środowiska Gminy Imielin, a część z Polityki Ekologicznej Państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Tabela 4 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony powietrza

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2019	Stan aktualny 2023
1	Stężenie średnioroczne NO ₂ [µg/m ³]	20 µg/m ³ Tychy, ul. Tołstoja 1/ poziom dopuszczalny 20 µg/m ³	17 µg/m ³ Tychy, ul. Tołstoja 1 / poziom dopuszczalny 20 µg/m ³
2	Stężenie średnioroczne SO ₂ [µg/m ³]	9,5 µg/m ³ Tychy, ul. Tołstoja 1/ poziom dopuszczalny 40 µg/m ³	6,7 µg/m ³ Tychy, ul. Tołstoja 1/ poziom dopuszczalny 40 µg/m ³
3	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 [µg/m ³]	44 µg/m ³ Tychy, ul. Tołstoja 1/ poziom dopuszczalny PM10 - 40 µg/m ³	21 µg/m ³ Tychy, ul. Tołstoja 1/ poziom dopuszczalny 40 µg/m ³
4	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy, w której leży gmina Imielin	Klasa C: PM10, benzo(a)piren w pyłe PM10, PM2,5	Klasa C dotyczy: benzo(a)piren w pyłe PM10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Imielin oraz GIOŚ

4.1.1. Opis stanu obecnego

4.1.1.1. Jakość powietrza na obszarze gminy Imielin

Ocenę jakości powietrza na terenie gminy Imielin przeprowadzono w oparciu o dane pochodzące z opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach tj.: Roczną ocenę jakości powietrza w województwie śląskim za rok 2023.

Ocena przeprowadzona jest w pięciu wyodrębnionych strefach na terenie województwa śląskiego:

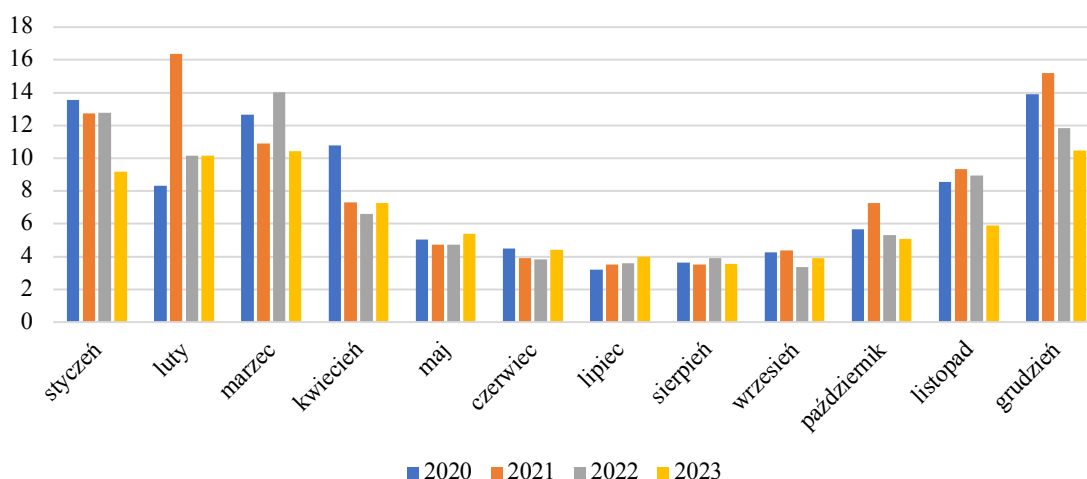
- strefa śląska (obejmująca gminę Imielin),
- aglomeracja górnośląska,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- miasto Katowice-Biała,
- miasto Częstochowa.

Na terenie strefy śląskiej oceny prowadzone są w oparciu o stacje pomiarowe znajdujące się poza terenem gminy Imielin. Najbliższa stacja pomiarowa zlokalizowana jest na terenie miasta Tychy, przy ul. Tołstoja 1, gdzie prowadzone są ciągłe automatyczne pomiary imisyjne stężeń tlenków azotu (NO, NO₂, NO_x), dwutlenku siarki (SO₂) oraz pyłu zawieszonego PM10, a także pomiary parametrów meteorologicznych.

Poniżej przedstawiono analizę wyników pomiarów jakości powietrza na stacji w Tychach uwzględnianych przy ocenie rocznej jakości powietrza dla województwa śląskiego w latach 2020-2023 r.

¹ Starostwo Powiatowe w Bieruniu – pismo z dnia 23.05.2024 roku, znak sprawy: ŚR.604.1.28.2024

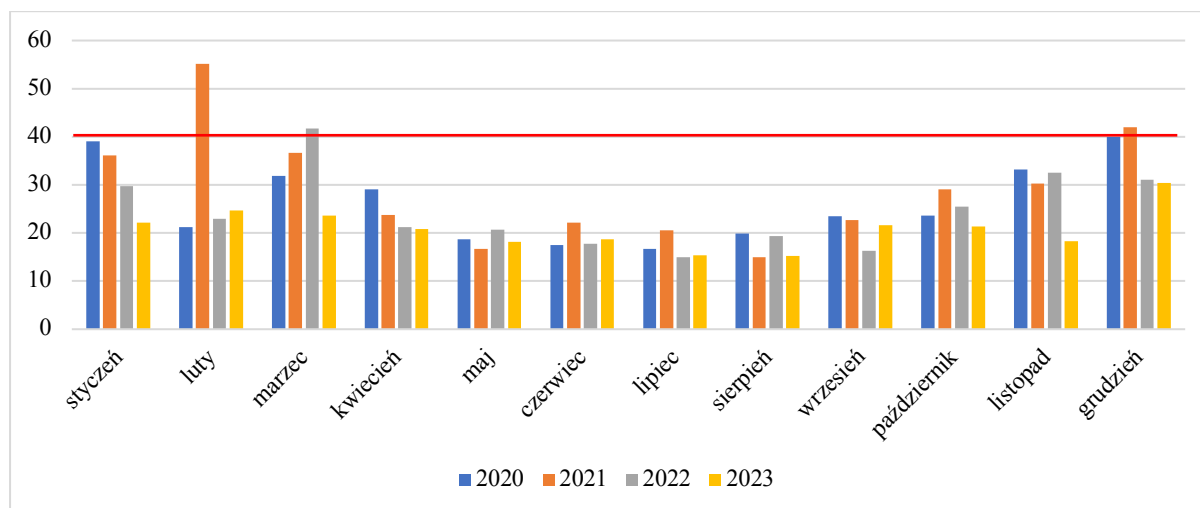

Rysunek 2 Średnie stężenie dwutlenku siarki na stacji w Tychach przy ul. Tolstoja 1 w latach 2020-2023 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Źródło: Pomiar automatyczny – Monitoring Powietrza za lata 2020-2023

Maksymalne miesięczne stężenia dwutlenku siarki odnotowano w lutym 2021 roku tj. $16,38 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Natomiast średnia wartość roczna wyniosła $7,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2020 roku, $8,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2021 roku, $7,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2022 roku oraz $6,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2023 roku a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenia dwutlenku siarki.

Z powodu braku szczegółowych danych nie jest możliwe określenie maksymalnego średniego stężenia dwutlenku azotu. Natomiast średnia wartość roczna stężenia dwutlenku azotu wyniosła $20,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2020 roku, $20,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2021 roku, $18,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2022 roku oraz $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2023 roku a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Wartości średnio roczne wskazują na poprawę jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenia dwutlenku azotu.

LEGENDA:

czarna linia oznacza dopuszczalny poziom zanieczyszczenia (rok kalendarzowy)

Rysunek 3 Średnie stężenie pyłu PM10 na stacji w Tychach przy ul. Tolstoja 1 w latach 2020-2023 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Źródło: Pomiar automatyczny – Monitoring Powietrza za lata 2020-2023

Maksymalne miesięczne stężenie pyłu PM10 odnotowano w lutym 2021 tj. $55,18 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Średnia wartość roczna wyniosła: $26,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2020 roku, $29,20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2021 roku, $24,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2022 roku oraz $21,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2023 roku a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego, tj. $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Wartości średnio roczne wskazują na poprawę jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenie pyłu PM10.

Według oceny rocznej jakości powietrza na terenie województwa śląskiego, prowadzonej przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakość powietrza w gminie nie odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Sporadycznie występowały przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych takich zanieczyszczeń, jak: pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, benzo(a)piren, ozon.

Największym problemem w województwie śląskim w zakresie jakości powietrza jest przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Główną przyczyną występowania przekroczeń wartości dobowej oraz poziomu informowania i alarmowego dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i zawartego w pyłe benzo(a)pirenu w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (komunalno-bytowa) tzw. „niska emisja”. Problem ten dotyczy więc przede wszystkim sezonu grzewczego, trwającego od stycznia do marca i od października do grudnia. Znacznie mniejszy wpływ na przekroczenie norm w zakresie pyłu zawieszonego i zawartego w pyłe benzo(a)pirenu ma emisja przemysłowa oraz liniowa (komunikacyjna).

Oddziaływanie naturalnych źródeł emisji, niezwiązanych z działalnością człowieka, jest przyczyną przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu we wszystkich strefach wg kryterium dla ochrony zdrowia ludzi oraz w strefie śląskiej dla kryterium ochrony roślin².

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2023 roku określono strefy dla województwa śląskiego, w których doszło do przekroczenia standardów imisyjnych – w porównaniu do 2022 roku, w 2023 roku klasa w strefie śląskiej zmieniła się z klasy C na A, w przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz we wszystkich strefach dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} z klasy C1 na A1. W przypadku poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefy uzyskały ponownie klasę D2. W ocenie rocznej dokonanej pod kątem ochrony roślin w strefie śląskiej stwierdzono brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz poziomu docelowego dla ozonu. W przypadku poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin strefa śląska uzyskała ponownie klasę D2.

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów-Pb, arsen-As, kadm-Cd, nikiel-Ni standardy imisyjne na terenie wszystkich stref (cały obszar województwa) również były dotrzymane. W przypadku stref, dla których POP zostały określone, a standardy jakości powietrza są nadal przekraczane, zarząd województwa obowiązany będzie do aktualizacji programu po okresie 3 lat od wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza uwzględniając działania ochronne dla wrażliwych grup ludności.

Na przestrzeni ostatnich lat przeanalizowano uchwalone programy ochrony powietrza, których zadaniem była diagnoza stanu jakości powietrza oraz wskazanie działań naprawczych, skutkujących poprawą lub utrzymaniem jakości powietrza na obszarach wykonywanych pomiarów.

Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą nr VI/21/12/2020 z dnia 22 czerwca 2020 roku przyjął „Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego”. Uchwałą nr VI/62/8/2023 z dnia 20 listopada 2023 roku Sejmik Województwa Śląskiego przyjął aktualizację „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” przyjętego uchwałą Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 roku. Celem Programu jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz dwutlenku azotu (tylko w strefie aglomeracja górnośląska), a także poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

Opracowany Program ochrony powietrza składa się z:

- części opisowej, która uwzględnia charakterystykę stref objętych Programem, analizę stanu jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenu, ozonu i dwutlenku azotu, działania naprawcze wraz z możliwymi źródłami ich finansowania oraz plan działań krótkoterminowych,
- części wskazującej obowiązki i ograniczenia związane z realizacją Programu oraz PDK, która określa również sposób monitorowania postępu realizacji POP,
- uzasadnienia zakresu zagadnień określonych i ocenionych przez Zarząd Województwa Śląskiego, w którym zawarte są informacje dotyczące uwarunkowań wynikających z planów zagospodarowania przestrzennego, bilans emisji do powietrza zanieczyszczeń objętych Programem, analiza ekonomiczna

² GIOŚ – DMŚRWMŚ w Katowicach – pismo nr DMS-KA.731.25.2024 z dnia 31.05.2024 roku

możliwych do zastosowania działań i prognoza stanu jakości powietrza po zrealizowaniu działań naprawczych,

- załączników, gdzie opisano przebieg konsultacji społecznych i opiniowania projektu dokumentu oraz zamieszczono mapy.

Do analiz, które były niezbędne w Programie ochrony powietrza wykorzystano dane dla roku 2022, który jest rokiem bazowym. Natomiast realizacja zadań zaplanowana jest do roku 2026. Wszystkie planowane zadania zostały przeanalizowane i wybrane tak, by za zaangażowane środki finansowe zapewnić uzyskanie jak największego efektu poprawy jakości powietrza.

Zgodnie z ww. programem całkowita emisja pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz B(a)P wymagana do zredukowania do w latach 2022-2026 na terenie gminy wynosi:

- pył PM₁₀ – 60 Mg/rok,
- pył PM_{2,5} – 56 Mg/rok,
- B(a)P – 0,032 Mg/rok.

Efekt rzeczowy dla realizacji działania naprawczego PL2405_ZSO w latach 2022-2026 wynosi:

- wymagana liczba kotłów do wymiany – 1 600 szt.,
- szacowana powierzchnia lokali – 177 600 m²,
- szacunkowe koszty – 27 200 000,00 zł³.

Obowiązki Burmistrza Gminy Imielin w ramach realizacji Programu ochrony powietrza:

- przedkładanie Marszałkowi Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie,
- prowadzenie działań ograniczających emisję z obiektów użyteczności publicznej i mieszkalnych poprzez termomodernizację czy wymianę źródeł ciepła,
- przekazywanie informacji i ostrzeżeń związanych z Planem Działań Krótkoterminowych,
- realizacja działań ujętych w planie działań krótkoterminowych, w zależności od ogłoszonego alarmu,
- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza.

4.1.1.1. Emisja z emitorów liniowych

Obszar gminy Imielin obsługuje system dróg publicznych kategorii krajowej, wojewódzkiej, powiatowej i gminnej oraz sieć dróg wewnętrznych. Aktualnie długość wszystkich dróg publicznych na terenie gminy Imielin wynosi 87,961 km, w tym:

- drogi ekspresowej S1 – odcinek o długości 2,248 km,
- drogi wojewódzkiej nr 934 – odcinek o długości odcinka 3,19 km,
- drogi powiatowe – odcinki o łącznej długości 13,223 km, w tym:
  - 5914 S Brata Alberta Gwarków – odcinek o długości 2,322 km,
  - 5915 S Podmiejska – odcinek o długości 1,593 km,
  - 5916 S Satelicka – odcinek o długości 4,28 km,
  - 5918 S Nowozachęty – odcinek o długości 2,629 km,
  - 5918 S Zachęty – odcinek o długości 1,14 km,
  - 5923 S Dzikowa – odcinek o długości 1,259 km⁴,
- drogi gminne – o łącznej długości 69,3 km.

Zarządcami dróg, do których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące organy:

- dróg krajowych – GDDKiA Oddział w Katowicach,

³ Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego, 2023 rok

⁴ PZD w Bieruniu – pismo nr PZD.ZIZ.0712.2.2024 z dnia 03.06.2024 r.

- dróg wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- dróg powiatowych – Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu,
- dróg gminnych – Burmistrz Gminy Imielin.

Na drogach krajowych i wojewódzkich regularnie, co 5 lat (z wyłączeniem miast na prawach powiatu) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), którego celem jest zilustrowanie aktualnego poziomu natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach sieci dróg oraz wskazanie prognozy ruchu w perspektywie kolejnych 5, 10 oraz 15 lat.

W roku 2020/2021 na sieciach dróg krajowych oraz wojewódzkich został przeprowadzony Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który stanowi podstawowe źródło informacji o ruchu drogowym w Polsce. Podstawę prawną przeprowadzenia pomiaru stanowiło Zarządzenie nr 12 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 28 marca 2019 r.

Pomiary na terenie Gminy Imielin przeprowadzono na dwóch odcinkach drogi wojewódzkiej nr 934:

- Mysłówice – Imielin/ul. Śląska/ odcinek o długości 5,461 km z pomiarem w miejscowości Imielin,
- Imielin /ul. Śląska/ – Chełm Śląski /DW780/ odcinek o długości 2,893 km z pomiarem w miejscowości Kopciowice.

Na potrzeby opracowania użyto pomiaru z odcinka DW934 – Mysłówice – Imielin /ul. Śląska/.

Tabela 5 Średnie dobowe natężenie ruchu na drodze wojewódzkiej nr 934 w rejonie gminy Imielin w 2020/2021 roku

Droga wojewódzka nr 934 Mysłówice – Imielin/ul. Śląska/	Procentowy udział pojazdów na drodze w roku 2020/2021	Liczba pojazdów w roku 2020/2021 (poj./dobę)	Liczba pojazdów w roku 2025 – prognoza (poj./dobę)
Samochody osobowe	78,85%	14 122	15 817
Motocykle	1,13%	202	227
Lekkie samochody ciężarowe	9,28%	1 662	1 912
Samochody ciężarowe	9,99%	1 790	1 880
Autobusy	0,73%	131	151
Ciągniki rolnicze	0,02%	4	5
SUMA	100%	17 911	19 992

Źródło: GPR, 2020/2021

Spośród wszystkich pojazdów poruszających się po przebiegających przez teren gminy Imielin największy udział mają samochody osobowe 78,85%, co świadczy o dominacji transportu prywatnego. Samochody ciężarowe oraz samochody dostawcze stanowią łącznie 19,27%. Najmniejszy udział przypadł motocyklom (1,13%), autobusom (0,73%) oraz ciągnikom (0,02%).

Transport zbiorowy

Dnia 1 stycznia 2019 roku trzech dotychczasowych organizatorów transportu (KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry) połączyły się w jeden podmiot, czyli Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM). ZTM sukcesywnie poprawia jakość transportu zbiorowego na obszarze Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej, szczególnie linie metropolitalne M22 i M108 zdecydowanie poprawiły jakość połączenia z Katowicami i z Tychami (są całkowicie finansowane przez Metropolię).

Jednym z priorytetów ZTM jest modyfikacja siatki połączeń oraz rozkładów jazdy, aby były bardziej dostosowane do oczekiwań i aktualnych potrzeb mieszkańców, a także do obecnych generatorów ruchu.

Linie kolejowe

Przez teren gminy Imielin przebiega linia kolejowa nr 138 Oświęcim – Katowice w km od 10+143 do km 13+747. Jest to linia kolejowa znaczenia państwowego, magistralna, zelektryfikowana, dwutorowa.

Na terenie gminy zlokalizowano jedną stację kolejową – Imielin.

W ostatnich latach nie były wykonywane remonty oraz modernizacje sieci kolejowej na terenie gminy Imielin⁵.

4.1.1.2. Niska emisja na terenie gminy Imielin

Niska emisja to emisja szkodliwych pyłów i gazów przez emitory znajdujące się na wysokości nie większej niż 40 m. Jej źródłem jest nieefektywne spalanie paliw w domach i samochodach oraz kotłowniach przemysłowych. Wprowadzane do powietrza na tej wysokości zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstania wyrządzając szkody lokalnie (zazwyczaj są to miejsca zwartej zabudowy mieszkalnej).

Niska emisja została szczegółowo omówiona w przyjętym uchwałą nr XXII/146/2016 Rady Miasta Imielin z dnia 28 września 2016 r. Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Imielin.

Wyróżniono 5 sektorów odbiorców na terenie gminy:

- sektor budynków użyteczności publicznej,
- sektor mieszkalnictwa,
- sektor oświetlenia publicznego,
- sektor transportowy,
- sektor handlu, usług i przemysłu.

Jako nośniki zużywane na terenie gminy wyróżnia się:

- energię elektryczną,
- paliwa węglowe,
- drewno,
- olej opałowy,
- gaz płynny LPG,
- energię ze źródeł odnawialnych.

Największy udział w całkowitym zużyciu energii na terenie gminy Imielin stanowi sektor mieszkalnictwa (ok. 46%), drugi jest sektor transportu (ok. 45%), a kolejny to sektor handlu, usług i przemysłu (8%). Ponad 1% przypada na sektor budynków użyteczności publicznej oraz 0,5% na sektor oświetlenia ulicznego.

Sumaryczna wartość emisji CO₂ w roku bazowym na terenie gminy Imielin wyniosła 58 054,69 MgCO₂/rok. Co oznacza, że na jednego mieszkańca przypadało około 7 Mg CO₂/rok. Za około 50% całkowitej emisji w gminie odpowiada sektor mieszkalnictwa. Sektor transportu stanowi ok. 36% całkowitej emisji CO₂, a sektor handlu, usług i przemysłu wynosi 11%. Udział pozostałych sektorów, tj. budynków użyteczności publicznej oraz oświetlenia publicznego jest niewielki i wynosi odpowiednio 1,4% oraz 1,2%.

W latach 2021-2023 na terenie gminy Imielin realizowano „Program ograniczania niskiej emisji dla miasta Imielin na lata 2021-2023”, w ramach, którego udzielano dotacji do wymiany źródła ciepła (program dofinansowany z WFOŚiGW oraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii). Zlikwidowano ogółem 240 starych urządzeń grzewczych oraz zainstalowano 198 kotłów gazowych oraz 42 pompy ciepła.

Aktualnie gmina przystąpiła do realizacji „Programu ograniczania niskiej emisji na terenie miasta Imielin na lata 2024-2026”. W ramach programu do wymiany zaplanowanych jest 120 urządzeń grzewczych (40 rocznie). Ponadto na podstawie porozumienia z WFOŚiGW w Katowicach, gmina prowadzi Biuro Programu Czyste Powietrze.

Gmina Imielin złożyła wnioski o dofinansowanie w ramach działania 10.6 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na:

- montaż ogniw fotowoltaicznych na budynku Przedszkola Miejskiego Nr 2. Planowany termin realizacji styczeń 2025 – grudzień 2025. Szacowany koszt 524 677,68 zł, w tym dofinansowanie 445 976,03 zł,

⁵ PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrala - Biuro Terenów Kolejowych i Ochrony Środowiska – pismo nr ITS8.4514.30.2024.2 z dnia 23.05.2024 r.

- montaż ogniw fotowoltaicznych wraz z magazynami energii na obiektach użyteczności publicznej w tym infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej w Imielinie – Etap I (przepompownie: Imielińska, Baranowicza). Planowany termin realizacji marzec 2025 – grudzień 2027. Szacowany koszt 782 954,20 zł, w tym dofinansowanie 550 511,00 zł,
- montaż ogniw fotowoltaicznych wraz z magazynami energii na obiektach użyteczności publicznej w tym infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej w Imielinie – Etap II (przepompownia Satelicka). Planowany termin realizacji marzec 2025 – grudzień 2027. Szacowany koszt 300 477,10 zł, w tym dofinansowanie 211 590,50 zł.

4.1.1.3. Zaopatrzenie w ciepło sieciowe

Na terenie gminy Imielin nie występują systemy ciepłownicze.

4.1.1.4. Zaopatrzenie w gaz

Operatorem oraz właścicielem infrastruktury gazowej średniego oraz wysokiego ciśnienia na terenie Gminy Imielin jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze (PSG).

Gmina Imielin zaopatrywana jest w gaz z systemu krajowego. Przez teren miasta przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia relacji:

- Oświęcim – Szopienice DN 500 CN 4,0 MPa,
- Oświęcim – Szopienice DN 200 CN 2,5 MPa,
- odgałęzienie DN 80 CN 2,5 MPa do SRP Imielin SUW „Dzieńkowice”,
- odgałęzienie DN 80 CN 2,5 MPa do SRP Imielin ul. Sapety,
- odgałęzienie DN 150 CN 2,5 MPa do SRP Imielin ul. Satelicka,

które obsługiwane są przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

Zaopatrzenie odbiorców w gaz jest realizowane siecią rozdzielczą niskiego i średniego ciśnienia. Stacja redukcyjno-pomiarowa I^o i II° przy ul. Sapety zaopatruje sieć niskiego i średniego ciśnienia gazu. Wzdłuż ul. Brata Alberta prowadzony jest gazociąg średniego ciśnienia w kierunku Łędzin.

Stacja redukcyjno-pomiarowa przy ul. Satelickiej zaopatruje w gaz sieć średniego ciśnienia odbiorców przy ul. Maratońskiej i południowe dzielnice Mysłowic oraz ma połączenie z siecią rozdzielczą miasta Jaworzna.

Łącznie na terenie gminy Imielin wg stanu na dzień 31.12.2023 r. sieć gazowa wynosi 12,395 km, w tym:

- sieć gazowa bez przyłączy – 88,064 km,
- przyłącza gazowe – 32,331 km (2 124 szt.).

W latach 2020-2023 PSG rozbudował się gazową w gminie o 15,293 km sieci oraz 286 szt. przyłączy do sieci gazowej. Wykonano również prace modernizacyjne na 2,205 km sieci oraz 40 szt. przyłączy do sieci gazowej.

Rozbudowa sieci gazowej jest realizowana na bieżąco w miarę zgłaszanych potrzeb w ramach procesu przyłączeniowego. W aktualnym Planie Rozwoju na lata 2024-2026 PSG nie przewiduje realizacji zadań inwestycyjnych z zakresu rozbudowy oraz modernizacji sieci gazowej na obszarze gminy.

Zużycie gazu w ostatnich latach kształtowało się następująco:

- 2 400,5 tys m³/h w 2020 roku,
- 2 921,4 tys m³/h w 2021 roku,
- 2 905,5 tys m³/h w 2022 roku,
- 2 864,0 tys m³/h w 2023 roku⁶.

4.1.1.5. Warunki wykorzystania OZE

Według założeń unijnych alternatywne źródła energii mają w przyszłości stanowić istotny udział w bilansie energetycznym Europy. Celem UE było uzyskanie 20% energii ze źródeł odnawialnych do 2020 roku

⁶ Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze – pismo nr PSGZA.RODZ.OA.422.258.24 z dnia 15.05.2024 roku

w końcowym zużyciu energii brutto. Do końca 2032 roku ma to być, co najmniej 32% energii z OZE. Zgodnie z celami unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego, udział OZE w końcowej konsumpcji energii dla Polski do 2020 roku powinien być wynieść 15%, a do 2030 roku 21%.

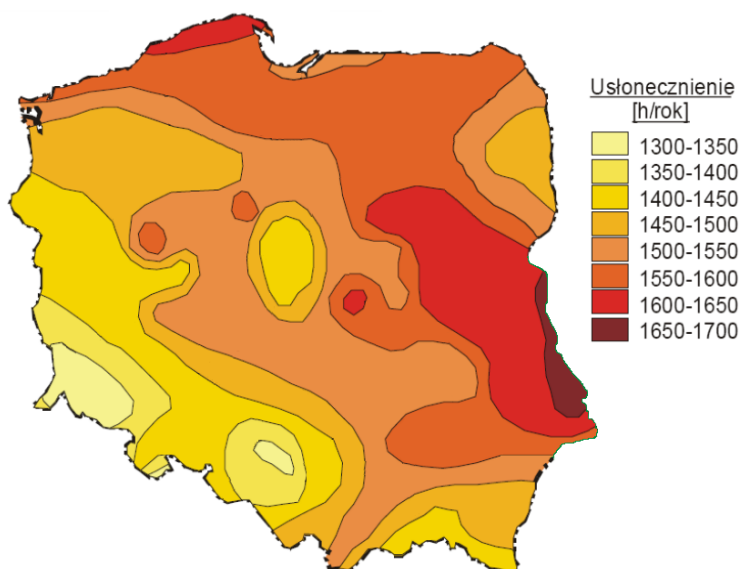
Największy udział w polskim rynku OZE mają elektrownie wiatrowe, wodne i biomasa. Intensywny rozwój fotowoltaiki, zwłaszcza w sektorze mikroinstalacji może uczynić ją w najbliższym czasie drugą (po lądowej energetyce wiatrowej) technologią OZE w Polsce.

Energia słońca

Energia słoneczna jest powszechnie dostępnym, ekologicznie czystym i najbardziej naturalnym z istniejących źródeł energii. Najefektywniej może być wykorzystana lokalnie, zaspokajając zapotrzebowanie na ciepłą wodę użytkową i ogrzewanie pomieszczeń. Dużą zaletą jest jej łatwa adaptacja, zwłaszcza do celów gospodarstwa domowego.

Praktyczne wykorzystanie energii promieniowania słonecznego wymaga oszacowania potencjalnych i rzeczywistych zasobów energii słonecznej na danym obszarze i parametryzacji warunków meteorologicznych dostosowanych do potrzeb technologii przetwarzania energii promieniowania słonecznego w energię elektryczną lub ciepłą.

Istotny wpływ na ilość promieniowania słonecznego, jaka dociera do Ziemi, ma przejrzystość powietrza. Parametr przejrzystości powietrza ulega wahaniom w ciągu dnia w zależności od warunków meteorologicznych. Ponadto, zmniejszenie przejrzystości powietrza, może być wywołane również przez zawieszone w nim liczne cząsteczki pyłu i dymu.

Rysunek 4 Średnie roczne sumy usłonecznienia

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007 na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW

Gmina Imielin położona jest na obszarze rejonu południowego, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 850-900 kWh/m², natomiast średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w granicach 1350-1400 h/rok. Powyższe warunki sprawiają, że gmina dysponuje dość dobrymi warunkami dla rozwoju energetyki słonecznej. Preferowanym kierunkiem rozwoju energetyki słonecznej powinno być, zatem instalowanie indywidualnych małych instalacji solarnych i fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez TAURON Dystrybucja S.A. na terenie gminy Imielin do sieci przyłączonych jest:

- 815 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy poniżej 10 kW,
- 31 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy powyżej 10 kW,
- 2 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy powyżej 50 kW.

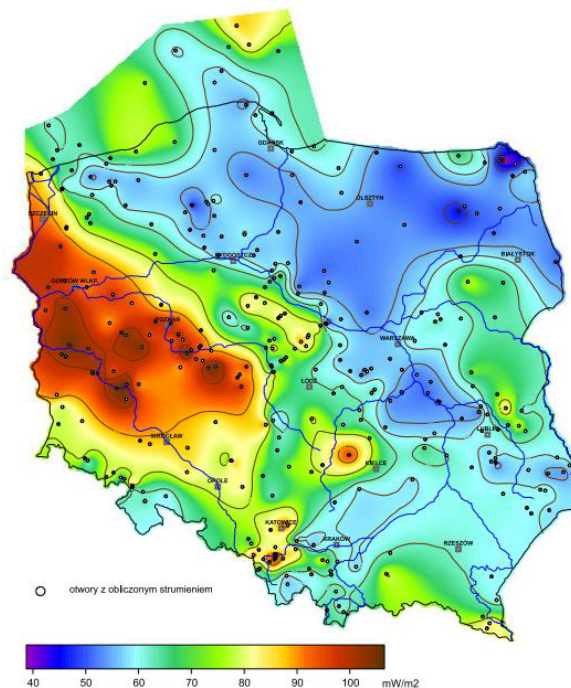
Energia Ziemi

Źródłem energii geotermalnej jest wnętrze Ziemi o temperaturze około 5 400°C, generujące przepływ ciepła w kierunku powierzchni. W celu wydobycia wód geotermalnych na powierzchnię wykonuje się odwierty do głębokości zalegania tych wód. W pewnej odległości od otworu czerpalnego wykonuje się drugi otwór, którym wodę geotermalną po odebraniu od niej ciepła, włącza się z powrotem do złoża. Wody geotermalne są z reguły mocno zasolone, jest to powodem szczególnie trudnych warunków pracy wymienników ciepła i innych elementów armatury instalacji geotermalnych. Z uwagi na zróżnicowany poziom energetyczny płynów geotermalnych (w porównaniu do klasycznych kotłowni) można je wykorzystywać:

- do ciepłownictwa (m.in.: ogrzewanie niskotemperaturowe i wentylacja pomieszczeń, przygotowanie ciepłej wody użytkowej),
- do celów rolniczo-hodowlanych (m.in.: ogrzewanie upraw pod osłonami, suszenie płodów rolnych, ogrzewanie pomieszczeń inwentarskich, przygotowanie ciepłej wody technologicznej, hodowla ryb w wodzie o podwyższonej temperaturze),
- w rekreacji (m.in.: podgrzewanie wody w basenie),
- przy wyższych temperaturach do produkcji energii elektrycznej.

W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna, wyróżnia się:

- geotermię płytką (niskiej entalpii) – wykorzystującą energię cieplną gruntu z głębokości do ok. 100 m za pomocą pomp ciepła,
- geotermię głęboką (wysokiej entalpii) – pozyskującą energię cieplną z wnętrza Ziemi, z głębokości kilku kilometrów.

Rysunek 5 Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009)

Analizując powyższą mapę rozkładu gęstości strumienia ciepłego można stwierdzić, iż budowa instalacji geotermalnych wysokiej entalpii w gminie Imielin jest uzasadniona. Według mapy gęstość strumienia ciepłego w rejonie gminy wynosi maksymalnie 85-95 mW/m². W regionie górnośląskim można budować ośrodki geotermalne – wyniki z badań specjalistów z Głównego Instytutu Górnictwa.

W GIG zakończono projekt badawczy „Wody geotermalne regionu górnośląskiego – pozyskanie energii w celu użytkowym” realizowany na zlecenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Przeciętnie stwierdzane wydajności poziomów w tych rejonach wynosiły bowiem do 10 m³/h, sporadycznie więcej.

Na terenie całej gminy Imielin można wykorzystać geotermię płytką przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Pompa ciepła jest urządzeniem przenoszącym ciepło z ogólnie dostępnego środowiska cechującego się niewyczerpalnymi zasobami energii, tj. gruntu, wody lub powietrza (dolne źródło ciepła) do górnego źródła ciepła w postaci ciepła o wyższej temperaturze. Proponowane jest wspieranie przez gminę podmiotów i właścicieli budynków instalujących rozwiązania wykorzystujące pomy ciepła w pozyskiwaniu środków finansowych na tego typu przedsięwzięcia.

Biomasa

Jednym ze źródeł energetycznych biomasy użytkowanych w kotłach jest słoma⁷. To „dojrzałe lub wysuszone źdźbła roślin zbożowych”, a także wysuszone rośliny strączkowe, len czy rzepak. Charakteryzuje się dużą zawartością suchej masy (około 85%). W energetyce zastosowanie znajduje słoma wszystkich rodzajów zbóż oraz rzepaku i gryki, natomiast szczególnie cenną jest słoma żytnia, pszenna, rzepakowa i gryczana oraz osadki kukurydzy.

Do celów niniejszej dokumentacji przyjęto zużycie słomy pochodzącej z upraw zboża na terenie gminy Imielin. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię poszczególnych upraw.

Tabela 6 Powierzchnia upraw na terenie gminy Imielin

Uprawa	Jednostka	Powierzchnia
ogółem	ha	257,31
zboża razem	ha	177,93
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	176,48
ziemniaki	ha	9,45
rzepak i rzepik	ha	0,00
buraki cukrowe	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	0,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Powszechny Spis Rolny 2020

Słoma jest wykorzystywana głównie jako pasza lub podściółka w hodowli zwierząt gospodarskich, zaś do celów energetycznych wykorzystuje się jedynie jej nadwyżki. Wykorzystanie nadwyżek w celach energetycznych pozwala uniknąć ich spalania na polach, chroniąc tym samym stan środowiska naturalnego. W związku z powyższym, w obliczeniach projektowych należy uwzględnić ilość słomy koniecznej do produkcji zwierzęcej. Zapotrzebowanie na słomę jest różne w zależności od gatunku zwierząt. Zapotrzebowanie na słomę dla poszczególnych gatunków zwierząt hodowanych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7 Zapotrzebowanie na słomę dla poszczególnych gatunków zwierząt hodowanych

Zwierzęta hodowane	Zapotrzebowanie na słomę (kg/szt.)/rok
Bydło	2 555
Trzoda chlewna	730
Drób	1

Źródło: Ocena produkcji i potencjalnych możliwości wykorzystania słomy do celów grzewczych, Inżynieria Rolnicza 6(104)/2008

Na terenie gminy Imielin pod uprawę zbóż wykorzystuje się 177,93 ha. Po zebraniu i przetworzeniu zbóż średnio pozostaje 4 do 6 t/ha słomy. Przyjmując, że jest to przeciętnie 5 t/ha, z upraw tych, uwzględniając zapotrzebowanie poszczególnych hodowlanych gatunków zwierząt na słomę ze zbóż, na terenie gminy można uzyskać na cele energetyczne 889,65 ton słomy. Wartość opałowa słomy wynosi 15 MJ/kg, zatem potencjał energetyczny słomy pochodzącej z produkcji rolnej wyniesie 13,34 GJ/rok.

⁷ źródło: „Mała Encyklopedia Rolnicza”

Po uzyskaniu słomy z produkcji rolnej należy poddać ją procesowi peletyzacji w celu zwiększenia udziału suchej masy nawet do 30% w ogólnym bilansie paliwa spalane w kotłach energetycznych oraz do celów transportowych.

Biogaz

Najczęściej stosowanymi substratami do produkcji biogazu rolniczego są nawozy naturalne, wśród których wymienić należy gnojowicę oraz obornik. Obliczenie możliwego zysku energetycznego z biomasy pochodzącej z hodowli zwierząt opiera się na wskaźniku wielkości produkcji biogazu oraz wykorzystaniu liczby sztuk dużych zwierząt. W tabeli poniżej przedstawiono wskaźnik wielkości produkcji biogazu w przeliczeniu na sztuki duże zwierząt.

Tabela 8 Wskaźnik wielkości produkcji biogazu w przeliczeniu na sztuki duże [m³/SD/d]

Bydło	Trzoda chlewna	Drób
1,5	1,5	3,75

Źródło: Odchody zwierząt jako substrat dla biogazowni [<http://bio-gazownie.edu.pl/>]

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę zwierząt w gospodarstwach na terenie gminy Imielin. Zakładając, że z 1m³ biogazu można wyprodukować 2,1 kWh energii elektrycznej (przy zakładanej sprawności układu 33%) potencjał energetyczny przedstawia się następująco:

Tabela 9 Pogłowie zwierząt gospodarskich na terenie gminy Imielin oraz produkcja biogazu

Rodzaj zwierząt	Liczba zwierząt* [szt.]	Biogaz [m ³ /rok]	Produkcja energii [kWh/rok]
Bydło	229	343,5	721,35
Trzoda chlewna	14	21	44,1
Kury	1 539	5 771,25	12 119,625
SUMA		6 135,75	12 885,075

Źródło Spis Rolny, 2020

Jak ukazuje powyższa tabela biogaz i energię elektryczną można pozyskać jedynie wykorzystując bydłce i kurze odchody. Potencjał energetyczny nawozów naturalnych jest jednak znikomy i wynosi jedynie 12 885,075 kWh/rok. Największy potencjał mają nawozy naturalne pochodzenia drobiowego – 12 119,625 kW/rok. Biorąc pod uwagę trudności z zebraniem całości zwierzęcych odchodów do dalszych obliczeń przyjęto redukcję ilości odchodów oraz zysku energetycznego o 40%.

Na chwilę obecną na terenie gminy Imielin nie ma zlokalizowanych przemysłowych źródeł wytwarzania energii z biomasy lub biogazu rolniczego.

4.1.2. Analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza w tym gospodarka niskoemisyjna	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
duży nakład na działania zmniejszające zużycie energii oraz emisję gazów cieplarnianych duże nakłady na wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczne nakłady na bieżące modernizacje i remonty dróg	część dróg z złym stanem technicznym niska efektywność energetyczna części budynków niska świadomość społeczna dotycząca racjonalnego wykorzystania energii i źródeł odnawialnych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zainteresowanie mieszkańców wykorzystaniem nowoczesnych źródeł energii i OZE coraz niższy koszt instalacji odnawialnych źródeł energii źródła finansowania programy rządowe RPO	możliwy napływ zanieczyszczeń spoza granic gminy – z aglomeracji śląskiej słabe zainteresowania mieszkańców odnawialnymi źródłami energii i odchodzeniem od paliw stałych duży przyrost liczby pojazdów poruszających się w obrębie gminy

Źródło: opracowanie własne

4.1.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu likwidacji źródeł emisji zanieczyszczeń

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane,
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Ocenę jakości powietrza na terenie gminy Imielin przeanalizowano w oparciu o dane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - dane ze stacji pomiarowej w Tychach przy ul. Tołstoja 1. Na tej podstawie można stwierdzić, iż w ostatnich latach ulegała ona poprawie i odpowiada ona obowiązującym normom.

W ostatnich latach mieszkańcy gminy brali udział w programach realizowanych przez Gminę Imielin i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (Czyste Powietrze), dzięki czemu wymieniano nieekologiczne źródła ciepła oraz prowadzono termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych.

Wpływ na złą jakość powietrza w gminie niewątpliwie ma kilka czynników, w tym nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem izolacji cieplnej budynków. Znaczną emisję charakteryzuje również spalanie paliw w pojazdach, co związane jest z ich ilością, złym stanem technicznym oraz niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą ciągom komunikacyjnym.

Analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla gminy mogą być niewystarczające środki finansowe na modernizację i budowę infrastruktury drogowej, jak również słabe zainteresowanie mieszkańców i przedsiębiorców działaniami zmniejszającymi energochłonność budynków i wymianą źródeł ciepła na ekologiczne.

Poprawa jakości powietrza w kolejnych latach powinna nastąpić poprzez realizację działań naprawczych, zaplanowanych w ramach Programu ochrony powietrza w odniesieniu do wszystkich źródeł emisji. Efektem realizacji Programu powinno być zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, głównie ze źródeł powierzchniowych, a także komunikacyjnych.

W zakresie emisji powierzchniowej, poza działaniami realizowanymi w ramach programów ochrony powietrza, a także działaniami Gminy Imielin w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, największe znaczenie może mieć

wprowadzanie norm na małe źródła energii oraz wymuszone przepisami działania na rzecz podniesienia efektywności energetycznej.

Działaniami, które pozwolą na redukcję emisji szkodliwych substancji, jak również podniesienie komfortu życia mieszkańców będą termomodernizacje budynków, modernizacja lokalnych i indywidualnych kotłowni, wymiana instalacji grzewczej oraz wprowadzenie energooszczędnego oświetlenia (w budynkach i na ulicach). W zakresie emisji liniowej możliwe jest jej znaczne zredukowanie poprzez podejmowanie działań na rzecz podniesienia efektywności energetycznej transportu. W związku z nasilającym się ruchem indywidualnym należy rozwijać transport publiczny.

W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zapisano zadania zarówno dotyczące opracowania dokumentów planistycznych MPZP, dokumentów w dziedzinie energetyki i zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, realizacji Programu Ochrony Powietrza, poprawy warunków energetycznych w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych, a także poprawy jakości dróg w tym efektywności oświetlenia.

Ochrona powietrza powinna zostać ujęta w opracowywanych przez Gminę Imielin dokumentach planistycznych takich jak plany gospodarki niskoemisyjnej, programy ograniczania niskiej emisji, projekty założeń zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

4.2. Ochrona przed hałasem

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zagrożeń hałasem.

Tabela 10 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“ Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	WIOŚ w Katowicach W latach 2020-2023 WIOŚ w Katowicach na terenie gminy Imielin przeprowadził łącznie 12 kontrole przedsiębiorców, w tym 1 w zakresie ograniczania hałasu przemysłowego. W trakcie kontroli nie stwierdzono naruszeń.	1 kontrola
2.	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Gmina Imielin W 2021 roku uchwalono MPZP miasta Imielin dla obszaru „Jamnice – część B” oraz dla obszaru „Wioski Południe – część B”. W 2022 roku rada przyjęła dwa MPZP miasta Imielin” dla obszaru położonego w rejonie ul. Imielińskiej – Północ oraz dla obszaru położonego w rejonie ul. Nowozachęty. W 2023 roku Rada Miasta Imielin uchwaliła dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Imielin: dla obszaru „Cisowiec” oraz dla obszaru położonego w rejonie ul. Biskupia Stanisława Adamskiego – część A. W każdym w powyższych MPZP stosowano odpowiednie zapisy umożliwiające ograniczenie emisji hałasu do środowiska.	6 MPZP
3.	Prace na linii kolejowej nr 138 na odcinku Oświęcim – Mysłowice, opracowanie Studium Wykonalności	PKP PLK S.A. Zgodnie z aktualnym harmonogramem realizacji, planowany termin wyboru wariantu w ramach studium wykonalności określono na koniec II kwartału 2024 roku. Ww. projekt ujęty jest na liście rezerwowej w ramach Krajowego Programu Kolejowego	-
4.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Gmina Imielin W latach 2020-2023 brak jest szczegółowych danych dotyczących realizacji zadania.	-
5.	Modernizacji i przedłużenie istniejących ekranów wzdłuż autostrady A4 w miejscowości Imielin od km 357+000 do km 358+000	GDDKiA Oddział w Katowicach W latach 2020-2023 nie realizowano zadania.	-
6.	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	WIOŚ w Katowicach Na terenie gminy Imielin w 2022 roku w ramach PMŚ zostały wykonane pomiary hałasu kolejowego. Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w punkcie P1- ul. Klonowa/Imielin dla pory nocy ($L_{Aeq N}$) o 5,8 dB. W ramach badań hałasu przemysłowego w 2022 roku pomiary wykonano w PGG S.A. - Oddział KWK Piast-Ziemowit Ruch Ziemowit Szyb wentylacyjny W-II. Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu dla punktu P1 ul. Karolinki/Imielin zarówno dla pory dnia ($L_{Aeq D}$) jak i nocy ($L_{Aeq N}$).	pomiary hałasu kolejowego (1 punkt) pomiary hałasu przemysłowego (1 punkt)

7.	Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów	Starosta Bieruńsko-Lędziński Żadne z funkcjonujących przedsiębiorstw na terenie Gminy Imielin nie posiada wydanego przez Starostę Będzińsko-Lędzińskiego pozwolenia zintegrowanego. Brak jest danych dotyczących ilości wydanych decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 11 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020*	Stan aktualny 2023**
1	Przekroczenie poziomów emisji hałasu kolejowego	Imielin ul. Klonowa – przekroczenie dla pory dnia o 4,2 dB oraz dla pory nocy (LAeq N) o 7,2 dB	Imielin ul. Klonowa – przekroczenie dla pory nocy (LAeq N) o 5,8 dB

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ/GIOŚ, 2024 rok

* badania z 2017 roku

** badania z 2022 roku

4.2.1. Opis stanu obecnego

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu LD_{WN} i LN oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

4.2.1.1. Hałas przemysłowy

Oddziaływanie akustyczne związane z działalnością gospodarczą na terenie gminy Imielin uwarunkowane jest emisją hałasu pochodzącą z działalności gospodarczych i zakładów, które stanowią źródło emisji hałasu.

W roku 2023 według danych GUS w gminie Imielin zarejestrowanych było 1 126 podmiotów gospodarczych, w tym 888 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz 238 osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Główną sferą działalności na terenie gminy Imielin są handel hurtowy i detaliczny oraz budownictwo.

Działanie zakładów nie powinno powodować przekroczeń standardów, jakości środowiska i dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku poza teren, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Funkcjonowanie ich jest czasem źródłem konfliktów z mieszkańcami, gdyż przedsiębiorstwa te stwarzają uciążliwości i dyskomfort akustyczny. W takich sytuacjach mieszkańcy zgłaszają uciążliwości, co skutkuje kontrolą WIOŚ, a w przypadku przekroczeń przekazaniem sprawy do Starosty, co skutkuje wydaniem decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu.

Marszałek Województwa Śląskiego nie udzielał pozwoleń zintegrowanych dla instalacji zlokalizowanych na obszarze gminy Imielin⁸.

Żadne z funkcjonujących przedsiębiorstw na terenie Gminy Imielin nie posiada wydanego przez Starostę Będzińsko-Lędzińskiego pozwolenia zintegrowanego⁹.

Zgodnie z danymi zawartymi w bazie EHAŁAS, na terenie gminy Imielin w 2022 roku w ramach badań hałasu przemysłowego pomiaru wykonano w PGG S.A. – Oddział KWK Piast-Ziemowit Ruch Ziemowit Szyb wentylacyjny W-II na punkcie pomiarowym P1 w Imielinie przy ul. Karolinki. Na podstawie uzyskanych

⁸ Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego - pismo z dnia 17.05.2024 roku znak sprawy OE-AD-UI.706.152.2024, OE-AD-UI.KW-000297/24

⁹ Starostwo Powiatowe w Będzinie - pismo z dnia 23.05.2024 roku znak sprawy SR.604.1.28.2024

wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu dla punktu P1 ul. Karolinki/Imielin zarówno dla pory dnia ($L_{Aeq D}$) jak i nocy ($L_{Aeq N}$)¹⁰.

W latach 2020-2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził na terenie gminy 12 kontroli przedsiębiorców w zakresie ochrony przed hałasem, w tym jedną w zakresie emisji hałasu.

Na koniec 2023 roku Gmina Imielin posiadała 16 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 6 uchwalonych w latach 2020-2023. We wszystkich MPZP uwzględniono zapisy dotyczące zapewnienia właściwych warunków ochrony przed hałasem.

4.2.1.2. Hałas drogowy

Jednym z czynników wpływających na stan klimatu akustycznego na terenie gminy jest hałas komunikacyjny, do którego zalicza się hałas drogowy. Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu, jest to hałas typu liniowego. Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Głównym źródłem emisji hałasu drogowego jest odcinek autostrady A4 położony w zachodniej części gminy oraz:

- droga ekspresowa S1 – 2,248 km,
- droga wojewódzka nr 934 – 3,19 km,
- drogi powiatowe – 13,223 km,
- drogi gminne – 69,3 km.

W latach 2020-2023 na trasie drogi ekspresowej S1 na terenie gminy Imielin GDDKiA Oddział w Katowicach nie dokonywał komunikacji oceny akustycznej ani nie realizował budowy, modernizacji i rozbudowy ekranów akustycznych.

W ciągu drogi wojewódzkiej nr 934 na odcinku zlokalizowanym w granicach administracyjnych gminy nie ma zlokalizowanych ekranów akustycznych. W latach 2020-2023 na terenie gminy Imielin Zarząd Dróg Wojewódzkich nie budował, nie modernizował i nie rozbudowywał ekranów akustycznych na ww. odcinku drogi nr 934.

W latach 2020-2022 na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich została opracowana Strategiczna Mapa Hałasu, w ramach której wykonywane zostały m.in. pomiary poziomu hałasu w środowisku, w związku z eksploatacją dróg, na odcinkach dróg wojewódzkich na których średnioroczne natężenie ruchu wynosi powyżej 3 mln pojazdów. Przedmiotowa SMH objęła m.in. odcinek drogi wojewódzkiej nr 934 w granicach gminy Imielin¹¹.

W ostatnich latach na drogach powiatowych nie wykonywano budowy, modernizacji ani rozbudowy ekranów akustycznych. Nie dokonano również komunikacyjnej oceny akustycznej¹².

Na drodze krajowej, drodze wojewódzkiej i drogach powiatowych jak również na obiektach mostowych w ciągu dróg wykonywane są coroczne przeglądy ich stanu technicznego na bazie których planowane są niezbędne prace remontowe do realizacji. Odcinki dróg oraz mosty, które są w najgorszym stanie technicznym podlegają sukcesywnym remontom w miarę posiadanych przez GDDKiA Oddział w Katowicach, ZDW w Katowicach oraz Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu środków finansowych. Działania te są również realizowane poprzez remonty i modernizacje dróg gminnych oraz odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących zagospodarowania terenów bezpośrednio usytuowanych w sąsiedztwie głównych dróg.

Na ograniczanie oddziaływania hałasu ma niewątpliwy wpływ zieleń izolacyjna szczególnie wzdłuż dróg oraz na posesjach mieszkańców, co chroni mieszkańców przed hałasem okolicznych dróg i działalności w najbliższym sąsiedztwie. W ramach utrzymania zieleni przydrożnej, rosnącej w pasie dróg wydatkowano środki na nasadzenia i wycinkę drzew w miarę istniejących potrzeb.

¹⁰ GIOŚ – DMŚRWMŚ w Katowicach – pismo nr DMS-KA.731.25.2024 z dnia 31.05.2024 roku

¹¹ ZDW w Katowicach – pismo z nr WI.112.25.2024.EWRE.9025.24 z dnia 28.05.2024 r.

¹² PZD w Bieruniu – pismo z nr PZD.ZIZ.0712.2.2024 z dnia 03.06.2024 r.

W 2022 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) opracowała w ramach IV rundy mapowania Strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie w województwie śląskim.

Na podstawie „Strategicznych Map Hałasu dla krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie w województwie śląskim”, w 2023 roku opracowano „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego”. Program przyjęto uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/3/4/2024 z dnia 10 czerwca 2024 r. Celem Programu jest wyszczególnienie podstawowych kierunków i zakresu działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Jest to dokument strategiczny, który stanowi istotny element długookresowej polityki w zakresie ochrony mieszkańców województwa przed hałasem w środowisku. W zestawieniu działań planowanych do realizacji w ciągu 5 lat na obszarze gminy Imielin zapisano zadanie pn.: „Przebudowa DW 934 w miejscowości Imielin do DK 44 – etap I”. Jednostką odpowiedzialną za wykonanie zadania ustanowiono ZDW w Katowicach.

Zarówno strategiczne mapy hałasu jak i program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego nie objęły Gminy Imielin.

W 2022 roku Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) opracował w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowe strategiczne mapy hałasu dla dróg wojewódzkich województwa śląskiego będących w administracji Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Na obszarze Gminy Imielin mapa objęła dwa odcinki drogi wojewódzkiej nr 934, tj.:

- Mysłówice – Imielin /ul. Śląska/ - odcinek o długości 5,461 km,
- Imielin /ul. Śląska/ - Chełm Śl. /DW780/ - odcinek o długości 2,893 km.

Na podstawie wyników pomiarów, na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego (w tym na terenie Gminy Imielin) stwierdzono przekroczenia:

- L_{DWN} – 400 mieszkańców na powierzchni 0,188 km² obszarów zagrożonych przekroczeniem do 5 dB oraz 300 mieszkańców na powierzchni 0,074 km² obszarów zagrożonych przekroczeniem do 10 dB,
- L_N – 500 mieszkańców na powierzchni 0,195 km² obszarów zagrożonych przekroczeniem do 5 dB oraz 300 mieszkańców na powierzchni 0,062 km² obszarów zagrożonych przekroczeniem do 10 dB.

Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj.: Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) opracował strategiczne mapy hałasu dla dróg powiatowych w powiecie bieruńsko-lędzińskim. Opracowanie nie objęło dróg w obrębie Gminy Imielin.

W latach 2022-2023 na terenie gminy Imielin, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach nie przeprowadził pomiarów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu drogowego. Zgodnie z danymi zawartymi w bazie Ehalas (baza zawiera wyniki pomiarów hałasu przekazanych do WIOŚ lub RWMŚ) na terenie analizowanej gminy w latach 2022-2023, poza pomiarami w ramach PMS, nie prowadzono pomiarów hałasu drogowego oraz kolejowego, przeprowadzono natomiast pomiary hałasu przemysłowego¹³.

4.2.1.3. Hałas kolejowy i lotniczy

Przez teren gminy Imielin przebiega linia kolejowa nr 138 Oświęcim – Katowice w km od 10+143 do km 13+747. Jest to linia kolejowa znaczenia państwowego, magistralna, zelektryfikowana, dwutorowa. W 2021 roku został wykonany pomiar hałasu przy ul. Klonowej. Z uwagi na wystąpienie przekroczeń dopuszczalnego hałasu w środowisku Spółka PKP PLK planuje zabudowę ekranu akustycznego w ww. lokalizacji¹⁴.

W 2022 roku GIOŚ badał klimat akustyczny w rejonie linii kolejowej nr 138 relacji Oświęcim – Katowice przebiegającej przez teren gminy Imielin. Pomiar prowadzony był na punkcie pomiarowym P1 zlokalizowanym w Imielinie przy ul. Klonowej. Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w punkcie P1- ul. Klonowa/Imielin dla pory nocy (L_{AeqN}) o 5,8 dB¹⁵.

¹³ GIOŚ – DMŚRWMS w Katowicach – pismo nr DMS-KA.731.25.2024 z dnia 31.05.2024 roku

¹⁴ PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrala - Biuro Terenów Kolejowych i Ochrony Środowiska – pismo nr ITS8.4514.30.2024.2 z dnia 23.05.2024 r.

¹⁵ GIOŚ – DMŚRWMS w Katowicach – pismo nr DMS-KA.731.25.2024 z dnia 31.05.2024 roku

W 2023 roku opracowano „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego”. Program przyjęto uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/3/4/2024 z dnia 10 czerwca 2024 r. Celem Programu jest wyszczególnienie podstawowych kierunków i zakresu działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Program nie objął terenu gminy Imielin.

Hałas lotniczy nie występuje na terenie gminy. Najbliższe lotnisko sportowe zlokalizowane jest w Kaniowie. Najbliżej położony w Polsce jest Port Lotniczy Katowice Pyrzowice zlokalizowany jest w odległości około 47 km oraz Międzynarodowe Lotnisko Kraków Balice oddalone od Imielina o około 52 km. Poza granicami najbliższej położone jest lotnisko w Ostrawie, na terenie Republiki Czeskiej.

4.2.2. Analiza SWOT

Zagrożenie hałasem	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
atrakcyjne położenie gminy – dobra dostępność komunikacyjna brak wydanych decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu przez Starostę Bieruńsko-Lędzińskiego brak przekroczeń dopuszczalnej emisji hałasu z przedsiębiorstw	brak badań hałasu komunikacyjnego prowadzonego przez WIOŚ powiększająca się liczba pojazdów niezadawalający stan niektórych dróg brak wystarczającej ilości ekranów akustycznych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
realizacja corocznych inwestycji drogowych bieżące kontrole WIOŚ w przedsiębiorstwach	zwiększanie się ilości pojazdów może stwarzać dyskomfort akustyczny dla mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż dróg rozwój gminy może prowadzić do dalszego zwiększenia ilości pojazdów a tym samym rozwoju sfery handlowej i zwiększenia emisji hałasu

Źródło: opracowanie własne

4.2.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń hałasem

Hałas wpływa na jakość życia ludności, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Skrócona analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla gminy w sytuacji nasilającego się hałasu może być pogłębiający się dyskomfort mieszkańców szczególnie tych zamieszkujących tereny wzdłuż drogi krajowej, drogi wojewódzkiej oraz dróg powiatowych.

W sytuacjach przedsiębiorstw, z których działalnością nierozzerwalnie wiąże się emisja hałasu obowiązkiem przedsiębiorców jest minimalizacja hałasu poprzez wyciszenie zakładów i magazynów oraz maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych.

W związku z tym w harmonogramach realizacji zadań zapisano, iż ważnym zadaniem jest kontynuacja działań administracyjnych realizowanych w razie potrzeby przez Starostę Bieruńsko-Lędzińskiego polegających na wydawaniu decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu.

Analiza SWOT wykazała, iż mocną stroną gminy jest jej dobra dostępność komunikacyjna. Na terenie gminy zlokalizowany jest 1 odcinek drogi S1, drogi wojewódzkiej nr 934 oraz drogi powiatowe i gminne, które w ostatnich latach były modernizowane m.in. przez ZDW w Katowicach, Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu. Inwestycje drogowe realizowane były również przez Gminę Imielin. W kolejnych latach planowane są dalsze prace modernizacyjne.

W związku z takim stanem w harmonogramach realizacji zadań zapisano, iż zadaniami do realizacji są modernizacje drogi krajowej, dróg powiatowych oraz gminnych. Zadania te zapisano w harmonogramie realizacji zadań własnych – do realizacji przez Gminę Imielin oraz zadań monitorowanych do realizacji przez Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu.

Bardzo ważnym, ciągłym zadaniem do realizacji w każdej dziedzinie środowiskowej w tym także w zakresie hałasu jest edukacja ekologiczna. Zadanie to zapisano w harmonogramie realizacji zadań własnych do realizacji

przez Gminę, a finansowane ze środków własnych, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach lub innych źródeł zewnętrznych.

4.3. Pola elektromagnetyczne

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie pól elektromagnetycznych.

Tabela 12 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“ Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Gmina Imielin W latach 2021-2023 uchwalono 6 MPZP. W każdym z nich uwzględniano zasady ograniczania oddziaływania pól elektromagnetycznych.	6 MPZP
2.	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Powiat Bieruńsko-Lędziński W ramach realizacji zadania Starosta prowadzi Rejestr instalacji mogących oddziaływać na środowisko, których emisja nie wymaga pozwolenia. W okresie od 2011 roku do maja 2024 roku zgłoszono łącznie 4 instalacje emitujące pola elektromagnetyczne. W latach 2022-2023 nie było zgłoszeń. Instalacje te umieszczone są na trzech masztach zlokalizowanych na nieruchomościach gruntowych położonych w Imielinie przy ul. Spacerowej (działka nr 934/43), ulicy Wróblewskiego 4 oraz przy ul. Józefa Hallera 39.	4 instalacje emitujące pola elektromagnetyczne
3.	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	WIOŚ w Katowicach Od 2021 roku obowiązuje nowe rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311), które znacznie zmieniło system monitoringowy pomiarów PEM w Polsce. W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego. W ramach realizacji państwowego monitoringu środowiska na terenie gminy Imielin, w latach 2022-2023 przeprowadzono pomiar okresowy (monitoringowy) promieniowania elektromagnetycznego w 1 punkcie pomiarowym, zlokalizowanym w Imielinie przy ul. Hallera. Przeprowadzone w 2022 roku badanie wykazało występowanie średniego poziomu promieniowania elektromagnetycznego o wartości 1,3 V/m (0,1 WME).	1 punkt monitoringowy brak przekroczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 13 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020*	Stan aktualny 2023**
1.	Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych (WIOŚ) [V/m]	0,34 V/m	1,3 V/m*

2.	Liczba punktów z przekroczeniami norm oddziaływania pól elektro-magnetycznych (WIOŚ) [szt.]	0	0

* ostatni pomiar przeprowadzony w 2018 r.

** dane z Oceny poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w woj. śląskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ/GIOŚ, 2024 rok

4.3.1. Opis stanu obecnego

Instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są:

- linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia,
- stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, takie jak:
  - stacje bazowe telefonii komórkowej,
  - stacje radiowe i telewizyjne.

Według ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są:

- stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV,
- instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz,

są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pomiary te wykonywane są:

- bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia;
- każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia.

Wyniki pomiarów przekazuje się Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Właścicielem poszczególnych elementów systemu elektroenergetycznego na obszarze Gminy Imielin jest spółka TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Będzinie. Odbiory sieci elektrycznej zasilani są poprzez napowietrzno-kablowe i kablowe sieci średniego napięcia, stacje transformatorowe SN/nN oraz linie niskiego napięcia, tj.:

- linie napowietrzne WN (110 kV) – 25,3 km,
- linie napowietrzne SN (od 1 do 30 kV) – 25 km,
- linie kablowe SN (od 1 do 30 kV) – 15,3 km,
- linie napowietrzne nN (0,4 kV) – 69,1 km,
- linie kablowe nN (0,4 kV) – 40,8 km,
- przyłącza nN napowietrzne (0,4 kV) – 33,6 km,
- przyłącza nN kablowe (0,4 kV) – 33,6 km,
- stacje SN/SN i SN/nN (20 kV) – 37 szt.¹⁶.

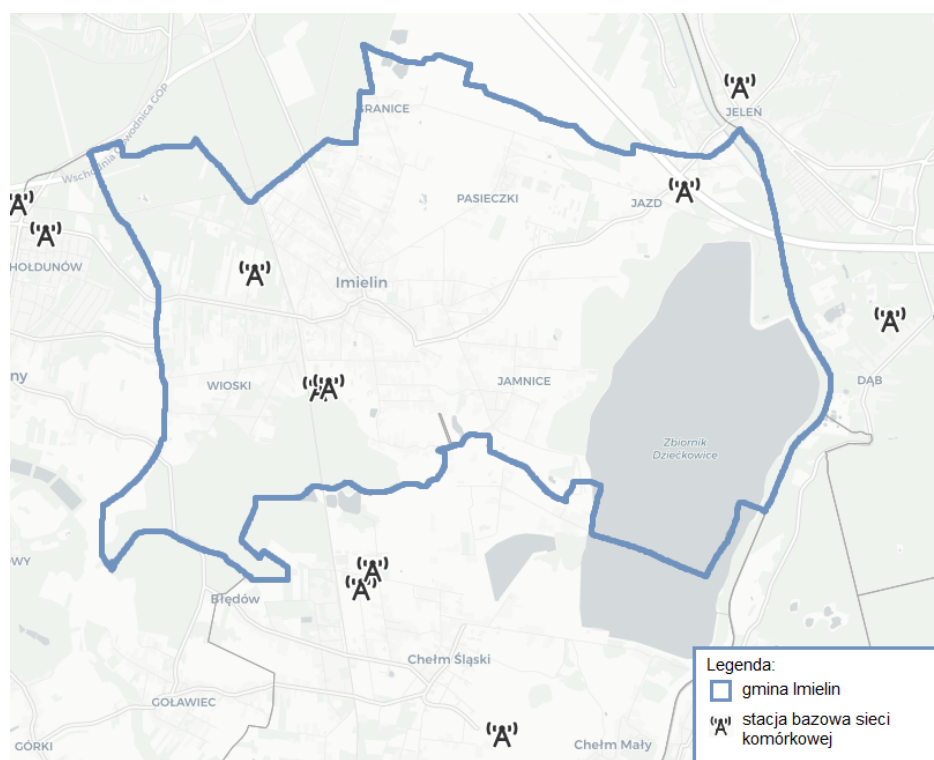
Na terenie gminy źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego jest także 6 anten telefonii komórkowej zlokalizowanych w dwóch stacjach bazowych telefonii komórkowej (według bazy danych Btsearch)¹⁷.

W 2019 roku został zniesiony obowiązek pozwoleń na lokalizację instalacji emitującej pola elektromagnetyczne, aktualnie niezbędne jest tylko zgłoszenie nowej lub modernizowanej instalacji do Starostwa Powiatowego w Bieruniu. Starosta prowadzi Rejestr instalacji mogących oddziaływać na środowisko, których emisja nie wymaga pozwolenia. W okresie od 2011 roku do maja 2024 roku zgłoszono 4 instalacje emitujące pola

¹⁶ TAURON Dystrybucja S.A. – pismo nr TD24-05-0072640-03 z dnia 21.05.2024 r.

¹⁷ <http://beta.btsearch.pl>

elektromagnetyczne (w latach 2022-2023 nie było zgłoszeń). Instalacje te umieszczone są na trzech masztach zlokalizowanych na nieruchomościach gruntowych położonych w Imielinie przy ul. Spacerowej (działka nr 934/43), ulicy Wróblewskiego 4 oraz przy ul. Józefa Hallera 39¹⁸.

Rysunek 6 Lokalizacja stacji bazowych sieci komórkowej na terenie gminy Imielin

Źródło: si2pem.gov.pl

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje od 2019 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone są w cyklach trzyletnich, łącznie w 135 punktach pomiarowych (po 45 w każdym roku) rozmieszczonych na terenie całego województwa śląskiego. Rok 2020 był ostatnim rokiem, w którym monitoringowe badania PEM realizowane były w trzyletnich cyklach – na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2007 nr 221 poz. 1645). Od 2021 roku obowiązuje nowe rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311), które znacznie zmieniło system monitoringowy pomiarów PEM w Polsce. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się aktualnie dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,

¹⁸ Starostwo Powiatowe w Bieruniu - pismo z dnia 23.05.2024 roku znak sprawy ŚR.604.1.28.2024

- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego.

W ramach realizacji państwowego monitoringu środowiska na terenie gminy Imielin, w latach 2022-2023 przeprowadzono pomiar okresowy (monitoringowy) promieniowania elektromagnetycznego w 1 punkcie pomiarowym, zlokalizowanym w Imielinie przy ul. Hallera.

Przeprowadzone w 2022 roku badanie wykazało występowanie średniego poziomu promieniowania elektromagnetycznego o wartości 1,3 V/m (0,1 W_ME). Analiza przeprowadzonego pomiaru monitoringowego nie wykazała przekroczenia dolnej granicy wartości dopuszczalnej poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku, dla badanego zakresu częstotliwości, wynoszącej 28 V/m, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448).

Ponadto zgodnie z danymi zawartymi w Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na podstawie pomiarów innych niż monitoringowe, w granicach gminy Imielin nie wykazano występowania takich terenów¹⁹.

Na poziomie gminy jedyną możliwością ograniczania promieniowania są odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4.3.2. Analiza SWOT

Pola elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
na terenie gminy i w całym województwie śląskim brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania 1 punkt monitoringowy zlokalizowany na terenie gminy	stale zwiększający się zasięg sieci kablowych i bezprzewodowych w okolicy, co docelowo może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
dalsze badania poziomu promieniowania	możliwość zwiększenia się poziomu promieniowania elektromagnetycznego

Źródło: opracowanie własne

4.3.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych

Instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim linie przesyłowe średniego i niskiego napięcia stacje transformatorowe oraz instalacje radiokomunikacyjne. W związku z presją mieszkańców na rozwój zasięgu linii elektroenergetycznych oraz zasięgu telefonii komórkowej powstaje coraz większa liczba instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Podstawowym elementem ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest informacja o występujących poziomach pól. Informacje takie przekazuje do publicznej wiadomości GIOS prowadząc pomiary w ramach PMŚ.

Pomiary przeprowadzają także przedsiębiorstwa bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia i każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy urządzenia.

W ramach minimalizacji oddziaływania istniejących instalacji emitujących pola elektromagnetyczne zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne przedsiębiorstwa posiadające instalacje zgłaszają do Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego

¹⁹ GIOŚ – DMSRWMS w Katowicach – pismo nr DMS-KA.731.25.2024 z dnia 31.05.2024 roku

fakt oddania do eksploatacji instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne. Na podstawie tych zgłoszeń prowadzony jest Rejestr instalacji mogących oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z przepisami prawnymi prowadzenie rejestru będzie kontynuowane w kolejnych latach.

Dla określenia aktualnych stanów promieniowania elektromagnetycznego Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi corocznie według ustalonego harmonogramu na terenie całego województwa śląskiego badania poziomów promieniowania. Wyniki badań nie wykraczają poza dopuszczalne poziomy, niemniej jednak brakuje w miejscowych planach ograniczeń dla powstawania nowych instalacji, dlatego w perspektywie lat może nastąpić wzrost poziomu promieniowania.

4.4. Zrównoważone gospodarowanie wodami

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarowania wodami.

Tabela 14 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“ System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	WIOŚ w Katowicach Realizacja zadań monitoringowych wód podziemnych i powierzchniowych odbywa się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie gminy w 2023 roku zlokalizowane były 3 punkty pomiarowe monitoringu wód powierzchniowych oraz 2 punkty pomiarowe monitoringu wód podziemnych.	3 ppk monitoringu wód powierzchniowych 2 ppk monitoringu wód podziemnych
2.	Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	PGW WP W latach 2020-2023 na terenie gminy Imielin zadanie nie było realizowane.	-
3.	Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Gmina Imielin W latach 2021-2023 na terenie gminy uchwalono 6 MPZP. W każdym z nich uwzględniono ustalenia planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne.	6 MPZP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

Na terenie Gminy Imielin realizowany był Program Moja Woda. Program ten ma na celu ochronę zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. W ramach programu w latach 2020-2023 podpisano 62 wnioski o dofinansowanie z WFOŚiGW w Katowicach. Zamontowano 62 instalacje do wykorzystania zatrzymanej wody opadowej w obrębie nieruchomości.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 15 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony przed powodzią

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020	Stan aktualny 2023
1.	Jakość wód podziemnych	III klasa*	III klasa
2.	Jakość wód powierzchniowych	Przemsza od Białej Przemszy do ujścia – zły stan/ potencjał ekologiczny**	zły stan wód w 3 badanych JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ/GIOŚ, 2024 rok

* badania z 2016 roku

** badania z 2018 roku

4.4.1. Opis stanu obecnego

Zarządzanie zasobami wodnymi zgodnie z Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 roku ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz wymaganiami zawartymi w ustawie z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz. U. 2023 r. poz. 1478 1688, 1890, 1963, 2029) odbywa się w odniesieniu do jednolitych części wód. W obszarze tych jednolitych części wód odbywa się identyfikacja i analiza stanu, zagrożeń oraz planowanie działań mających na celu osiągnięcie przez poszczególne części wód celów środowiskowych.

W latach 2020-2023 prowadzone były prace planistyczne kolejnego cyklu wynikającego z wdrażania Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Prowadzono działania zmierzające do opracowania drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami, w tym w szczególności prowadzono półroczne konsultacje społeczne oraz przygotowywano projekt rozporządzenia w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na terenie którego znajduje się Gmina Imielin.

17.02.2023 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz.300). Zaktualizowany plan obowiązuje na kolejny rok planistyczny, tj. na lata 2022-2027. Jest on wynikiem szczegółowych analiz związanych z korzystaniem z wód w tym identyfikacji presji antropogenicznych mających wpływ na wody. W wyniku tych analiz w odniesieniu do poszczególnych jednolitych części wód w celu zachowania lub poprawy ich stanu sporządzono programy działań naprawczych.

4.4.1.1. Wody powierzchniowe

Znajdująca się na terenie Imielina sieć hydrograficzna charakteryzuje stosunkowo uboga struktura. Głównymi ciekami gminy są: Przemsza, Imielinka, Dopływ Spod Nowej Gaci oraz Dopływ Spod Błędowa. Pozostałe to drobne, okresowo wyschnięte rowy melioracyjne. Również cieki posiadające hydronimy, z wyjątkiem Przemszy mają charakter drobnych potoków czy strumieni, miejscami przejmujących cechy rowów melioracyjnych.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Imielin należy do lewostronnego dorzecza Wisły. Centralną część gminy odwadnia ciek Imielinka, północno-zachodnią – dopływ spod Gaci, zaś południowo-zachodnią – dopływ spod Błędowa.

Zbiorniki wodne

Stojące wody powierzchniowe na terenie Imielina cechuje słabe rozpowszechnienie i za wyjątkiem Zbiornika Imielińskiego, nie mają one istotnego wpływu na kształt sieci hydrograficznej gminy. Łączna powierzchnia wód powierzchniowych to zaledwie 6,12 ha. W granicach gminy zinwentaryzowano około 40 zbiorników wód powierzchniowych, przy czym w zdecydowanej większości są to niewielkie przydomowe oczka wodne i stawy.

Wśród większych wyróżnia się:

- Zbiornik Imieliński – pełni funkcję źródła zaopatrzenia w wodę mieszkańców województwa oraz zakładów pracy. Został zbudowany w miejscu wyrobiska po wyeksploatowanym złożu piasku posadzkowego. Zlewnia zbiornika tworzy obszar powierzchniowo bezodpływowy, co znaczy że nie ma on naturalnego powierzchniowego odpływu. Główne zasilanie zbiornika realizowane jest przerzutami wody z systemu Soła-Skawa. W bilansie wodnym zbiornika zasilanie wodami z przerzutu stanowi ok. 86%, natomiast zasilanie bezpośrednie opadami ze spływu powierzchniowego i zasilanie gruntowe

stanowi pozostałe 14%. Bezpośrednia zlewnia powierzchniowa zbiornika (wraz z powierzchnią zbiornika) ma powierzchnię 1 413 ha (w tym w granicach miasta 1 251 ha) i obejmuje głównie tereny przyległe do północno-zachodniej skarpy dawnego wyrobiska. Niewielki odsetek powierzchni zlewni stanowią wschodnie i południowe obrzeża zbiornika,

- zalewisko powstałe wskutek osiadań terenu na północ od linii kolejowej w Starej Gaci (ok. 0,3 ha).

PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach na terenie Gminy Imielin administruje łącznie 4,480 km potoków i cieków wodnych, w tym:

- Imielinka – 0,05 km,
- Przemsza – 4,43 km.

PGW WP – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach na terenie gminy nie posiada w swojej administracji zbiorników wodnych. Nie administruje również urządzeniami melioracji wodnych. Zgodnie z art. 205 ustawy Prawo Wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029) „Utrzymanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub związku spółek wodnych”²⁰.

Rysunek 7 Wody powierzchniowe na terenie gminy Imielin

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>

4.4.1.2. Monitoring rzek w rejonie gminy Imielin

Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW).

²⁰ pismo PGW WP RZGW w Gliwicach nr C.ROA.0143.93.2024.JF RPW/8613/2024 z dnia 06.06.2024 r.

Program monitoringu wód powierzchniowych przygotowuje się na okres 6 lat. Obecnie obowiązuje cykl monitoringu na lata 2022-2027. Opracowany program ma charakter wstępny i będzie podlegał corocznej aktualizacji.

Podstawowymi jednostkami gospodarowania wodami są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Sporządzane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oceny wód powierzchniowych bazują na sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Podstawę do jej wyznaczenia na terenie województwa śląskiego stanowiły opracowane przez KZGW wykazy wód oraz zalecenia i wskazówki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Głównym celem sporządzenia oceny stanu wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym wód powierzchniowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem.

Na obszarze gminy Imielin wydzielone zostały 3 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Wszystkie należą do dorzecza Wisły. Również wszystkie zostały objęte badaniami w ramach programu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) realizowanego w latach 2022-2027:

- PLRW 20001021294 Przemsza od Białej Przemszy do ujścia,
- PLRW 200006211889 Mleczna,
- PLRW 200006211949 Potok Goławiecki.

Poniżej przedstawiono wyniki monitoringu jakości wód powierzchniowych ocenionych w 2021 roku na podstawie danych Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W obrębie regionu wodnego Małej Wisły na terenie gminy Imielin w 2021 roku badane były 3 Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP), tj.:

- PLRW200006211889 Mleczna (ppk: Mleczna – ujście do Gostyni)
  - słaby potencjał ekologiczny,
  - stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
  - aktualny stan zły,
  - zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
- PLRW200006211949 Potok Goławiecki (ppk: Potok Goławiecki – ujście do Wisły)
  - słaby potencjał ekologiczny,
  - stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
  - aktualny stan zły,
  - zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
- PLRW20001021294 Przemsza od Białej Przemszy do ujścia (ppk: Przemsza – w Chełmku)
  - słaby potencjał ekologiczny,
  - stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
  - aktualny stan zły,
  - zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego.

W trzech JCWP odnotowano słaby stan ekologiczny, zaś stan chemiczny został określony jako stan chemiczny poniżej dobrego. Aktualny stan jakości badanych JCWP na terenie gminy Imielin określono jako zły.

W 2022 roku w ramach PMŚ wykonana została klasyfikacja elementów fizykochemicznych, biologicznych, hydromorfologicznych oraz klasyfikacja wskaźników stanu chemicznego. W 2022 roku wyniki były następujące:

- dla punktu Przemsza – w Chełmku PL01S1031_1724 badanego w ramach monitoringu diagnostycznego: klasa elementów biologicznych – 5, klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5) – >2, klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (grupa 3.6) – 2, klasa wskaźników chemicznych – >1,
- dla punktu Potok Goławiecki – ujście do Wisły PL01S1031_1697 badanego w ramach monitoringu operacyjnego: klasa elementów biologicznych – 5, klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)

– >2, klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (grupa 3.6) – 2, klasa wskaźników chemicznych – >1,

- dla punktu Mleczna – ujście do Gostyni PL01S1301_1690 badanego w ramach monitoringu operacyjnego – klasa wskaźników chemicznych – 1.

Na terenie gminy Imielin w 2023 roku znajdowały się również 3 reprezentatywne punktów pomiarowo-kontrolnych. Dane za rok 2023 będą dostępne po 30 czerwca 2024 roku, po zakończeniu procesu ich weryfikacji. Również w tym czasie zostanie udostępniona klasyfikacja elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz chemicznych, która zostanie wykonana na podstawie wyników badań monitoringowych prowadzonych w 2023 roku. Nie będzie wykonywana klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz oceny stanu jcw (wykonuje się ją nie rzadziej niż co 3 lata, ocena była wykonana w 2022 roku za lata 2016-2021)²¹.

4.4.1.3. Wody podziemne

Według Mapy hydrogeologicznej w skali 1:200 000 ark. Kraków północno-wschodnia część miasta Imielin leży w Regionie Górnośląskim XVI, w podregionie Chrzanowskim XVI 4. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory szczelinowo-krasowe triasu środkowego, zalegające na głębokości 20-140 m. Część południowo-zachodnia miasta leży w Regionie Górnośląskim, w podregionie Łaziskim XVI 3. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory karbonu. Znaczenie mają również utwory czwartorzędowe.

Na obszarze Imielina w profilu hydrogeologicznym występują piętra wodonośne utworów czwartorzędu, triasu i karbonu, przy czym znaczenie użytkowe mają jedynie piętra triasu i karbonu.

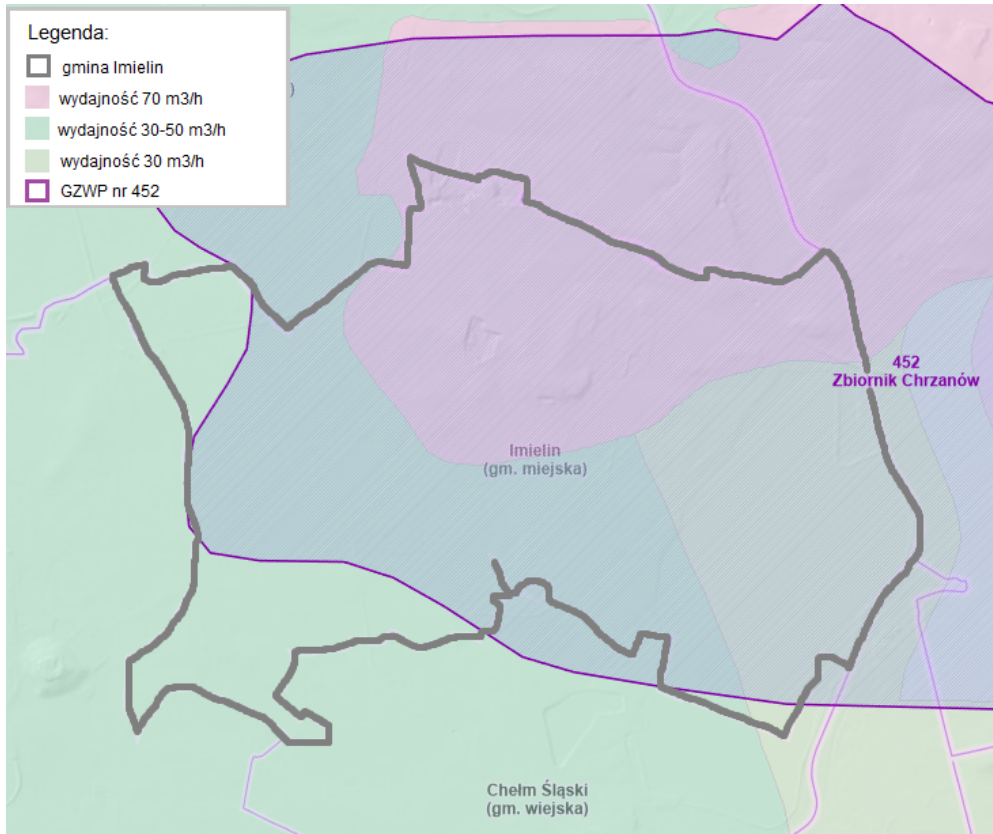
Czwartorzędowe piętro wodonośne – osady czwartorzędowe należą do najbardziej zróżnicowanych pod względem litologicznym, co powoduje, iż charakteryzują się one także zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi. Najlepsze warunki dla gromadzenia wody występują w miejscach występowania utworów fluwialnych i fluwioglacjalnych (piaski i żwiry). W podłożu tych piasków występują miąższe warstwy nieprzepuszczalne czwartorzędu i trzeciorzędu. Zwierciadło wody w piętrze czwartorzędowym utrzymuje się na głębokościach rzędu 0 do 2 m w obrębie dolin i odpowiednio głębiej w obrębie wyniesień i ujawnia wahania zależne od stanu opadów atmosferycznych, dochodzące w ostatnich latach nawet do kilku metrów. Największe miąższości wód czwartorzędowych występują w obrębie dolin kopalnych wypełnionych piaszczysto-żwirowymi utworami czwartorzędowymi. Na obszarze Imielina obniżenia takie występują w południowej części miasta w otoczeniu Zbiornika Imielińskiego oraz w północno-zachodniej części miasta w rejonie Nowej i Starej Gaci. Miąższości czwartorzędowych warstw wodonośnych przekraczają tam 20 m. Wody występujące w utworach czwartorzędowych na obszarze Imielina nie zostały zakwalifikowane do żadnego z użytkowych zbiorników wodonośnych pomimo występowania w ich obrębie dużego zbiornika retencyjnego (Zbiornik Imieliński). Wydajność ujęć studziennych w utworach czwartorzędowych może wahać się od 2 do 30 m³/h. Na obszarze Imielina nie ma dużych ujęć wód podziemnych z utworów czwartorzędowych do celów komunalnych. Mogą jednak występować jeszcze ujęcia wody do celów gospodarczych w gospodarstwach indywidualnych.

Triasowe piętro wodonośne – w profilu hydrogeologicznym triasowego piętra wodonośnego poziomy wodonośne występują w utworach wapienia muszlowego i pstrego piaskowca. Warstwą rozdzielającą te poziomy są margliste utwory warstw gogolińskich, które na znacznych przestrzeniach uległy dolomityzacji, redukcji lub zdyslokowaniu, tracąc własności izolujące. Warstwy wodonośne triasu mają charakter szczelinowo-krasowy i w mniejszym stopniu porowo-szczelinowy. Poziom ten występuje we wschodniej części miasta i na wschód od Przemszy w kierunku Chrzanowa, gdzie jest drenowany przez kopalnie rud cynku i ołowiu. Zbiornik triasowy charakteryzuje się szczelinowo-krasowo-porowym systemem przepływu wód podziemnych. Wody ze zbiornika triasowego na obszarze Imielina częściowo wypływają na zboczach w postaci wysięków i zasilają niżej zalegające utwory czwartorzędowe. Są one drenowane są przez dolinę Przemszy, górnictwo rud cynkowo-ołowiowych, kopalnie węgla kamiennego i ujęcia wód podziemnych.

Karbońskie piętro wodonośne – w profilu hydrogeologicznym karbonu górnego występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych zbudowanych z piaskowców i mułowców. Poziomy te, o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie odizolowane wkładkami nieprzepuszczalnych ilowców. W obszarach sedymentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami. Karbońskie

²¹ źródło: pismo GIOŚ z dnia 31.05.2024 r. znak sprawy: DMS-KA.731.25.2024

poziomy wodonośne charakteryzują się zróżnicowanymi właściwościami i parametrami hydrogeologicznymi. Podstawę drenażu karbońskich poziomów wodonośnych w warunkach naturalnego środowiska stanowiły doliny rzek, głównie Przemszy i jej dopływów. Głębokość drenażu nie przekraczała 150 m. Obecnie podstawę drenażu stanowią wyrobiska górnicze kopalń węgla kamiennego. Na obszarze Miasta Imielin poziom ten jest drenowany przez KWK „Ziemowit”, która pompuje z poziomu karbońskiego znaczne ilości wody. Utwory karbońskie zawierają wody zwykłe o typie szczelinowo-porowym. Wody te występują głównie w piaskowcach, rzadziej w zlepieńcach. Poziomy wodonośne, z uwagi na przewarstwienia piaskowca utworami nieprzepuszczalnymi, występują wielowarstwowo. Na obszarze Imielina nie ma ujęć wód podziemnych z utworów karbońskich.

Rysunek 8 Wydajność studni oraz GZWP na terenie gminy Imielin

Źródło: www.geologia.pgi.gov.pl

Północno-wschodnia część gminy Imielin położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 452 Chrzanów. Głównym poziomem użytkowym jest triasowe piętro wodonośne, występujące w szczelinowo-krasowych utworach węglanowych. Jest to zbiornik szczelinowo-krasowy. Zasoby dyspozycyjne tego zbiornika określone są na 82,5 tys. m³/dobę przy średniej głębokości ujęć 150 m. Na jakość wód podziemnych Zbiornika Chrzanów istotny wpływ mają wody pochodzące z odwadniania kopalni „Trzebionka”. Wyraźnie odbiegają one od jakości wody ujmowanej na pozostałych ujęciach i charakteryzują się bardzo dużą zmiennością.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych obszar gminy znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych:

- nr 145 (PLGW2000145) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,
- nr 146 (PLGW2000146) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,
- nr 157 (PLGW2000157) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

4.4.1.4. Monitoring wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

W 2023 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie Imielina zlokalizowano dwa punkty pomiarowe na JCWPd nr 146.

Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) i w poszczególnych punktach badawczych dokonano w 2019 roku, w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

Oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

W latach 2019-2023 badania wód podziemnych prowadzone były w oparciu o krajową sieć pomiarową modyfikowaną pod kątem dostosowania do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej i sieć wojewódzka, uzupełniającą badania pod kątem ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, wykorzystywanych na terenie gminy do celów pitnych.

W podsystemie monitoringu jakości wód podziemnych badania prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych uznanych za zagrożone nie osiągnięciem dobrego stanu chemicznego.

W latach 2022-2023 na terenie gminy Imielin prowadzono badania monitoringowe wód podziemnych w 2 punktach sieci krajowej Id Monitoring 1223 i 2245 w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych. Punkty zlokalizowane są w Imielinie na łąkach i pastwiskach oraz na roślinności drzewiastej i krzewiastej. Końcową klasę jakości wód dla obu punktów pomiarowych zarówno w 2022 roku jak i w 2023 roku określono jako III klasę – wody zadowalającej jakości.

4.4.1.5. Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy

Według Prawa wodnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.) przez powódź rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Główne zagrożenie powodziowe jest wywoływane dużą prędkością płynącej wody i jej energią, która powoduje niszczenia ciężkiej zabudowy koryt (opaski, mury, progi), a także budowli nad korytem rzek, takich jak kładki, przepusty, mosty i in. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół:

- bardzo intensywne opady burzowe (określane, jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary o dużych nachyleniach zboczy, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód,
- opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni.

Od 1 stycznia 2018 roku, na podstawie ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 1688, 1890, 1963, 2029), zostało utworzone Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zgodnie z art. 527 ustawy Prawo Wodne, z dniem wejścia w życie ustawy należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej zostały przejęte przez Wody Polskie.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

W latach 2016–2018 dokonano przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP) w II cyklu planistycznym. Została ona zrealizowana w ramach projektu POIS.02.01.00-00-0014/16, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska.

Na lata 2016–2022 został zaplanowany projekt pn.: „Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego”. MZP i MRP sporządzono zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego.

Zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego (zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne) zostały podane do publicznej wiadomości przez ich umieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska i Klimatu w dniu 22 października 2020 r. Są one dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

W zarządzie PGW Wody Polskie w granicach gminy Imielin znajduje się ciek Przemsza. Z uwagi na położenie obszaru gminy Imielin w obrębie terenów intensywnie gospodarczo wykorzystywanych, jego cieki zostały uregulowane i dostosowane do bieżących potrzeb odwodnienia obszaru. Szczególnie dotyczy to terenów eksploatacji górniczej, na których dodatkowo w miejscach osiadań górniczych istniejącą sieć hydrograficzną uzupełniono rowami melioracyjnymi. Także powstanie dużego zbiornika retencyjnego wody pitnej spowodowało konieczność zmiany kierunku odpływu głównego potoku obszaru Imielinki. Imielinka, uchodząca niegdyś do Przemszy przez obszar dzisiejszego zbiornika, obecnie omija go od południa.

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Imielin może być związane z przepływającą wzdłuż wschodniej granicy miasta rzeką Przemszą, która posiada wyznaczone strefy zagrożenia powodzią. Przemsza prawie na całym odcinku (ok. 4 km) jest obwałowana w stopniu wystarczającym dla zabezpieczenia przed falą powodziową. Na pozostałym obszarze miasta mogą wystąpić krótkotrwałe podtopienia w przypadku wystąpienia opadów nawalnych.

Potencjalne zagrożenie powodziowe stwarza również zbiornik wody pitnej. W razie awarii obiektu hydrotechnicznego w zależności od skali ewentualnych uszkodzeń zapory czołowej i zapór bocznych, maksymalna fala powodziowa, przy wysokim piętrzeniu wody w zbiorniku, obejmie dolinę rzeki Przemszy.

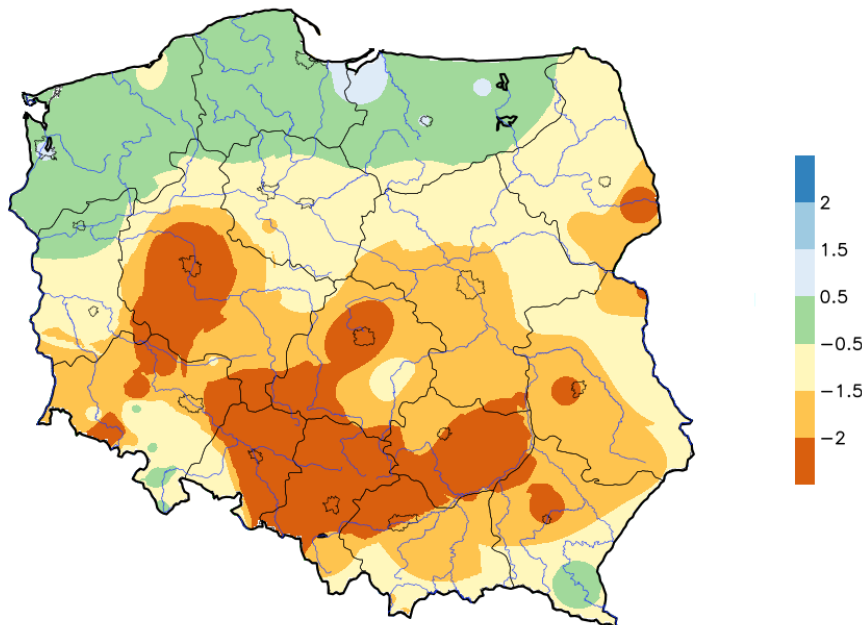
PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach nie posiada w swojej administracji na terenie Gminy Imielin wałami przeciwpowodziowymi. Wały powodziowe nie stanowią urządzeń wodnych, są budowlami przeciwpowodziowymi, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. f ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo Wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.)²².

Niewątpliwie gospodarka wodna to również działania ukierunkowane na przeciwdziałanie negatywnym skutkom suszy. Najszerzy zakres wrażliwości na różne rodzaje suszy przypisano do sektora rolnictwa oraz środowiska

²² pismo PGW WP RZGW w Gliwicach nr C.ROA.0143.93.2024.JF RPW/8613/2024 z dnia 06.06.2024 r.

i zasobów przyrodniczych. Rolnictwo jest wrażliwe na suszę glebową, zwaną też rolniczą, niemniej susza atmosferyczna również może skutkować zmniejszeniem plonów.

Biorąc to pod uwagę oraz uwzględniając ograniczoną dokładność oceny zagrożenia suszą glebową (ze względu na małą szczegółowość materiałów środowiskowych) przypisano do rolnictwa wrażliwość także na suszę atmosferyczną. Ponieważ rolnictwo wykorzystuje wody powierzchniowe i podziemne (hodowla, nawodnienia) jest też ono wrażliwe także na skutki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej (dot. obszarów, gdzie wykorzystywane w sektorze rolnictwa zasoby wód są zagrożone deficytem).

Rysunek 9 Rozkład przestrzenny wartości SPI na terenie kraju w czerwcu 2020 roku

Źródło: <http://posucha.imgw.pl>

Przedziały ostrości suszy atmosferycznej (wartości SPI) określa 4 stopniowa skala:

- normalny (0,5 ÷ -0,5),
- umiarkowanie suchy (-0,5 ÷ -1,5),
- bardzo suchy (-1,5 ÷ -2),
- ekstremalnie suchy ≤ -2 .

Na terenie gminy Imielin przedział ostrości suszy atmosferycznej wyniósł od -2 do -1,5 tj. bardzo suchy.

4.4.2. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
dobrze zasoby wód powierzchniowych dobra jakość wód podziemnych	zły stan wód powierzchniowych wpływ zanieczyszczeń spoza terenu gminy na stan czystości wód
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
aktualizacje planów zarządzania ryzykiem powodziowym, realizowane w ramach II cyklu planistycznego dobra współpraca z administratorami cieków wodnych w zakresie ich utrzymania zmiany prawa wodnego, w zakresie własności wód	zmiany klimatu i brak możliwości przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych)

Źródło: opracowanie własne

4.4.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodami

Inwestycje w zakresie przeciwdziałania skutkom powodzi wykraczają znacznie poza możliwości Gminy Imielin, możliwe jest jednak zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców poprzez działania niezwiązane bezpośrednio z inwestowaniem w urządzenia przeciwpowodziowe. W zasadzie wszystkie przedsięwzięcia można podzielić na czynne i bierne. Bardzo często ich rodzaj wymuszony jest własnością.

Do działań biernych należą:

- monitoring powodziowy dla całej gminy oparty na koncepcji pozyskiwania skutecznej informacji o opadzie i odpływie w warunkach powodziowych, współpracujący z istniejącą i planowaną siecią IMiGW,
- system ostrzeżeń gwarantujący mieszkańcom i użytkownikom terenów zalewowych możliwie szybkie powiadomienie o nadchodzącym zagrożeniu,
- wyposażenie drużyn ratowniczych w specjalistyczny sprzęt niezbędny do efektywnego prowadzenia akcji przeciwpowodziowej, w tym wyposażenie magazynów ochrony przeciwpowodziowej,
- opracowanie materiałów informacyjnych z podstawowymi danymi umożliwiającymi identyfikację przez każdego mieszkańca obszaru zagrożenia powodziowego w jego otoczeniu.

Do działań aktywnych należą:

- bieżące remonty budowli regulacji rzek i potoków,
- bieżące remonty, stała konserwacja i renowacja przepustów, rowów i innych urządzeń odprowadzających wodę lub zabezpieczających odpływ,
- wycinka drzew i krzewów w korytach cieków, co przeciwdziała podnoszeniu się poziomu zwierciadła wód odpływowych oraz niszczeniu mostów i brzegowych ubezpieczeń rzek i cieków,
- systematyczne oczyszczanie z rumowiska koryt powyżej zapór przeciw rumowiskowych i stopni wodnych, stabilizujących dno cieków.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

Ochronę przed powodzią prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej na obszarze kraju, planami ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego, a w szczególności przez:

- zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych,
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód,
- funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze,
- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Z analizy przeprowadzonej w rozdziale dotyczącym wód można stwierdzić, iż ich stan ulega powolnej poprawie. Oceniając te tendencje należy pamiętać, że o stanie wód powierzchniowych decydują nie tylko wskaźniki fizykochemiczne, ale i biologiczne czy hydromorfologiczne. Oznacza to, że przywrócenie czystości wodom powierzchniowym nie spowoduje automatycznie dobrego stanu wód. Przywrócenie właściwych dla danej części wód elementów biologicznych będzie często procesem bardziej długotrwałym.

W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zamieszczono zadania dotyczące prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży, a także budowę, przebudowę, modernizację budowli przeciwpowodziowych oraz działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane.

4.5. Gospodarka wodno – ściekowa

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela 16 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POS

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“			
System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej	Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. w Imielinie Gmina Imielin W latach 2020-2023 realizowano inwestycję, której inwestorem było Miasto Imielin. Inwestycja polegała na budowie sieci kanalizacyjnej z infrastrukturą w rejonie ulic Rzemieślniczej i Przemysłowej wraz z przepompownią ścieków kanalizacji sanitarnej z aparaturą AKP oraz zbiornikiem podziemnym retencyjnym o pojemności 300 m³: • Sieć kanalizacji sanitarnej PVC w ilości 1 179 mb oraz sieć kanalizacji tłocznej w ilości 769 mb; koszt: 1 875 889,52 zł, • Zbiornik retencyjny ścieków na terenie oczyszczalni ścieków przy ul. Wandy 44 D; koszt: 1 979 100,56 zł.	
2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowanie osadów ściekowych	W latach 2022-2023 rozbudowano sieci kanalizacyjne w rejonie ulic Rubinowej i Banachewicza. Przeprowadzono ponadto remont kanalizacji sanitarnej poprzez uszczelnienie korków w studniach podciśnieniowych oraz rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Rzemieślniczej i ul. Przemysłowej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Imielinie. W 2023 roku w najniższym położonym miejscu imielińskiej oczyszczalni ścieków przy ul. Wandy powstał podziemny zbiornik retencyjny o pojemności 300 m³. Zbiornik ma charakter buforowy, czyli służy gromadzeniu ścieków i ich równomiernemu odprowadzaniu do oczyszczalni, co przyczyni się do lepszej, efektywniejszej pracy jej urządzeń. W ramach tej samej inwestycji powstał kolejny odcinek kanalizacji sanitarnej na ul. Rzemieślniczej, gdzie znajduje się miejska strefa przemysłowa – wybudowano 1,18 km kanalizacji grawitacyjnej i 0,77 km podciśnieniowej oraz przepompownię, dzięki czemu podłączone do sieci zostały znajdujące się tam firmy.	sieć kanalizacji sanitarnej około 3,9 km
3.	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. w Imielinie Gmina Imielin W latach 2020-2023: • Wybudowano 41 odcinków sieci wodociągowej o łącznej długości 4 290,0 m, zrealizowane przez prywatnych inwestorów, częściowo sfinansowane przez MSK Sp. z o.o. w Imielinie, • Wybudowano 315 przyłączy wodociągowych, zrealizowanych i sfinansowanych przez prywatnych inwestorów. W latach 2022-2023 MSK Sp. z o.o. przeprowadziła modernizację sieci wodociągowej ul. Podmiejskiej, przebudowano sieci w rejonie ul. Sikorskiego, zmodernizowano sieć ul. Pośpiecha.	41 odcinków sieci wodociągowej o łącznej długości 4,29 km 315 przyłączy wodociągowych
4.	Prowadzenie aktualizacji ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Imielin Gmina Imielin prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi	

		gminy według stanu na 31.12.2023 roku na terenie gminy zlokalizowanych było: • 52 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków, • 82 szt. zbiorników bezodpływowych, • 68 szt. toalet przenośnych (TOITOI).	
5.	Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na posesjach prywatnych	Gmina Imielin • W 2023 roku na terenie gminy w zakresie gospodarki ściekowej zrealizowano 19 kontroli na posesjach prywatnych.	19 kontroli na posesjach prywatnych
6.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ w Katowicach W latach 2020-2023 WIOŚ w Katowicach na terenie gminy Imielin przeprowadził łącznie 12 kontroli przedsiębiorców, w tym 3 w zakresie przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. W przypadku jednej kontroli stwierdzono naruszenia.	3 kontrole

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 17 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020	Stan aktualny 2023*
1	Zwodociągowanie gminy	100%	100%*
2	Skanalizowanie gminy	92,2%	92,9%*
3	Długość kanalizacji sanitarnej	140,0 km	142,9 km
4	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	9 202	9 250*
5	Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków	8 000 RLM	8 000 RLM*
6	Ścieki oczyszczone odprowadzone ogółem	293 dam ³	303 dam ³ *
7	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	324,0 dam ³	337,1 dam ³
8	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	69,0 km	82,404 km

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL 2023 rok oraz dane Gminy Imielin

*2022 rok

4.5.1. Opis stanu obecnego

4.5.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Imielin zaopatrywana jest w wodę przez wodociąg grupowy Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Wodociąg magistralny GPW S.A. Ø400 dostarcza wodę do rozdzielczej sieci wodociągowej miasta poprzez wodociąg Ø315 w ul. Ściegiennego, ze stacji uzdatniania wody umieszczonych na zbiornikach: Goczałkowice, Czaniec oraz Dzieckowice.

GPW S.A. posiada na terenie miasta Imielin stację uzdatniania wody SUW „Dzieckowice”. Wodę surową ujmowaną ze Zbiornika Imielińskiego, do SUW transportują wodociągi 2x1600 mm. Jej ujęcie oraz pompownia zlokalizowane są na południowo-wschodnim brzegu Zbiornika Imielińskiego. Ze stacji uzdatniania, oczyszczona woda tłoczona jest pompami do sieci magistralnej 2x1600 mm, zaopatrującej w wodę układ grupowych wodociągów GPW, oraz do wodociągu magistralnego Ø600 do Chrzanowa.

Na zbiorniku Imielin zlokalizowane są cztery ujęcia wody. Wszystkie położone są w południowej części zbiornika, poza terenem miasta.

Zakup uzdatnionej wody od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. odbywa się w punktach:

- studnia zakupowa IMIE/1, wodomierz DN150, wodociąg rozdzielczy DN315, średni roczny zakup wody – 680 tys. m³,
- studnia zakupowa IMIE/2, wodomierz DN50, wodociąg rozdzielczy DN100, średni roczny zakup wody – 4,5 tys. m³.

Za zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, dystrybucję oraz infrastrukturę wodociągową na terenie gminy Imielin odpowiada Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. w Imielinie.

Zgodnie z danymi MSK Sp. z o.o. w Imielinie długość eksploatowanej sieci wodociągowej wg stanu na 06.06.2024 roku wyniosła 82,404 km. Stopień zwodociągowania gminy wynosi 100%. Liczba punktów pomiarowych w których woda jest sprzedawana odbiorcom to 3 043 punkty. Do gminnej sieci wodociągowej przyłączonych jest 2 993 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego, w tym:

- 2 813 szt. – w gospodarstwach domowych,
- 168 szt. – w przedsiębiorstwach,
- 12 szt. – w obiektach użyteczności publicznej.

Zużycie wody w gminie w ostatnich latach zgodnie z danymi MSK Sp. z o.o. utrzymuje się na podobnym poziomie, tj.:

- w 2021 roku – 336 935 m³,
- w 2022 roku – 332 926 m³,
- w 2023 roku – 337 075 m³.

Zarówno woda surowa jak i woda wodociągowa są regularnie badane zgodnie z harmonogramem badań zatwierdzonym przez PPIS w Tychach oraz monitoringiem wewnętrznym przedsiębiorstw i spółek dostarczających wodę na terenie gminy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach, po analizie sprawozdań z badań wody wykonanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przedsiębiorstwa wodociągowe z ujęć objętych nadzorem w 2023 roku, stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi na terenie gminy Imielin.

Woda dostarczana do gminnej sieci wodociągowej spełnia wymagania określone w „Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” (Dz.U. 2017 poz. 2294).

4.5.1.2. Odbiór ścieków

Zagospodarowaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych z terenu gminy Imielin zajmuje się Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. z siedzibą w Imielinie, które administruje siecią kanalizacji sanitarnej oraz komunalną oczyszczalnią ścieków.

Stopień skanalizowania Gminy Imielin na dzień 31.12.2022 r. według danych GUS wynosił ok. 92,9%. Zgodnie z danymi MSK Sp. z o.o. według stanu na dzień 6.06.2024 r. długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 142,9 km. Łącznie do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania podłączonych było 2 880 budynków.

Ilość ścieków przemysłowych i komunalnych z terenu gminy zarówno tych dowożonych jak i odprowadzanych kanalizacją sanitarną w ostatnich latach systematycznie wzrasta. W latach 2019-2022 na terenie gminy wytworzono 1 161 dam³ ścieków, w tym w:

- 2019 roku – 261 dam³,
- 2020 roku – 293 dam³,
- 2021 roku – 304 dam³,
- 2022 roku – 303 dam³.

Odbiornikiem ścieków komunalnych powstałych na terenie gminy jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków miasta Imielin, funkcjonująca w oparciu o technologię osadu czynnego. Przepustowość oczyszczalni wynosi $Q=1\ 000\ m^3/h$.

Oczyszczalnia ścieków została zaprojektowana z zastosowaniem metody nisko obciążonego osadu czynnego. Zawiera część mechaniczną składającą się z kraty koszowej oraz sitopiaskownika. Krata rzadka zlokalizowana

została w budynku pompowni, natomiast sitopiaskownik w budynku technologicznych zlokalizowanym za reaktorami. Część biologiczną w której zachodzą zasadnicze procesy oczyszczania ścieków stanowią dwa wielofunkcyjne reaktory biologiczne o przepustowości 500m³/d każdy. Reaktory wykonane są w postaci monolitycznego bloku żelbetowego podzielonego ściankami na: piaskownik, komorę beztlenową, komorę niedotlenioną, komorę natleniania osadu, osadnika wtórnego oraz komorę stabilizacji osadu. Reaktor napowietrzany jest za pomocą trzech dmuchaw w tym dwie to dmuchawy pracujące, natomiast jedna jest dmuchawą rezerwową. Do odwadniania osadu nadmiernego wykorzystywana jest prasa taśmowa. Odwodniony osad gromadzony jest tymczasowo w kontenerze. Dmuchawy jak i prasa zostały umieszczone w dobudowanym do reaktora budynku technicznym.

Odbiornikiem ścieków jest ciek Imielinka w jej lewym brzegu w km 4+390. Istniejący wylot oczyszczonych ścieków posadowiony jest na rzędnej 238,92 m n.p.m. Wylot średnicy Ø315 mm wykonano z rury PVC PN6.

Zadaniem oczyszczalni ścieków jest obniżenie stężeń zanieczyszczeń do poziomu określonego przez normy, zawarte w przepisach ochrony środowiska, tak by można je było wprowadzić do odbiornika ścieków (ciek Imielinka)²³.

Na terenach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej lub gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie niekorzystna, budowane są zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gmina Imielin prowadzi ewidencję szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi gminy, według stanu na koniec 2023 roku na terenie gminy zlokalizowanych jest:

- 52 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 82 szt. zbiorników bezodpływowych,
- 68 szt. toalet przenośnych (TOITOI).

Gmina Imielin nie prowadziła wsparcia dla mieszkańców w zakresie budowy nowych przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029) wszystkie uchwalone aglomeracje należało zaktualizować do końca 2020 r. i przyjąć nową uchwałę, a w razie konieczności również dokonać zmiany obszarów i granic aglomeracji. Obszar gminy należy do aglomeracji Imielin przyjętej Uchwałą Rady Miasta Imielin nr XXIII/1680/2020 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru, wielkości i granic Aglomeracji Imielin. W jej obrębie znajduje się miasto Imielin. Aglomeracja Imielin to aglomeracja o równoważnej liczbie mieszkańców 7 361 RLM z oczyszczalnią ścieków komunalnych zlokalizowaną w Imielinie przy ul. Wandy 44.

Zadania w gospodarce ściekowej wynikają ze zobowiązań międzynarodowych Polski i zapisów Prawa Wodnego oraz aktualnego stanu gospodarki ściekowej. Działania inwestycyjne wyznacza także Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Rada Ministrów przyjęła aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych w 2022 roku (VI AKPOŚK). W przyjętej przez rząd aktualizacji ujęte zostały 1 524 aglomeracje oraz wykaz planowanych przez nie inwestycji, które mają przyczynić się do ograniczenia zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków i ich niekorzystnego wpływu na stan środowiska wodnego. W VI AKPOŚK oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Jednostki samorządu terytorialnego powinny zrealizować zaplanowane inwestycje oraz osiągnąć efekt ekologiczny do końca 2027 r.

4.5.2. Analiza SWOT

Gospodarka wodnościekowa	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
wysoki stopień zwodociągowania gminy wysoki stopień skanalizowania gminy	brak wystarczającej kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych część zbiorników bezodpływowych i szamb w złym stanie technicznym

²³ Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. – pismo nr MSK/W/JK/107/2024 z dnia 03.06.2024 r.

SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
integracja z UE i wpływ środków pomocowych, regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska	niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych) niedostateczna pula środków finansowych

Źródło: opracowanie własne

4.5.3 Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Podstawowym działaniem w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest likwidacja lub ograniczenie oddziaływania źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych – punktowych, obszarowych i liniowych. Głównym czynnikiem zagrażającym czystości wód jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa, stąd też priorytetowym działaniem będą inwestycje z tego zakresu oraz działania racjonalizujące użytkowanie wody.

W celu poprawy jakości wód powierzchniowych, konieczna będzie likwidacja niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rzek i potoków płynących przez teren gminy Imielin. W tym celu należy wykonać szczegółową inwentaryzację punktów zrzutu ścieków oraz systematycznie ją aktualizować. Następnym, niezwykle ważnym zadaniem jest inwentaryzacja stanu technicznego zbiorników bezodpływowych (szamb). Zdarza się, że zbiorniki te są nieszczelne i są źródłem zanieczyszczenia wód.

W zakładach produkcyjnych, również w tych małych, należy promować wprowadzanie zamkniętych obiegów wody jako elementu pozwalającego na ograniczenie zrzutu zanieczyszczonych wód do środowiska, a także zmiany technologii i poprawę stanu zakładowych sieci wodociągowych.

W zakresie ochrony wód podziemnych jednym ze sposobów ochrony biernej będzie przestrzeganie zasad ustalonych dla stref i obszarów ochronnych ujęć wód podziemnych, na których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie korzystania z wody i użytkowania gruntów. Strefa ochrony bezpośredniej (grupa bezwzględnie obowiązujących nakazów) ma na celu eliminację zagrożenia powstającego w związku z ujęciem wody. Ustalenia związane z ochroną wód podziemnych przed zanieczyszczeniem zawarte powinny zostać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zadania w gospodarce ściekowej wynikają ze zobowiązań międzynarodowych Polski (stanowisko negocjacyjne w negocjacjach z UE w sprawie wdrażania Dyrektywy 91/271/EWG) i zapisów Prawa Wodnego oraz aktualnego stanu gospodarki ściekowej. Działania inwestycyjne wyznacza Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych oraz Master Plan – aktualizacja z 2022 roku.

4.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela 18 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“			
Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami ze złóż			
Zabezpieczenie terenów osuwiskowych			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Ujęcie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących istniejących złóż oraz określenie ewentualnych obostrzeń w zakresie ich eksploatacji	Gmina Imielin W latach 2021-2023 na obszarze gminy uchwalono 6 MPZP. W każdym z nich uwzględniono zapisy dotyczące istniejących złóż oraz określono ewentualne obostrzeń w zakresie ich eksploatacji.	6 MPZP
2.	Monitorowanie pionowych przemieszczeń terenu	Gmina Imielin W 2021 roku Urząd Miasta zlecił monitoring pogórniczego osiadania terenu. Wyniki pomiarów dostępne są bez opłat dla mieszkańców pod adresem www.OsiadanieTerenu.pl . Zewnętrzna firma SATIM, przy wykorzystaniu satelitów Europejskiej Agencji Kosmicznej Sentinel-1, opracowała portal OsiadanieTerenu.pl . W nim, nowoczesne zobrazowania satelitarne, przedstawiające zmiany na powierzchni terenu, są czytelne i prezentowane w przystępny sposób - w postaci mapy z zasięgami i wartościami występowania obniżenia terenu. Aplikacja umożliwi mieszkańcom kontrolę nad terenami dotkniętymi działalnością górniczą oraz automatycznie generuje raporty zawierające kwartalne wartości osiadania terenu podane w centymetrach.	-
3.	Prowadzenie prac rekultywacyjnych	Starostwo Powiatowe w Bieruniu Starosta Bieruńsko-Lędziński nie wydał żadnej decyzji na rekultywację gruntów na terenie gminy Imielin. Na terenie Gminy Imielin w latach 2020-2023 nie przeprowadzono rekultywacji gruntów.	-
4.	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Starosta Bieruńsko-Lędziński Prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów na których występują ruchy masowe należy do zadań ciągłych jednostki. PZD w Bieruniu W latach 2020-2023 nie wykonywano żadnych projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 19 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020	Stan aktualny 2023
1	Wydobycie surowców naturalnych	b.d.	b.d.
2	Grunty zrehabilitowane w danym roku - powierzchnia	0 ha	0 ha

3	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji (według RRW-11)	59 ha	59 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

4.6.1. Opis stanu obecnego

4.6.1.1. Surowce naturalne

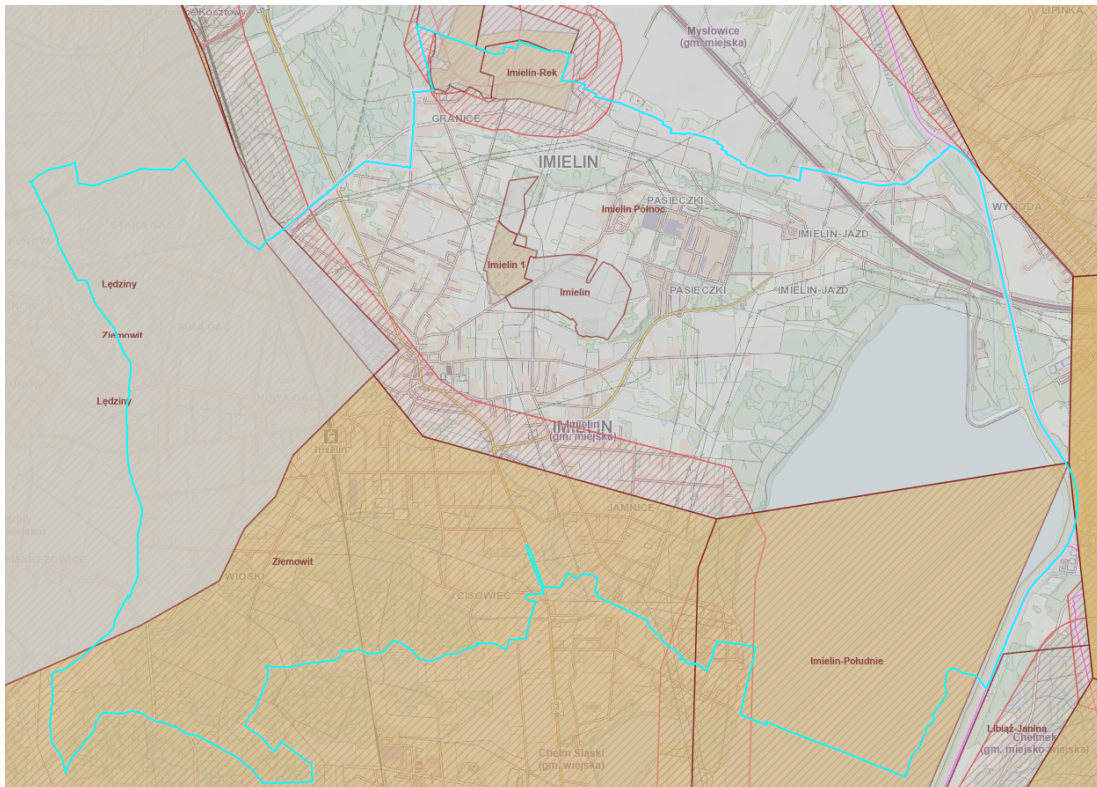
Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633, z późn. zm.). W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalin.

Posiadający koncesję na wydobycie złoża kopaliny jest zobowiązany zastosować środki niezbędne zarówno do ochrony złoża jak i do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych a także do ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywracać do właściwego stanu elementy przyrodnicze. Obszary poeksploatacyjne należy sukcesywnie i na bieżąco poddawać rekultywacji. Obowiązek ten ciąży na osobie powodującej utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu. Koszty rekultywacji ciążą na sprawcy.

W czerwcu 2024 roku zostały opracowane mapy rozmieszczenia wszystkich surowców na terenie całej polski pn. „Bilans złóż zasobów kopalin w Polsce według stanu na 31 grudnia 2023 roku”. Według „Bilansu...” na obszarze gminy Imielin występują:

- złoża węgla kamiennego:
  - Imielin Północ – złożo znajduje się w obrębie gminy Imielin, m. Jaworzna oraz m. Mysłówice. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne, leśne i mieszkaniowe. W obrębie złoża zdiagnozowano 6 warstw wodonośnych o różnym stopniu zmineralizowania wód. W przypadku eksploatacji tego złoża zdiagnozowano następujące zagrożenia środowiskowe: deformacje powierzchni terenu, możliwość zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, odwodnienie, powierzchniowe ruchy masowe, zaburzenie warunków wodnych w górotworze, zapylenie oraz zasolenie. Jest to złożo o rozpoznanych szczegółowo zasobach – zasoby geologiczne są szacowane na 766 228 tys. Mg;
  - Imielin Południe – złożo znajduje się w obrębie gminy Imielin, gminy Chełmek, gminy Chełm Śląski oraz m. Jaworzna. Aktualnie podmiotem użytkującym ww. złożo jest Polska Grupa Górnicza S.A. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne, leśne, zbiorniki wodne i tereny mieszkaniowe. W obrębie złoża zdiagnozowano 3 warstwy wodonośne o różnym stopniu zmineralizowania wód. W przypadku eksploatacji tego złoża zdiagnozowano następujące zagrożenia środowiskowe: deformacje powierzchni terenu oraz zaburzenie warunków wodnych w górotworze. Zasoby geologiczne są szacowane na 27 454,19 tys. Mg. Wydobycie ze złoża zostało zaniechane;
  - Ziemowit – złożo znajduje się w obrębie gminy Bieruń, gminy Imielin, gminy Łęczyny, gminy Chełm Śląski, m. Katowice, m. Mysłówice oraz m. Tychy. Aktualnie podmiotem użytkującym ww. złożo jest Polska Grupa Górnicza S.A. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne, leśne i mieszkaniowe. W obrębie złoża zdiagnozowano 4 warstwy wodonośne o różnym stopniu zmineralizowania wód. W przypadku eksploatacji tego złoża zdiagnozowano następujące zagrożenia środowiskowe: emisja innych związków chemicznych, hałas, możliwość zanieczyszczenia wód gruntowych, tąpnięcia, zaburzenie warunków wodnych w górotworze oraz zapylenie. Zasoby geologiczne są szacowane na 1 773 993 tys. Mg. Wydobycie ze złoża w 2023 roku wyniosło 2 757 tys. Mg;
  - Łęczyny – złożo znajduje się w obrębie gminy Bieruń, gminy Imielin, gminy Łęczyny, m. Katowice, m. Mysłówice oraz m. Tychy, obszarowo pokrywa się ze złożem Ziemowit. Aktualnie nie ma podmiotu użytkującego ww. złożo. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne, leśne i mieszkaniowe. W obrębie złoża zdiagnozowano 4 warstwy wodonośne o różnym stopniu zmineralizowania wód. W przypadku eksploatacji tego złoża zdiagnozowano następujące

- zagrożenia środowiskowe: deformacje powierzchni terenu, hałas, możliwość zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, możliwość zanieczyszczenia wód gruntowych, tąpnięcia oraz zaburzenie warunków wodnych w górotworze. Jest to złożo o szczegółowo rozpoznanych zasobach – zasoby geologiczne są szacowane na 79,52 tys. Mg;
- złoża kamieni łamanych i blocznych (kamienie drogowe budowlane):
    - Imielin – złożo znajduje się w całości na terenie gminy Imielin. Aktualnie nie ma podmiotu użytkującego ww. złożo. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne i kopalniane. W obrębie złożo zdiagnozowano 1 warstwę wodonośną. W przypadku eksploatacji tego złożo zdiagnozowano następujące zagrożenia środowiskowe: hałas oraz zapylenie. Zasoby geologiczne są szacowane na 27 454,19 tys. Mg. Wydobyte ze złożo zostało zaniechane;
    - Imielin 1 – złożo znajduje się w całości na terenie gminy Imielin. Aktualnie podmiotem użytkującym ww. złożo jest Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszyw Mineralnych i Lekkich Sp. z o. o.. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne i kopalniane. W obrębie złożo zdiagnozowano 1 warstwę wodonośną. Zdiagnozowano zagrożenia środowiskowe związane z eksploatacją złożo w postaci deformacji powierzchni terenu. Zasoby geologiczne są szacowane na 6 386,44 tys. Mg. Wydobyte w 2023 roku wyniosło 121,05 tys. Mg;
    - Imielin-Rek – złożo znajduje się na terenie gminy Imielin oraz m. Mysłowice. Aktualnie podmiotem użytkującym ww. złożo jest Kopalnia Dolomitu Rek Sp. z o. o. sp. k. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne i przemysłowe. W obrębie złożo zdiagnozowano 1 warstwę wodonośną. Zdiagnozowano zagrożenia środowiskowe związane z eksploatacją złożo w postaci deformacji powierzchni terenu, hałasu oraz zapylenia. Zasoby geologiczne są szacowane na 17 774,11 tys. Mg. Wydobyte w 2023 roku wyniosło 598,87 tys. Mg;
    - Imielin-Północ – złożo znajduje się na terenie gminy Imielin oraz m. Mysłowice. Aktualnie podmiotem użytkującym ww. złożo jest Kopalnia Imielin Sp. z o. o. Tereny nad złożem to przede wszystkim tereny rolne, leśne i przemysłowe. W obrębie złożo zdiagnozowano 1 warstwę wodonośną. Zdiagnozowano zagrożenia środowiskowe związane z eksploatacją złożo w postaci deformacji powierzchni terenu, hałasu oraz zapylenia. Zasoby geologiczne są szacowane na 8 654,02 tys. Mg. Wydobyte w 2023 roku wyniosło 2,77 tys. Mg.

Rysunek 10 Granice złóż oraz terenów górniczych na terenie gminy Imielin

Źródło: <http://geologia.pgi.gov.pl>

Na terenie gminy Imielin aktualnie nie występują udokumentowane złoża kopalni, dla których starosta jest właściwym organem administracji geologicznej – do chwili obecnej Starosta Bieruńsko-Lędziński nie udzielał koncesji na poszukiwanie i wydobywanie kopalni ze złóż zlokalizowanych na terenie gminy Imielin. Nie udzielił również żadnej decyzji na rekultywację gruntów na terenie Imielin.

Koncesje na wydobywanie węgla kamiennego udzielone przez ministra właściwego do spraw środowiska posiada Polska Grupa Górnicza S.A. jako użytkownik złóż węgla kamiennego Imielin-Południe i Ziemowit²⁴.

Koncesję na wydobywanie kopalni ze złóż udzielone przez Marszałka Województwa Śląskiego posiadają:

- Kopalnia Dolomitu REK Małek i Wyrobek Sp. K. z siedzibą w Tychach – użytkownik złoża wapieni i dolomitów triasowych „Imielin-Rek” – koncesja wydana do 31.12.2030 roku,
- Kopalnia Imielin Sp. z o.o. z siedzibą w Imielinie – użytkownik złoża dolomitu „Imielin-Północ” – koncesja wydana do 31.12.2039 roku,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszyw Mineralnych i Lekkich Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach – użytkownik złoża dolomitów triasowych „Imielin 1” – koncesja wydana do 31.12.2030 roku²⁵.

Złoża te po zakończeniu eksploatacji będą wymagały rekultywacji. Łączna powierzchnia terenów wymagających rekultywacji określona w sprawozdaniu RRW-11 to 59 ha.

Z uwagi na prowadzoną działalność górniczą w 2019 roku uruchomiono satelitarny monitoring osiadania terenu przy wykorzystaniu metody DInSAR. Raporty z monitoringu obrazują w sposób analityczny oraz graficzny miejsca, gdzie dochodzi do osiadania gruntu, wskazując o ile ten grunt osiadł. Raporty udostępniane są na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Imielinie. Analizę danych rozpoczęto w 2018 roku.

W 2021 roku Urząd Gminy zlecił monitoring pogórniczego osiadania terenu. Wyniki pomiarów dostępne są bez opłat dla mieszkańców pod adresem www.OsiadanieTerenu.pl. Zewnętrzna firma SATIM, przy wykorzystaniu satelitów Europejskiej Agencji Kosmicznej Sentinel-1, opracowała portal OsiadanieTerenu.pl. W nim, nowoczesne zobrazowania satelitarne, przedstawiające zmiany na powierzchni terenu, są czytelne i prezentowane w przystępny sposób - w postaci mapy z zasięgami i wartościami występowania obniżenia terenu. Aplikacja umożliwia mieszkańcom kontrolę nad terenami dotkniętymi działalnością górniczą oraz automatycznie generuje raporty zawierające kwartalne wartości osiadania terenu podane w centymetrach. Ponadto OsiadanieTerenu.pl posiada możliwość wglądu w dane archiwalne oraz funkcję automatycznie wysyłanego alertu w przypadku wykrycia nowego pionowego ruchu terenu.

Suma osiadania terenu w południowej części Imielina od 2015 do 2021 roku przekroczyła już 100 cm. Urząd gminy Imielin zdecydował się na rozpoczęcie monitoringu pogórniczego osiadania terenu przy wykorzystaniu technologii satelitarnej. Od początku grudnia 2021 roku każdy mieszkaniec gminy może korzystać z pomiarów osiadania bez opłat.

Dla terenu województwa Śląskiego działa OPI-TPP, interaktywna regionalna baza danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (www.orsip.pl). Realizatorem projektu jest Główny Instytut Górnictwa. Baza danych Systemu zawiera informacje w postaci warstw informacyjnych o terenach przemysłowych i poprzemysłowych oraz elementach środowiska naturalnego i ich stanie. Portal integruje różne obszary wiedzy oraz informacje w zakresie efektywnego planowania przestrzennego i zarządzania terenami poprzemysłowymi. Ideą portalu jest poprawa Systemu zarządzania środowiskiem w województwie śląskim, integracja działań na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz powszechny i nieodpłatny dostęp społeczeństwa do informacji o środowisku. Według danych zamieszczonych w ogólnopolskiej Platformie Informacji dotyczącej terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie gminy Imielin nie występują tereny poprzemysłowe i pogórniczne.

²⁴ Starostwo Powiatowe w Bieruniu – pismo z dnia 23.05.2024 roku, znak sprawy nr: ŚR.604.1.28.2024

²⁵ Województwo Śląskie – pismo z dnia 17.05.2024 roku, znak sprawy nr: OE-AD-UI.706.152.2024, OE-AD-UI.KW-000297/24

4.6.1.2 Osuwiska

W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku realizowany jest projekt System Osłony Przeciwsuwiskowej (SOPO). Celem projektu jest rozpoznanie i udokumentowanie wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki Projektu są przedstawiane na mapach topograficznych w skali 1: 10 000 i są pomocne w ocenie ryzyka osuwiskowego, czyli w ograniczeniu szkód i zniszczeń wywołanych rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie budownictwa drogowego i mieszkaniowego w obrębie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk. Dla terenów osuwisk i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wymagane jest opracowanie szczegółowych dokumentów geologiczno – inżynierskich.

Stosownie do obowiązku wynikającego z art. 110a ustawy POŚ Starosta prowadzi obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach na podstawie bazy Systemu Osłony Przeciw Osuwiskowej (SOPO) – Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy.

Aktualnie Powiat Bieruńsko-Lędziński prowadzi rejestr osuwisk na terenie gmin należących do powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego. Rejestr jest dostępny w Starostwie Powiatowym w Bieruniu.

Zgodnie z danymi Bazy SOPO aktualnie na terenie gminy Imielin nie stwierdzono istniejących osuwisk oraz obszarów predestynowanych do występowania ruchów masowych.

4.6.2. Analiza SWOT

Zasoby geologiczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
złoża o gospodarczej możliwości ich wykorzystania brak osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi	szkody górnicze powstające w wyniku eksploatacji węgla kamiennego
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
duże zapotrzebowanie na surowce energetyczne duże zapotrzebowanie na surowce skalne	możliwość skażenia gleby i wód nielegalne pozyskiwanie surowców

Źródło: opracowanie własne

4.6.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu zarządzania zasobami geologicznymi

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020, poz. 2187) a także w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023, poz. 633, z późn. zm.), dokonano regulacji dotyczących ochrony zasobów środowiskowych pod względem szkód i odpowiedzialności za działania naprawcze, a także ochrony złóż kopalni, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac i robót geologicznych i wydobywaniem kopalni.

W ustawie tej rozstrzygnięto także sprawę własności złóż kopalni oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalni.

Aktualnie na terenie gminy Imielin nie stwierdzono istniejących osuwisk oraz obszarów predestynowanych do występowania ruchów masowych, jednakże w harmonogramie zadań monitorowanych powiatu zapisano kontynuację prowadzenia rejestru oraz zadanie polegające na kontynuacji Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej SOPO. Zadanie to realizowane będzie przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach środków budżetu państwa przyznanych na realizację tego działania.

4.7. Ochrona gleb i terenów rolniczych

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gleb.

Tabela 20 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“ Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Prowadzenie ewidencji producentów rolnych oraz wspieranie działalności rolniczej	ARiMR Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie Realizacja zadania należy do działań ciągłych jednostki. W latach 2021-2023 brak jest szczegółowych danych dotyczących realizacji zadania.	-
2.	Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb – rozwój sieci monitoringu gleb	GIOŚ Na terenie powiatu bieruńsko-lędzkiego, w tym gminy Imielin w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski nie zlokalizowano punktu pomiarowego.	brak punktu pomiarowego
3.	Kontrole stosowania środków ochrony roślin	WIORiN w Katowicach Oddział w Pszczynie WIORiN w Katowicach, Oddział w Pszczynie prowadzi na terenie gminy Imielin kontrole gospodarstw rolnych pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów nie kwarantannowych i kwarantannowych. W latach 2020-2023 WIORIN na terenie gminy przeprowadził: 4 kontrole ilości materiału siewnego, 1 kontrolę sprzedawców środków ochrony roślin oraz 1 kontrolę stosowania środków ochrony roślin. W żadnym przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości	4 kontrole ilości materiału siewnego 1 kontrolę sprzedawców środków ochrony roślin 1 kontrolę stosowania środków ochrony roślin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 21 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony gleb i terenów rolniczych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020	Stan aktualny 2023
1.	Powierzchnia gruntów ornych (GUS)	716 ha*	716 ha*
2.	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji	59 ha	59 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Imielin, WIOŚ/GIOŚ oraz Głównego Urzędu Statystycznego

* dane z Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku

4.7.1. Opis stanu obecnego

4.7.1.1. Gleby

We wschodniej i centralnej części miasta na obszarach wysoczyznowych, na wychodniach utworów triasowych, wykształciły się rędziny brunatne (Rb) charakterystyczne dla podłoża węglanowego. Pozostałe typy gleb związane są głównie z utworami czwartorzędowymi, powszechnie budującymi powierzchnię miasta. Dominują tu dwa typy gleb: gleby brunatne wyługowane (Bw) oraz gleby bielcowe i pseudobielcowe (A). Występują w granicach całej gminy. Drugą grupą gleb pod względem udziału w ogólnej powierzchni miasta stanowią czarne ziemie zdegradowane (Dz) – szczególnie duże przestrzenie zajmują w zachodniej, bardziej wilgotnej części gminy. W bardziej wilgotnych obniżeniach dolin (np. Imielinki) wykształciły się gleby mułowo-torfowe (Emt) i torfowe (Tn). Ostatnią grupę gleb występujących na terenie gminy stanowią mady (F), występujące w północno-

wschodniej części obszaru, w dolinie Przemszy. Obecnie ich powierzchnia została znacznie zredukowana na skutek eksploatacji piasku w dolinie Przemszy i powstania Zbiornika Imielińskiego.

W strukturze kompleksów przydatności rolniczej gleb gminy Imielin, wśród gruntów ornych dominują dwa kompleksy żytne: słaby i bardzo słaby, które stanowią ok. 73% sumarycznej powierzchni gruntów ornych. Łącznie kompleksy żytne stanowią około 85% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby na których można uprawiać głównie rośliny pastewne, niektóre przemysłowe i niewiele spożywczych.

Wśród użytków zielonych również wyróżnia się duży udział użytków słabych i bardzo słabych – ok. 45% powierzchni użytków zielonych.

Istniejąca naturalna baza glebowa stwarza zatem niekorzystne warunki dla rozwoju rolnictwa. Na terenie gminy Imielin przeważają gleby klas IV-VI, które łącznie stanowią ok. 90% wszystkich powierzchni wykorzystywanych rolniczo²⁶.

4.7.1.2. Struktura użytkowania terenu

Gmina Imielin zajmuje obszar 2 804 ha, z czego 43,76% stanowią użytki rolne. Strukturę użytkowania gruntów zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 22 Struktura użytkowania terenów wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział procentowy w całości Gminy
1.	powierzchnia ogólna gruntów	2 804	100,00%
3.	użytki rolne	1 227	43,76%
2.	grunty orne	716	25,53%
3.	łąki trwałe	257	9,17%
4.	pastwiska trwałe	200	7,14%
5.	sady	1	0,04%
6.	grunty rolne zabudowane	14	0,50%
7.	grunty pod stawami	4	0,14%
8.	grunty pod rowami	8	0,29%
9.	nieużytki	20	0,71%
10.	lasy	377	13,45%
11.	grunty zadrzewione i zakrzewione	19	0,68%
12.	grunty zabudowane i zurbanizowane	621	22,15%
13.	grunty pod wodami	549	19,58%
14.	tereny różne	5	0,18%

Źródło: Starostwo Powiatowe w Bieruniu – dane z Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w sprawozdaniach RRW-11 dla terenu gminy Imielin Starosta Biełuński w latach 2022-2023 wydał decyzję o wyłączeniach z produkcji rolniczej terenów o łącznej powierzchni 0,38 ha.

4.7.1.3. Rolnictwo

Ostatni Spis Rolny został przeprowadzony w 2020 roku. Ze wstępnych danych wynika, iż w skali kraju zmniejszyła się liczba gospodarstw o około 13%, zmniejszyła się powierzchnia użytkowana rolniczo, ale zwiększyła się powierzchnia zasiewów.

Według danych ze Spisu Rolnego z 2020 roku na terenie Gminy Imielin zarejestrowanych było 75 gospodarstw rolnych.

²⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Imielin, 2016 rok

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez GUS (Powszechny Spis Rolny z 2010 i 2020 roku) oraz przez posiadaczy zwierząt na terenie gminy hodowanych było:

- 229 sztuk bydła – dla porównania w 2010 roku 209 sztuk,
- 14 sztuk trzody chlewnej – dla porównania w 2010 roku 89 sztuk,
- 1 539 sztuk drobiu ogółem – dla porównania w 2010 roku 2 167 sztuk.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi z Biura Rejestracji Zwierząt ŚIOR ARiMR w Częstochowie na terenie gminy Imielin na dzień 01.01.2024 r. zarejestrowanych było:

- 216 sztuk bydła,
- 7 sztuki kóz,
- 4 sztuk świnię,
- 39 sztuk koniowatych.

Teren gminy obejmuje swoim działaniem Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie oraz Śląski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie, które okresowo organizują szkolenia, spotkania informacyjne czy punkty konsultacyjne dla chętnych i zainteresowanych rolników.

Na terenie gminy Imielin według informacji Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląskiego Oddziału Regionalnego w Częstochowie rolnicy realizują tzw. „Płatności rolno środowiskowo-klimatyczne”. W 2022 roku złożono jeden wniosek dotyczący wariantu 1.1-Rolnictwo zrównoważone dla terenów o łącznej powierzchni 26 ha oraz jeden wniosek dotyczący wariantu 8.1-Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk dla terenów o łącznej powierzchni 1 ha. Wyplacona kwota dopłat wyniosła: 15 139,00 zł. W 2023 roku złożono jeden wniosek dotyczący wariantu 1.1-Rolnictwo zrównoważone dla terenów o łącznej powierzchni 25 ha. Ze względu na trwający proces wydawania decyzji o przyznaniu płatności za rok 2023 brak jest danych dotyczących wyplaconej kwoty dopłaty²⁷.

Teren gminy podlega działaniu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach, Oddział w Pszczynie który prowadzi kontrole gospodarstw rolnych pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów nie kwarantannowych i kwarantannowych. W latach 2020-2023 WIORIN na terenie gminy przeprowadził:

- 4 kontrole ilości materiału siewnego – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 1 kontrolę sprzedawców środków ochrony roślin – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 1 kontrolę stosowania środków ochrony roślin – nie stwierdzono nieprawidłowości²⁸.

4.7.1.4. Badania gleb

Badania gleb wykonywane są ogólnie w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego, w tym gminy Imielin w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski nie zlokalizowano punktu pomiarowego. Natomiast najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w odległości ok. 10 km od gminy Imielin, na terenie województwa małopolskiego, w powiecie oświęcimskim – punkt nr 347 w miejscowości Oświęcim, gmina Oświęcim. Ponadto inne punkty pomiarowe, znajdujące się na terenie województwa śląskiego w odległości około 25 km, to dwa punkty pomiarowe zlokalizowane w powiecie mikołowskim: nr 331 w miejscowości Zawisć, gmina Orzesze oraz nr 333 w miejscowości Mokre, gmina Mikołów oraz jeden punkt pomiarowy zlokalizowany w powiecie pszczyńskim – nr 409 w miejscowości Ćwiklice, gmina Pszczyna.

Od 2015 roku działa program „Grunt to wiedza”, jest to ogólnopolski, bezpłatny program badań pH gleb oraz zasobności w składniki odżywcze, w tym na kwasowość oraz zawartość fosforu, potasu i magnezu. Rolnicy mają

²⁷ pismo ARiMR Śląski Oddział Regionalny z dnia 14 maja 2024 znak BDSPB12-WPPB.071.12.2024.ES

²⁸ pismo WIORIN w Katowicach Oddział w Pszczynie – pismo z dnia 7 czerwca 2024 roku znak OPsz.1331.1.2024

możliwość także zlecenia wykonania badań gleb na własny koszt w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej Gliwicach. Najczęściej takie badania wykonywane są w celu ustalania dawek nawożenia.

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego Bieruń-Lędziny pośredniczy w badaniach gleb użytkowanych rolniczo na poziom pH. Odbywa się to poprzez przekazywanie próbek glebowych pobranych przez rolników do Stacji Chemiczno – Rolniczej w Gliwicach. Koszty badań pokrywane są przez rolników.

Zasadnym rozwiązaniem z punktu rolniczego jest informowanie rolników o potrzebach wapnowania gleb oraz promowanie badań gleb na poziom pH.

Natomiast z punktu zawartości metali ciężkich w glebach (których główną przyczyną jest zanieczyszczenie powietrza) ważnym działaniem jest promowanie i dotowanie wymiany niskosprawnych urządzeń grzewczych oraz kontrole mieszkańców w zakresie spalania odpadów i niskiej jakości paliw.

4.7.2. Analiza SWOT

Gleby	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
brak znaczących patogenów i szkodników	brak odgórnych badań jakości gleb niski potencjał jakościowy gleby brak zainteresowania rolników programami rolnośrodowiskowymi
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwość korzystania z porad w PZDR i ARIMR możliwość korzystania z dopłat rolno-środowiskowo- klimatycznych	zwiększenie ilości pojazdów na drogach, a co za tym idzie – zwiększający się poziom metali ciężkich w glebach zanieczyszczenie gleb w wyniku niskiej emisji i ruchu pojazdów

Źródło: opracowanie własne

4.7.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony gleb i terenów rolniczych

W celu ekonomicznej i ekologicznej racjonalizacji wykorzystania gleb należy dążyć do ograniczania wykorzystania dobrej jakości gleb w sposób niezgodny z ich walorami przyrodniczymi, dostosowania formy zagospodarowania do naturalnego potencjału gleb, rozwoju ekologicznej produkcji rolniczej lub odpowiedniej zmiany upraw na glebach zanieczyszczonych.

Czynnikami, które znacznie różnicują jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie i sugerują zmianę wykorzystania obszarów obecnie rolniczych to jest ukształtowanie terenu w tym zainteresowanie zabudową i zagospodarowaniem terenu.

Na terenie gminy okresowo prowadzone są kontrole dotyczące stanu zanieczyszczenia środkami ochrony roślin gleb. W ramach działalności kontrolnej Główny Inspektorat Ochrony Środowiska będzie prowadził jako kontynuację badania gleb ornych, a Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa będzie wykonywał kontrole zanieczyszczenia płodów rolnych środkami ochrony roślin. Zadania te finansowane będą ze środków własnych GIOŚ oraz WIORiN.

Mając na względzie niewielkie zainteresowanie ze strony rolników pakietami rolno – środowiskowo – klimatycznymi oraz ukazującymi się programami należy prowadzić działania zmierzające do dotarcia do szerszego grona beneficjentów tych programów. Cennym działaniem jest organizacja spotkań informacyjnych i akcji informacyjnych połączonych z praktycznymi zajęciami dla rolników, zainteresowanych produkcją rolną a także właścicieli gospodarstw predestynujących do agroturystycznych. Działania przy współudziale z powiatem przeprowadzane przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa finansowane z ich własnych środków finansowych.

4.8. Gospodarka odpadami

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami.

Tabela 23 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“ Racjonalna gospodarka odpadami			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Imielin W latach 2021-2023 zadanie było realizowane.	3 sprawozdania
2.	Prowadzenie działalności kontrolnej w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	Gmina Imielin W latach 2021-2023 Gmina Imielin przeprowadziła kontrole mieszkańców w zakresie: - przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nieprzeznaczonych do tego – 34 kontrole, w tym 26 w zakresie przestrzegania wymagań określonych w śląskiej uchwale antysmogowej, - zakazu spalania na powierzchni ziemi pozostałości roślinnych z ogrodów – 8 kontroli.	34 kontrole zakazu spalania odpadów 8 kontroli zakazu spalania pozostałości roślinnych z ogrodów
3.	Opracowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest	Gmina Imielin W latach 202-2023 zadanie nie było realizowane. Powiat Bieruńsko-Lędziński Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego w latach 2021-2023 ogłaszał nabór wniosków na usunięcie i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest, zeskładowanych na posesji leżących w obrębie powiatu. Brak jest szczegółowych danych dotyczących realizacji zadania na terenie gminy Imielin.	-
4.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina Imielin Od 1 lipca 2021 roku w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych została wprowadzona ewidencja odpadów komunalnych oddawanych przez mieszkańców. Każdy właściciel nieruchomości, który złoży deklarację na odbiór odpadów komunalnych, może otrzymać kartę uprawniającą do oddania odpadów w PSZOK-u. Działanie to miało na celu usprawnienie funkcjonowania punktu, jak również uniemożliwienie oddawania odpadów osobom nie ponoszącym opłat za odpady komunalne. W 2022 roku wprowadzono nową usługę polegającą na odbiorze odpadów biodegradowalnych-kuchennych sprzed posesji. Odpady odbierane są w brązowych workach z częstotliwością: co dwa tygodnie – od kwietnia do października i raz na miesiąc – od listopada do marca. Zbieranie pozostałych odpadów biodegradowalnych-zielonych (trawa, gałęzie, liście) odbywa się na dotychczasowych zasadach tzn. należy je dostarczać do punktu PSZOK.	-
5.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie	Gmina Imielin Zgodnie z art. 3b i art. 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy mają obowiązek zapewnić osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu odpadów.	Gmina osiągnęła wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do

		W 2023 roku osiągnięto poziomy: • recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%] - 39,65, • składowania odpadów komunalnych [%] - 32,14, • ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%] - 8,26. W 2022 roku osiągnięto poziomy: • recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%] - 25,31, • składowania odpadów komunalnych [%] - 35,05, • ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%] - 13,15. W 2021 roku osiągnięto poziomy: • recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%] - 39,78, • przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpady budowlanych i rozbiórkowych [%] - 100, • ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%] - 24,08.	ponownego użytku odpadów komunalnych
6.	Prowadzenie działalności informacyjno edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne	Gmina Imielin W latach 2021-2023 Spółka Master wystosowywała zaproszenie skierowane do wszystkich placówek oświatowych znajdujących się na terenie gminy na warsztaty z zakresu edukacji ekologicznej, powiązanej ze zwiedzaniem zakładu odzysku odpadów w Tychach. W ramach eko-zajęć dzieci i młodzież poznały tajniki właściwej segregacji odpadów, zmian w systemie segregacji, zagrożeń dla środowiska wynikających z niewłaściwego gospodarowania odpadami, zakazu palenia odpadami w piecach a także recyklingu odpadów oraz ich wpływu na otaczające środowisko. Zasięg edukacji ekologicznej łącznie obejmował zrealizowanie sześciu warsztatów edukacyjnych. Na terenie zakładu odzysku Spółki Master dla dzieci i młodzieży odbyły się dwa spotkania, pozostałe cztery zorganizowane zostały w placówkach oświatowych na terenie miasta Imielin. Zakres tematów poruszanych podczas organizowanych warsztatów obejmował: • „Selektywna zbiórka odpadów – korzyści i zmiany”, • „Trzy proste zasady – ograniczaj, użyj ponownie i odzyskaj odpady”, • zachęcenie do udziału w programie Konkursowym pn. „Wirtualne Centrum Edukacji Ekologicznej” - platformy internetowej, łączącej dobrą zabawę, pogłębienie wiedzy, rywalizacje i zdobywanie atrakcyjnych nagród, Ponadto placówki oświatowe w ramach zajęć szkolno-przedszkolnych miały możliwość wzbogacenia zajęć o film edukacyjny „Śladami naszych odpadów”, zrealizowane i przesłane do szkół przez Spółkę Master. Treści ukazane w animacji z pewnością uzupełniły i	-

		uatrakcyjniły zaplanowane w placówkach prelekcje z zakresu edukacji ekologicznej. Master – Odpady i Energia Sp. z o.o. zorganizowała także 4 konferencje pn. „Zrównoważona gospodarka odpadami komunalnymi - dążenie do osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu”. W ramach umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu miasta Imielin Wykonawca zobowiązany był do przeprowadzania edukacji ekologicznej związanej z gospodarką odpadami. Prelekcje w placówkach oświatowych (2 szkoły + przedszkole) dotyczyły właściwej gospodarki odpadami, w tym w szczególności szkodliwości spalania odpadów w piecach centralnego ogrzewania.	
7.	Prowadzenie kontroli przedsiębiorców w zakresie przestrzegania obowiązków związanych z gospodarką odpadami	WIOŚ w Katowicach W latach 2020-2023 WIOŚ w Katowicach na terenie gminy Imielin przeprowadził łącznie 12 kontroli przedsiębiorców, w tym 6 w zakresie przestrzegania obowiązków związanych z gospodarką odpadami. W 4 przypadkach stwierdzono naruszenia.	6 kontroli

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

Aktualnie na terenie Gminy Imielin 1 firma posiada aktualną decyzję wydaną przez Starostę Bieruńsko-Lędzkiego – pozwolenie na wytwarzanie odpadów z instalacji do produkcji i remontu wentylatorów przemysłowych z dnia 25.11.2016 r. znak ŚR.6220.3.2016 dla firmy „Wentylatory WENTECH” z siedzibą w Imielinie oraz 4 firmy posiadają zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów:

- Decyzja Starosty Bieruńsko-Lędzkiego z dnia 05.03.2024 r. znak Ś.6223.15.2023 udzielająca p. Rafałowi Nawrockiemu, prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Rafał Nawrocki PPHU „RAFAŁ” w Imielinie zezwolenia na zbieranie odpadów,
- Decyzja Starosty Bieruńsko-Lędzkiego z dnia 23.11.2022 roku znak ŚR.6223.3.2022 udzielająca STRABAG Infrastruktura Południe Sp. z o.o. z siedzibą w Wysokiej zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
- Decyzja Starosty Bieruńsko-Lędzkiego z dnia 05.05.2016 roku znak ŚR.6223.3.2016 ze zm. udzielająca RG Recykling Sp. z o.o. z siedzibą w Imielinie zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów,
- Decyzja Starosty Bieruńsko-Lędzkiego z dnia 24.04.2014 roku znak ŚR.6223.7.2014 ze zm. udzielająca p. Romanowi Biecie, prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Roman Bieta w Imielinie zezwolenia na zbieranie odpadów²⁹.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 24 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020	Stan aktualny 2023
1.	Masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych - ogółem [Mg] (od nieruchomości zamieszkałych i PSZOK)	6 680,18 Mg	6 847,85 Mg
2.	Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest (Baza Azbestowa) [Mg]	17,375 Mg	17,375 Mg
3.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]	80%	b.d.

²⁹ Starostwo Powiatowe w Bieruniu – pismo z dnia 23.05.2024 roku, znak sprawy nr: ŚR.604.1.28.2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Imielin, WIOŚ/GIOŚ oraz Głównego Urzędu Statystycznego

4.8.1. Opis stanu obecnego

Na terenie gminy Imielin źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- obszary ogrodów, cmentarzy,
- ulice i place,
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

W okresie letnim źródłem powstawania dużej ilości odpadów jest także teren Zbiornika Imielińskiego. Mimo, iż akwen ten stanowi zbiornik wody do uzdatniania oraz mimo zakazu kąpeli i rekreacyjnego wykorzystania terenu, co roku wypoczywa na jego obszarze duża liczba osób. Przebywając tam pozostawiają po sobie ogromne ilości odpadów, co stwarza zagrożenie zarówno dla jakości wody, ale przede wszystkim niszczy walory przyrodnicze i estetyczne tego miejsca.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należy do nich:

- poziom rozwoju gospodarczego obszaru,
- zamożność społeczeństwa,
- rodzaj zabudowy mieszkalnej,
- sposób gospodarowania zasobami,
- przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych,
- cechy charakterologiczne mieszkańców
- podatność na edukację ekologiczną.

Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupów poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania.

Do celów niniejszego opracowania wykorzystano dane pochodzące z rocznych sprawozdań z gospodarowania odpadami za lata 2020-2023 oraz dane GUS.

Gospodarka odpadami na terenie gminy oparta jest na zasadach Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022 (uchwała Nr 586/180/V/2017 z dnia 21.03.2017 r. Zarządu Województwa Śląskiego). Celem obowiązującego Planu jest określenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z Krajowym planem gospodarki odpadami 2022 oraz wymaganiami aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

Dokument jest zgodny z aktualnymi przepisami prawa i przedstawia podział województwa na regiony gospodarowania odpadami. Główne cele strategiczne wynikające z KPGO to:

- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów,
- osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych,
- zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów poużytkowych, m. in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych,
- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.

Ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw („ustawa nowelizująca”), wprowadzono szereg zmian dotyczących m.in. udzielania przez gminy zamówień publicznych na odbiór oraz odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, a także zrezygnowano z organizacji systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w ramach regionów.

Nowelizacja istotnie zmienia system gospodarki odpadami komunalnymi. W poprzednim stanie prawnym gospodarowanie odpadami komunalnymi co do zasady powinno zamykać się w granicach regionów gospodarki odpadami komunalnymi, wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Nowelizacja likwiduje tę regionalizację.

Nadal jednak obowiązywać będą pewne ograniczenia dotyczące gospodarowania głównie niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi odebranymi od właścicieli nieruchomości; odpady takie będą mogły być przekazywane wyłącznie do tzw. instalacji komunalnych, ujętych na listach prowadzonych przez Marszałków Województw.

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2023 roku na terenie Gminy Imielin świadczyła firma Master Odpady i Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach. Wykonawca usługi wybrany został w trybie przetargu nieograniczonego, a stosowna umowa na „Świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Imielin” była zawarta na okres 1 roku.

Na terenie miasta Imielin nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady, zgodnie z zawartą umową, przekazywane są do Instalacji Komunalnej Tychach przy ul. Lokalnej 11 (Master – Odpady i Energia Sp. z o.o. – Międzygminny Zakład Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Tychach). W MZKZOK w Tychach wykorzystuje się najnowsze dostępne technologie stosowane obecnie w Europie i na świecie, przez co jest to jeden z najnowocześniejszych, w pełni zautomatyzowany zakład mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów.

4.8.1.1. Zasady gospodarowania odpadami na terenie gminy Imielin

Głównymi celami w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych oraz poprawa wydzielenia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, co już jest realizowane.

Utworzenie i obsługa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy to obowiązek wynikający z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W ramach tego systemu gmina prowadzi działania związane z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy, oraz niezamieszkałych.

Odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy odbywa się na podstawie zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rada Miasta Imielin uchwaliła akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku, jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Imielin został przyjęty uchwałą nr XXII/149/2020 Rady Miasta Imielin z dnia 28.10.2020 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Imielin i następnie zmieniony uchwałą nr LI/351/2023 Rady Miasta Imielin z dnia 31 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/149/2020 Rady Miasta Imielin z dnia 28 października 2020 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Imielin.

W 2023 roku wszystkie nieruchomości na terenie miasta (zamieszkałe: zabudowa jednorodzinna, niezamieszkałe: działalność gospodarcza, obiekty użyteczności publicznej itp.) były objęte systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Odbierane były wszystkie rodzaje odpadów komunalnych, między innymi zmieszane, segregowane (papier, szkło, tworzywa sztuczne), wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, bioodpady oraz budowlane. Odpady odbierane były bezpośrednio przed nieruchomością lub za pośrednictwem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), w którym prowadzona jest ewidencja odpadów komunalnych oddawanych przez mieszkańców.

Uchwałą Nr XXII/153/2020 rady Miasta Imielin z dnia 28 października 2020 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty, oraz jej zmianami:

- uchwałą Nr XXIV/181/20 Rady Miasta Imielin z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/153/2020 Rady Miasta Imielin z dnia 28 października 2020 roku w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty,

- uchwałą nr XLIII/290/2022 z dnia 31 maja 2022 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty

ustalono, iż od 1 lipca 2022 roku na terenie miasta Imielin obowiązują nowe stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, mianowicie: w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, stawka opłaty od osoby za 1 miesiąc wynosi:

- 30 zł – jeśli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
- 90 zł – jeśli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób nieselektywny.

Natomiast przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady ustalono następujące wysokości opłat w zależności od pojemności pojemnika:

- pojemnik o pojemności 120 l – 26,00 zł,
- pojemnik o pojemności 140 l – 30,00 zł,
- pojemnik o pojemności 240 l – 52,00 zł,
- pojemnik o pojemności 1100 l – 238,00 zł,
- pojemnik o pojemności 7000 l – 1 516,00 zł,
- worek o pojemności 120 l – 10,00 zł.

jeśli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny. W przypadku stwierdzenia, że na terenie nieruchomości nie są segregowane odpady, pomimo złożenia takiej deklaracji, do ustalenia wysokości opłaty zastosowana będzie stawka podwyższona, która wynosi trzykrotność w/w stawek.

W zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, gmina wyposaża nieruchomości w worki, pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymuje pojemniki w odpowiednim stanie technicznym.

Na koniec 2023 roku w deklaracjach ujęto 8 696 mieszkańców. Liczba mieszkańców zameldowanych na koniec 2023 roku to 9 097. Różnica w ilości osób zameldowanych, a łączną liczbą osób zadeklarowanych w systemie wynika z faktu, iż wiele osób jest zameldowanych na terenie gminy jednak ze względu na miejsce pracy, nauki lub założenia własnej rodziny, zamieszkują poza terenem Imielina.

W ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości zobowiązani zostali do selektywnego zbierania odpadów. Selektywnej zbiórce podlegają wytwarzane na terenie nieruchomości następujące frakcje odpadów komunalnych:

- papier,
- metal,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- bioodpady,
- odpady niebezpieczne,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- odpady tekstyliów i odzieży,

- popiół.

Pozostałe wytworzone na terenie nieruchomości niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, właściciele nieruchomości gromadzą w odpowiednich pojemnikach.

W ramach wywiązania się z ustawowego obowiązku zapewnienia porządku i czystości na terenie gminy w styczniu 2014 r. przy ul. Nowozachęty uruchomiono Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Punkt utworzony został przez firmę Master - Odpady i Energia Sp. z o.o.. Od 1 lipca 2016 r. w punkcie działa Biuro Obsługi Klienta, które zostało przeniesione z ul. Imielińskiej 87. Od 1.07.2017 r. obsługę Punktu powierzono Miejskiej Spółce Komunalnej Sp. z o.o. Spółka Master zajmuje się odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z PSZOK-u. W ramach ponoszonych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, mieszkańcy mogą do punktu dostarczać następujące rodzaje odpadów:

- odpady zielone (trawa, liście, rozdrobnione gałęzie drzew, krzewy itp.),
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- opony z samochodów osobowych,
- tworzywa sztuczne (plastik twardy, zabawki, donice, styropian z opakowań itd.),
- szkło (żaroodporne, szyby okienne, lustra),
- opakowania wielomateriałowe (z domieszką tworzyw, metali, drewna i innych),
- lampy fluorescencyjne (światłówki, rtęciówki, itp.),
- baterie i akumulatory z wyłączeniem samochodowych,
- oleje przepracowane,
- termometry, strzykawki, wenflony,
- opakowania po rozpuszczalnikach, farbach, lakierach, olejach, lekach i środkach ochrony roślin,
- chemikalia,
- odzież i tekstylia,
- odpady budowlane i rozbiórkowe w ilości 1m³/rok/właściciela nieruchomości.

4.8.1.2. Ilości zebranych odpadów

Jednym z głównych celów systemu jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych związanych z osiągnięciem odpowiednich poziomów odzysku poszczególnych frakcji odpadów. Po sporządzeniu sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok obliczono poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia na poziomie 39,65%. Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 8,26%, natomiast poziom składowania odpadów komunalnych – 32,14%. W roku 2023 Gmina Imielin osiągnęła wszystkie poziomy określone przepisami prawa.

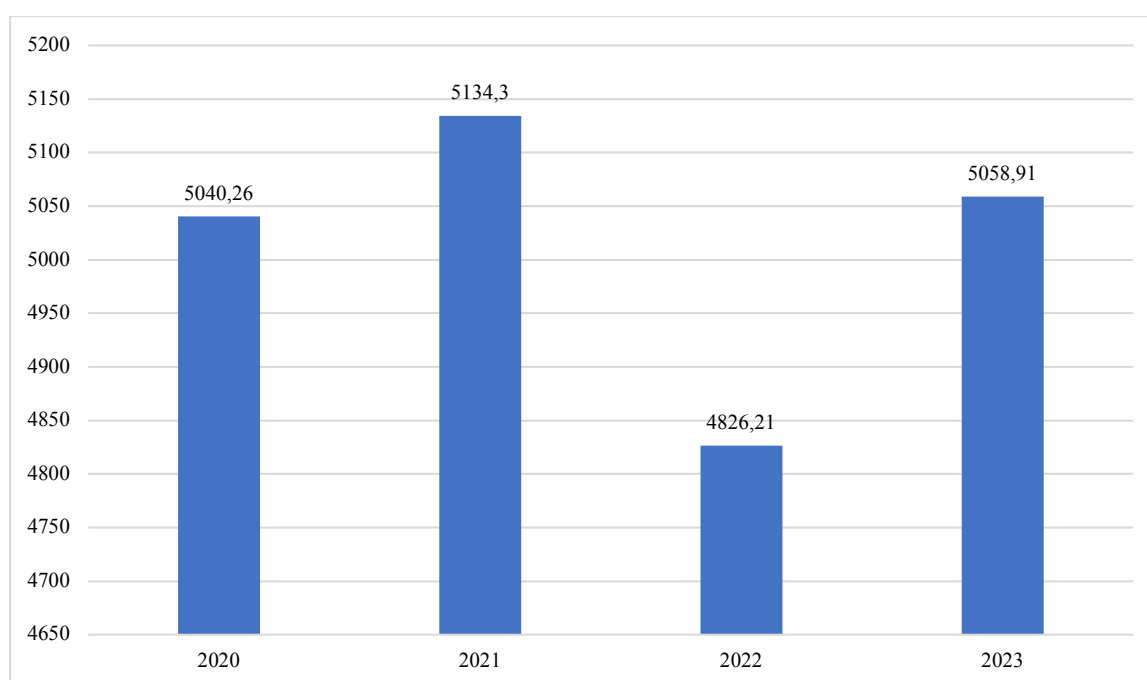
W roku 2023 z terenu miasta Imielin odebrano łącznie 5 058,91 Mg odpadów komunalnych, w tym:

- odpadów niesegregowanych (zmieszanych) – 1 499,00 Mg,
- popiół – 517,25 Mg,
- odpady bio kuchenne – 218,98 Mg,
- opony – 28,69 Mg,
- tekstylia – 28,10 Mg,
- farby, tusze, żywice – 5,75 Mg,
- lampy fluorescencyjne – 0,31 Mg,
- baterie – 0,23 Mg,
- leki – 0,54 Mg,
- zużyty olej – 2,76 Mg,
- odpady wielkogabarytowe – 501,6 Mg,

- gruz – 590,64 Mg,
- farby, tusze – 3,89 Mg,
- odpady biodegradowalne ogrodowe – 843,79 Mg,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 30,57 Mg,
- opakowania ze szkła – 244,71 Mg,
- opakowania z tworzyw – 334,05 Mg,
- opakowania z papieru – 208,05 Mg.

Ponadto w PSZOK zebrano łącznie 1 788,94 Mg odpadów, w tym m.in.: 28,78 Mg zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, 0,11 Mg baterii oraz 0,25 Mg leków.

Wszystkie odpady komunalne zebrane z terenu miasta Imielin, zgodnie z zawartą umową, przekazywane są do Międzygminnego Zakładu Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych przy ulicy Lokalnej 11 w Tychach. Od 1 lipca 2021r. uruchomiono w punkcie PSZOK system ewidencji odpadów komunalnych. Mieszkańcy mogą korzystać z punktu wyłącznie po okazaniu karty użytkownika PSZOK.

Rysunek 11 Ilość odpadów zebranych z terenu gminy Imielin w latach 2020-2023

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Imielin za lata 2020-2023

Ilość odpadów odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz odpady zebrane w PSZOK z terenu gminy utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym (poza rokiem 2022) poziomie:

- w 2020 roku zebrano 1 639,92 Mg,
- w 2021 roku zebrano 1 941,84 Mg,
- w 2022 roku zebrano 3 192,38 Mg,
- w 2023 roku zebrano 1 788,94 Mg.

4.8.1.3. Azbest

Na właścicielu, zarządcy bądź użytkownika nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest, ciąży obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania – obowiązek tzw. inwentaryzacji. Inwentaryzacja jest wykonywana na podstawie spisu z natury. Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację Burmistrzowi. Podmioty prawne przedkładają informację

bezpośrednio marszałkowi województwa. Dane należy raportować corocznie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy. Zebrane od osób fizycznych informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa do 31 marca każdego roku w formie aktualizacji Bazy Azbestowej.

Dla gminy Imielin nie opracowano Programu usuwania wyrobów zawierających azbest. Starosta Bierońsko-Lędziński prowadzi finansowanie zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Do końca 2018 roku przelicznik w Bazie Azbestowej wynosił 11 kg, natomiast od 2019 roku przelicznik wynosi 15 kg. Oznacza to, że jeśli mieszkaniec posiada pokrycie dachowe o powierzchni 100 m² to w 2018 roku posiadał 1 100 kg, natomiast w 2019 roku waga ta zwiększyła się do 1 500 kg. Dlatego mimo corocznych akcji usuwania ilość wyrobów w Bazie azbestowej się zwiększyła.

Według danych na koniec 2023 roku na terenie gminy Imielin jest jeszcze 240,587 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast łącznie usunięto zaledwie 17,375 Mg.

Bazując na początkowej ilości wyrobów zawierających azbest określonej w Bazie Azbestowej na 257,962 Mg można określić, iż z terenu gminy do końca 2023 roku usunięto zaledwie 6,74% wyrobów zlokalizowanych na terenie gminy.

W „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032” założono etapy usuwania wyrobów zawierających azbest w czasookresach, tj.:

- lata 2011-2012 - około 10% wszystkich wyrobów,
- lata 2013-2022 - około 40% wszystkich wyrobów,
- lata 2023-2032 - około 50% wszystkich wyrobów.

Oznacza to, że z terenu gminy Imielin powinno być usunięte do końca 2023 około 55% odpadów zawierających azbest. Dane powyższe wskazują, iż gmina ma niewystarczające tempo usuwania azbestu. Zwiększenie tempa można uzyskać poprzez promocje Programu dotacyjnego dla mieszkańców oraz akcje informacyjno-edukacyjne na temat szkodliwości azbestu i obowiązków, jakie wynikają z użytkowania i posiadania jego powłok.

4.8.2. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
terminowo wykonywane sprawozdania z gospodarki odpadami poprawnie działający system gospodarowania odpadami wszystkie nieruchomości objęte zbiórką odpadów komunalnych	wyrzucanie odpadów w sposób niekontrolowany niewystarczające tempo usuwania azbestu
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
uszczelnienie systemu gospodarki odpadami edukacja ekologiczna w przedszkolach i szkołach	przywożenie odpadów na teren gminy oraz zostawianie ich przez turystów

Źródło: opracowanie własne

4.8.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym

Gmina Imielin prowadzi gospodarkę odpadami zgodnie z założeniami nowelizacji ustawy o odpadach, posiada Regulamin utrzymania czystości i porządku oraz prowadzi coroczną sprawozdawczość.

Głównymi celami do realizacji w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych do instalacji.

W harmonogramie zadań zapisano, iż Gmina nadal będzie doskonalić selektywną zbiórkę wszystkich rodzajów odpadów i w dalszym ciągu organizować akcje informacyjne, promocyjne i edukacyjne zarówno dla dzieci, młodzieży i dorosłej części społeczeństwa gminy.

W zakresie gospodarki odpadami świadomość ekologiczna społeczeństwa jest nadal niewystarczająca, czego dowodem są występujące dzikie wysypiska odpadów, dlatego też konieczne jest dalsze prowadzenie edukacji

ekologicznej. Źródłem finansowania zadania będą środki własne oraz dostępne dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

4.9. Zarządzenie zasobami dziedzictwa przyrodniczego oraz wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zasobów przyrodniczych, w tym także leśnych.

Tabela 25 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“ Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu Zwiększenie lesistości			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Gmina Imielin W ramach realizacji zadania: - w 2022 roku w Przedszkolu Miejskim w Imielinie zostały zorganizowane 2 spektakle ekologiczne; koszt: 2 800 zł, - w latach 2022-2023 organizowano „Zieloną szkołę”; koszt w 2022 roku wyniósł 162 250,00 zł (w tym dofinansowanie z Urzędu w kwocie 19 600,00 zł), zaś w 2023 roku 186 420,00 zł (w tym dofinansowanie z Urzędu w kwocie 22 750,00 zł). Organizowano ponadto, wraz ze Stowarzyszeniem Zielony Imielin Dzień Ziemi (22 kwietnia). Stowarzyszenie jest organizatorem akcji „Drzewko za śmieci“. Członkowie stowarzyszenia w ramach tej akcji wspólnie z mieszkańcami sprząтали imielińskie tereny zielone, szczególnie lasy wokół zalewu, a w zamian za śmieci oferowali sadzonki drzew. 2 lipca 2022 roku Miejskie Centrum Kultury włączyło się w obchody kampanii zorganizowanej z okazji 5-lecia istnienia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii pt.: „Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Kierunek GZM, Poznajmy się 2 lipca!“ poprzez: - plener malarski „Z naturą na Ty – Poznajmy się“, - wycieczkę „W dwie godziny dookoła zalewu – Poznajmy się“, „Przestrzenny pokaz laserowy – Poznajmy się“. W 2023 roku MCK organizowało wydarzenie jak: miejska gra rodzinna „Czas na las – imielińskie mikro podróże“. Nadleśnictwo Katowice W latach objętych sprawozdaniem podczas lekcji terenowych i wycieczek, zajęć w Leśnej Sali Edukacyjnej, spotkań z leśnikiem w szkołach i poza szkołą przeprowadzono zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych: - w 2020 roku dla około 650 uczestników, - w 2021 roku dla około 1 820 uczestników, w tym prowadzono lekcje on-line dla około 270 uczniów, - w 2022 roku dla około 5 500 uczestników, - w 2023 roku dla około 5 500 uczestników. Ponadto Nadleśnictwo Katowice uczestniczyło w akcjach i imprezach okolicznościowych, na których edukowano: - w 2020 roku – około 950 uczestników, - w 2021 roku – około 750 uczestników, - w 2022 roku – około 800 uczestników, - w 2023 roku – około 1 320 uczestników. Nadleśnictwo współpracowało ze szkołami, uczelniami, domami kultury, muzeami, radiem, harcerzami, strażą pożarną oraz samorządami. Nadleśnictwo Katowice w latach 2020-2023 brało udział w imprezach jak: Piknik Rodzinny Ekoodpowiedzialni współorganizowany z Urzędem Miasta Katowice, Leśny Piknik Rodzinny w Nadleśnictwie	kilkanaście działań w ciągu roku kilka tysięcy uczestników

		Wisła, Dzień Żubra w Nadleśnictwie Kobiór. Ponadto uczestniczyło w akcjach #sadziMy oraz Choinka za krew.	
2.	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	PZD w Bieruniu W latach 2020-2023 w ramach realizacji zadania: - usunięto siłami własnymi Grupy Bieżącego Utrzymania Dróg 133 szt. drzew, zlecono usunięcie 5 szt. drzew (koszt zlecenia: 7 560,00 zł.), - posadzono 205 szt. drzew, w tym 23 szt. lipy drobnolistnej i 182 szt. śliwy wiśniowej. Łączny koszt nasadzeń wyniósł: 105 043,70 zł ZDW w Katowicach W latach 2020-2023 na odcinku drogi wojewódzkiej nr 934 zlokalizowanym w granicach administracyjnych gminy Imielin nie wykonano nowych nasadzeń drzew oraz nie usunięto żadnego drzewa. GDDKiA Oddział w Katowicach W latach 2020-2023 na trasie drogi ekspresowej S1 na terenie gminy Imielin GDDKiA Oddział w Katowicach nie prowadził wymiany składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych oraz nowych nasadzeń zieleni przydrożnej i wycinki drzew.	-
3.	Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Imielin W latach 2020-2023 brak jest danych dotyczących realizacji zadania.	-
4.	Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych	Gmina Imielin W 2023 roku nie realizowano zadania. PZD w Bieruniu W latach 2020-2023 w ramach realizacji zadania wykonano: - Przebudowę drogi powiatowej 5916S ul. Satelickiej w Imielinie w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego w km drogi od 1+459 do 2+481; koszt: 1 848 002,66 zł, - Przebudowę drogi powiatowej nr 5916S ul. Satelickiej w Imielinie w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego w km drogi 2+481 do 3+281; koszt: 1 911 118,04 zł, - Przebudowę drogi powiatowej nr 5916S ul. Satelickiej w Imielinie w zakresie wykonania drogi dla pieszych i rowerów na odcinku od DW 934 do ul. Sosnowej; koszt: 214 945,53 zł. Ponadto opracowano dokumentację projektową dla potrzeb: - Przebudowy drogi powiatowej nr 5916S ul. Satelickiej w Imielinie w km od 0+781 do 1+458 w zakresie budowy ścieżki pieszo-rowerowej i przebudowy skrzyżowania z drogą gminną ul. Wyzwolenia; wartość umowy: 170 970,00 zł, - Przebudowy drogi powiatowej 5918S ul. Zachęty w Imielinie w zakresie komunikacji pieszo-rowerowej; wartość w budżecie: 100 407,00 zł.	-
5.	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia	Powiat Bieruńsko-Lędziński W latach 2020-2023 nie realizowano zadania.	-
6.	Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i	Nadleśnictwo Katowice W latach 2020-2023 zrealizowano następujące prace odnowieniowe:	-

	ochronnych – zgodnie z planami urządzania lasów państwowych	• Rozdrabnianie pozostałości drzewnych – na pow. 8,28 ha, • Wyorywanie bruzd pługiem leśnym z pogłębiaczem – na pow. 1,07 ha,	
7.	Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń i w lasach gminnych	• Przygotowanie gleby frezem z pasy – na pow. 8,92 ha, • Przygotowanie gleby pługofrezarką – na pow. 1,14 ha, • Odnowienia – 5,37 ha.	
8.	Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	Ponadto na terenach będących w zarządzie administracji Gminy Imielin nie odnotowano większych szkód wyrządzonych przez szkodniki owadzie. W zakresie ochrony terenów leśnych, Nadleśnictwo Katowice nie ewidencjonowało patroli Straży Leśnej bezpośrednio dla gmin. W latach 2020-2023 na obszarze Gminy Imielin nie sporządzano planów inwestycyjnych i pozainwestycyjnych między innymi w zakresie nowych zalesień i nasadzeń. Nie zalesiano również terenów porolnych. Zrealizowane działania mające na celu zapewnienie ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu to: • Regularne monitorowanie stanu zdrowotnego lasu, • Przeprowadzanie działań profilaktycznych interwencyjnych w celu ograniczenia skutków kłęsk żywiołowych i pojawienia się szkodników i chorób drzew, • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z PUL, • Odnawianie lasów poprzez sadzenie drzew i pielęgnację młodników, • Wykonywanie cięć sanitarnych i trzebieży mających na celu poprawę zdrowotności i stabilności drzewostanów, • Udostępnianie lasów dla rekreacji i turystyki, • Organizowanie akcji edukacyjnych i informacyjnych, • Współpraca z lokalnymi społecznościami oraz organizacjami pozarządowymi w ramach różnych inicjatyw ekologicznych, • Ochrona siedlisk rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 26 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zasobów przyrodniczych i zasobów leśnych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020	Stan aktualny 2023
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem	-	-
2.	Rezerwaty	-	-
3.	Pomniki przyrody	-	-
4.	Lesistość gminy	11,5 %	11,7 %*
5.	Powierzchnia lasów	328,06 ha	328,39 ha*
6.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	0,40 ha	0,40 ha*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Imielin oraz GUS, BDL 2024

* GUS – dane z 2022 roku

4.9.1. Opis stanu obecnego

4.9.1.1. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Imielin

Szata roślinna gminy Imielin jest dość zróżnicowana, jednak nie stwierdza się w niej elementów wybitnie wartościowych i bardzo rzadkich w skali ponadregionalnej. We florze tego obszaru odnotowano kilka gatunków chronionych (w tym także podlegające ochronie ścisłej). Większość z nich to taksony dość często notowane na Wyżynie Śląskiej i terenach przyległych.

Aktualnie na terenie gminy Imielin brak jest obszarów chronionych. Od 2017 roku objęta ochroną jest tu roślina z rodziny storczykowatych dwulistnik pszczeli *Ophrys apifera* L.

Na terenie Gminy Imielin ochroną prawną proponuje się objąć następujące obszary:

- „Zrębowe Pagóry Imielińskie”, „Dolina Imielinki” oraz „Stara Gać” jako formy zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- „Łąki nad Zalewem” i „Kopiec” jako użytki ekologiczne,
- „Granice”, „Kamieniołom”, „Kopiec” jako stanowiska dokumentacyjne.

Na obszarze położonym w okolicy Smutnej Góry (Chełmska Góra, 235-251 m n.p.m.), położonym na granicy Chełmu Śląskiego znajduje się proponowany do utworzenia obszar Natura 2000 „Błędów koło Chełmu Śląskiego”. Projektowany do objęcia ochroną teren to zapadlisko pogórnice, w którym wytworzyło się siedlisko bagienne z charakterystycznymi zbiorowiskami roślin i zwierząt, wraz z jego obrzeżami o łącznej powierzchni ok. 22 ha, z czego jedynie część znajduje się w granicach administracyjnych gminy Imielin. Na obszarze żyją rzadkie gatunki zwierząt, głównie bezkręgowców, w tym ważek. Spotkać na tym obszarze można zarówno objętą ścisłą ochroną gatunkową zalotkę większą, jak i najmniejszą w Polsce – iglicę małą; która została wpisana do Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych.

Korytarze ekologiczne

Wzdłuż wschodniej i południowo wschodniej granicy gminy przebiega regionalny korytarz ichtiologiczny „Przemsza” (R-12), który ma charakter drugorzędowego szlaku migracji ryb, głównie diadromicznych oraz potadromicznych. Korytarz ten jest wykorzystywany także przez organizmy lądowe związane ze środowiskiem wodnym.

Wzdłuż wschodniej i południowo wschodniej granicy gminy przebiega regionalny korytarz wędrówek awifauny - „Dolina Przemszy”, rozciągający się wzdłuż Przemszy i Czarnej Przemszy od Zalewu Przeczyckiego na północy aż do ponadregionalnego korytarza Doliny Górnej Wisły na południu. Łączy on zbiorniki wodne położone we wschodniej i środkowej części aglomeracji katowickiej (w tym Zbiornik Imieliński, będący przystankiem pośrednim o znaczeniu regionalnym), umożliwiając przemieszczanie się ptaków wodno-błotnych w kierunku południowym do Doliny Górnej Wisły i dalej na południe.

4.9.1.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Imielin wynosi 328,39 ha, w tym:

- lasy publiczne ogółem 285,73 ha,
  - lasy publiczne Skarbu Państwa 277,23 ha,
    - ✓ lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych 277,23 ha,
    - ✓ lasy publiczne gminne 8,50 ha,
- lasy prywatne ogółem 42,66 ha³⁰.

Obszary leśne położone są w południowo-zachodniej części miasta oraz wzdłuż północno-zachodniego i zachodniego brzegu zbiornika Imielińskiego. W strukturze siedliskowej typów lasów na terenie Imielina zaznacza się dominacja: boru mieszanego wilgotnego oraz boru i lasu mieszanego świeżego (blisko 90% całości siedlisk leśnych). Dominujące gatunki to: sosna, brzoza, dąb szypułkowy (ok. 90% całości drzewostanów), pozostałe to świerki, olsza czarna, topola, osika i modrzew oraz gatunki indukowane (głównie dąb czerwony).

Gospodarkę leśną na obszarze gminy prowadzi Nadleśnictwo Katowice oraz właściciele lasów prywatnych.

Nadleśnictwo Katowice

³⁰ dane z Banku Danych Lokalnych, GUS, stan na 31.12.2022 rok

Powierzchnia lasów w gminie Imielin będących w zarządzie Nadleśnictwa Katowice, zgodnie z danymi udostępnionymi przez Nadleśnictwo dnia 06.06.2024 r. wynosi 321,29 ha, z czego 5,96 ha przypada na inne wyłączenia (tj. drogi, linie energetyczne).

Powierzchnia lasów państwowych i prywatnych będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Katowice na terenie Gminy Imielin obejmuje:

- obręb ewidencyjny Gać – 5,04 ha,
- obręb ewidencyjny Imielin – 26,63 ha.

Typy siedliskowe lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa na terenie gminy to:

- BMSW (Bór mieszany świeży) – 32,86 ha,
- BWM (Bór mieszany wilgotny) – 22,29 ha,
- LMSW (Las mieszany świeży) – 68,16 ha,
- LMW (Las mieszany wilgotny) – 147,11 ha,
- Ol (Ols) – 13,24 ha.

Na terenie Nadleśnictwa Katowice przeważają siedliska lasowe. Średni wiek lasów to 59 lat, a przeciętna zasobność przekracza 200 m³/ha.

Udział siedlisk leśnych:

- 28 % – borowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków iglastych, najczęściej sosny,
- 72 % – lasowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków liściastych.

Przeciętna zasobność drzewostanów:

- sosna – 219 m³/ha,
- brzoza - 184 m³/ha,
- dąb - 179 m³/ha,
- dąb czerwony - 188 m³/ha.

Obszar nadleśnictwa znajduje się w zasięgu naturalnym większości gatunków lasotwórczych. Drzewostany Nadleśnictwa cechują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym. Najliczniejszym gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna.

Lasy prywatne

W oparciu o zapisy ustawy o lasach Starosta Bieruńsko-Lędziński na podstawie zawartych porozumień powierzył nadzór nad prowadzeniem prawidłowej gospodarki leśnej Nadleśniczemu Nadleśnictwa Katowice.

Nadzór nad prowadzeniem gospodarki leśnej w lasach prywatnych polega na:

- kontroli gospodarki leśnej, doradztwie w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej,
- wydawaniu decyzji administracyjnych,
- kontroli wykonania decyzji wydawanych w drodze postępowania administracyjnego,
- cechowaniu drewna i wydawania świadectwa legalności pozyskanego drewna.

Zgodnie z przepisami ustawy o lasach Lasy Państwowe zobowiązane są służyć radą i pomocą prywatnym właścicielom lasów w prowadzeniu gospodarki leśnej. Leśnicy w ramach tych działań:

- doradzają prywatnym właścicielom, jak prowadzić gospodarkę leśną,
- udostępniają sadzonki drzew i krzewów leśnych,
- wykonują na koszt nadleśnictw zabiegi zwalczające i ochronne w lasach prywatnych, jeśli wystąpią tam organizmy szkodliwe, zagrażające trwałości lasu,
- organizują wykonanie zadań gospodarczych w lesie (w tym sprzedaż drewna), na podstawie umowy z właścicielem lasu,
- sporządzają wielkoobszarowe inwentaryzacje stanu lasów oraz prowadzą bank danych o lasach.

Aktualnie obowiązujące Uproszczone plany urządzenia lasów na terenie Gminy Imielin to:

- „Uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów będących własnością osób fizycznych i wspólnot gruntowych, położonych na terenie obrębów ewidencyjnych: Imielin, Gać, gmina Imielin, powiat bieruńsko-lędzki, województwo śląskie” opracowany na okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2024 roku,
- „Uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów będących własnością gminy Imielin, położonych na terenie obrębów ewidencyjnych: Imielin, Gać, gmina Imielin, powiat bieruńsko-lędzki, województwo śląskie” opracowany na okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2024 roku³¹.

Ministerstwo Środowiska w latach 2016-2020 prowadziło prace obserwacyjno-pomiarowe w ramach programu monitoringu w lasach wszystkich form własności na terenie całego kraju.

Program monitoringu lasu stanowi ważny element systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Zebrane wyniki posłużą do oceny stanu zdrowotnego lasów Polski wszystkich form własności w relacji do zmieniających się warunków środowiska. Prace terenowe odbywają się corocznie na stałych powierzchniach obserwacyjnych rozmieszczonych w sieci 8x8 km, które są częścią gęstszej sieci wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasu. Pomiary i obserwacje wykonywane są zgodnie z instrukcją opracowaną przez Instytut Badawczy Leśnictwa i zaakceptowaną przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i Ministerstwo Środowiska.

Prace terenowe były wykonywane przez pracowników Instytutu Badawczego Leśnictwa lub przez osoby upoważnione przez Instytut w okresie od 1 czerwca do 30 września w każdym roku w latach 2016-2020.

W 2019 roku, w badaniach monitoringu lasów na stałych powierzchniach obserwacyjnych I rzędu, zaobserwowano wzrost średniej defoliacji drzew (23,4%), w porównaniu do roku 2018 (22,4%), oraz lat wcześniejszych (2016 - 22,7%, 2017 - 22,8%). Największe wzrosty średniej defoliacji stwierdzono w 2019 roku u sosny i brzozy tj. gatunków rosnących na glebach uboższych. Również zły stan zdrowotny świerka, przy relatywnie mniejszym pogorszeniu w 2019 roku, może być związany z niekorzystnymi warunkami pogodowymi występującymi na terenie Polski w poprzednim roku.

4.9.2. Analiza SWOT

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
proponowane obszary przyrodniczo-krajobrazowe o nazwie: „Zrębowe Pagóry Imielińskie”, „Dolina Imielinki” i „Stara Gać” jako formy zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, „Łąki nad Zalewem” i „Kopiec” jako użytki ekologiczne, oraz trzy stanowiska dokumentacyjne tj. Granice, Kamieniołom, Kopiec różnorodność środowiska roślinnego	brak obszarów chronionych niski stopień zalesienia gminy przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
ograniczenie lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza, gleby i wód właściwa pielęgnacja szaty roślinnej zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obszarów leśnych	rozprzestrzenianie się obcych gatunków fauny i flory niezgodny z siedliskiem skład gatunkowy drzewostanów oraz ich niewłaściwa struktura zagrożenia biotyczne (szkodniki), abiotyczne (susze, wiatry), zagrożenia antropogeniczne (zła jakość powietrza)

Źródło: opracowanie własne

4.9.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zarządzanie zasobami dziedzictwa

³¹ Starostwo Powiatowe w Bieruniu – pismo z dnia 23.05.2024 roku, znak sprawy nr: ŚR.604.1.28.2024

przyrodniczego oraz wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Formy ochrony przyrody przewidziane w ustawie o ochronie przyrody pełnią przede wszystkim rolę lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych. Winny one być powiązane przestrzennie z podobnymi strukturami na terenie sąsiadujących terenów. W stosunku do niektórych ekosystemów warunkiem zachowania wysokich walorów jest wprowadzenie ochrony czynnej (dotyczy cennych zbiorowisk nieleśnych), w sytuacji, bowiem zaniechania tradycyjnego użytkowania niektórych typów zbiorowisk, bardzo szybko dochodzi do wycofywania się np. gatunków słabych konkurencyjnie, a często należących jednocześnie do grupy gatunków ginących.

Dla ochrony całości dziedzictwa przyrodniczego oraz kształtowania systemu terenów zieleni należy podjąć następujące zadania:

- promocja i pielęgnacja obiektów i obszarów chronionych na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody – w ramach Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh), poprzez utworzenie zespołów przyrodniczo - krajobrazowych, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody bieżące zgłaszanie uwag i wniosków, udział w konsultacjach,
- bieżące zgłaszanie uwag i wniosków, udział w konsultacjach,
- uwzględnienie zachowania terenów zielonych w nowych lub zmienianych dokumentach planistycznych;
- kreowanie wspólnej polityki ochrony przyrody dolin rzecznych oraz ich dopływów, korytarzy ekologicznych o randze regionalnej, terenów zieleni łąkowej,
- koordynacja rozwoju sieci tras i ścieżek rowerowych,
- promocja rozwoju rolnictwa ekologicznego, agroturystyki: programy rolnośrodowiskowe jako formy zmiany wizerunku nieefektywnej gospodarki rolnej,
- wsparcie działań organizacji ekologicznych, instytucji naukowych w zakresie ochrony czynnej wybranych gatunków fauny i flory.

4.10. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie przeciwdziałaniu zagrożeniom środowiska.

Tabela 27 Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IMIELIN NA LATA 2020-2023“			
Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych			
Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badanie możliwości, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	WIOŚ w Katowicach W latach 2020-2023 WIOŚ w Katowicach przeprowadził w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na terenie gminy Imielin jedną kontrolę w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom – w 2022 roku w Zakładzie Uzdatniania Wody Dzieńkowice z siedzibą w Imielinie przy ul. Wodnej 3. W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszeń i nieprawidłowości.	1 kontrola
2.	Wsparcie OSP w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego	Gmina Imielin Corocznie Miasto Imielin przeznacza środki finansowe na utrzymanie gotowości bojowej i remonty obiektów służących ochronie przeciwpożarowej.	-
3.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Sprawy awarii W latach 2021-2023 na terenie Gminy Imielin nie miała miejsca poważna awaria środowiskowa.	-
4.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	Wojewoda, Marszałek Woj. Śląskiego, Straż Pożarna, WIOŚ i organy administracji W latach 2021-2023 na terenie Gminy Imielin nie miała miejsca poważna awaria środowiskowa.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Imielin

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie gminy.

Tabela 28 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiskowych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020	Stan aktualny 2023
1.	Liczba zakładów w rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii	ZDR: 0 ZZR: 0	ZDR: 0 ZZR: 0
2.	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii oraz poważnych awarii na terenie gminy Imielin	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Imielin, WIOŚ/GIOŚ oraz Głównego Urzędu Statystycznego

4.10.1. Opis stanu obecnego

Według rejestru prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwową Straż Pożarną, na terenie gminy Imielin nie funkcjonują zakłady przemysłowe, w których występowałyby rodzaje i ilości substancji niebezpiecznych pozwalające zakwalifikować je do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

Niemniej jednak znajdują się tu przedsiębiorstwa, które mogą przyczynić się do powstania niebezpiecznych zdarzeń zagrażających środowisku oraz zdrowiu i życiu mieszkańców. Aktualnie żaden z przedsiębiorców nie posiada pozwolenia zintegrowanego wydanego przez Starostę Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego bądź przez

Marszałka Województwa Śląskiego, czyli takiego, które jest wymagane w związku z eksploatacją instalacji przemysłowych mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości.

Gmina Imielin w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego jest obsługiwana przez Komisariat Policji w Bieruniu, który prowadzi nadzór nad transportem w tym nad ładunkami przewożonymi pojazdami samochodowymi i kontroluje je w sposób wyrywkowy. Nie są prowadzone statystyki dla poszczególnych gmin.

Na terenie gminy od 2016 roku realizowany jest Program „Bezpieczny Imielin”, którego celem jest poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców Imielina. Program pn.: „Bezpieczny Imielin” na lata 2021-2025 jest kontynuacją działań podejmowanych w mieście w latach ubiegłych. Program zawiera wykaz zadań i sposobów ich realizacji umożliwiających uzyskanie zamierzonego celu na obszarze miasta. Cel zostanie osiągnięty poprzez:

- realizację programów edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- popularyzację problematyki ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- rozbudowę monitoringu miejskiego.

Na stronie internetowej gminy Imielin oraz w lokalnej prasie (Kurier) lub na portalach internetowych dotyczących gminy Imielin (Facebook, www.imielin.slask.pl niezależny portal internetowy) okresowo zamieszczane są informacje oraz poradniki w zakresie postępowania w sytuacjach zagrożeń, zamieszczane są także szczegółowe i dokładne informacje dla mieszkańców o sposobach zachowania się w sytuacjach różnorodnych zagrożeń i niebezpieczeństw wraz z instrukcjami postępowania i poradami.

Kolejnym elementem bezpieczeństwa mieszkańców jest ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa. Powstałe zagrożenia w transporcie drogowym a także w wypadku wystąpienia pożarów, zalań czy podtopień zwalczane są przez odpowiednie jednostki straży pożarnej. Na terenie gminy Imielin działa Ochotnicza Straż Pożarna w Imielinie, w razie potrzeby jest w gotowości także Państwowa Straż Pożarna w Tychach. Corocznie Miasto Imielin przeznaczają środki finansowe na utrzymanie gotowości bojowej i remonty obiektów służących ochronie przeciwpożarowej.

Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w 2022 roku przeprowadził na terenie gminy Imielin jedną kontrolę w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom – w Zakładzie Uzdatniania Wody Dzieńkowice z siedzibą w Imielinie przy ul. Wodnej 3. W trakcie kontroli nie stwierdzono naruszeń i nieprawidłowości.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach w obrębie gminy Imielin nie występują tereny wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), jak również w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku, o którym mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187 ze zm.)³².

W ostatnich latach Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu nie wykonywał żadnych prac w zakresie poprawy logistyki transportowej szczególnie dotyczących ładunków niebezpiecznych³³.

Na terenach rolniczych przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności.

W zakresie ograniczenia substancji chemicznych w środowisku niezbędne są szkolenia dotyczące odpowiedzialnego stosowania środków chemicznych i postępowania z opakowaniami po nich (szkolenia takie prowadzi PZDR) a także akcje edukacyjne dla mieszkańców w zakresie postępowania ze wszystkimi rodzajami odpadów oraz propagowanie produktów ulegających biodegradacji (np. torby na zakupy) czy wielorazowych opakowań i toreb na zakupy.

³² Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach – pismo nr WSI.070.40.2024.EJ.1 z dnia 13.05.2024 r.

³³ PZD w Bieruniu – pismo nr PZD.ZIZ.0712.2.2024 z dnia 03.06.2024 r.

4.10.2. Analiza SWOT

Zagrożenia poważnymi awariami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
brak zakładów o ryzyku awarii mieszkańcy na bieżąco informowani są o zagrożeniach oraz stanie jakości środowiska coroczne doposażanie OSP będąca w stałej gotowości bieżące kontrole zakładów przez WIOŚ w ostatnich latach nie wystąpiła żadna poważna awaria	zły stan niektórych dróg
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zmniejszenie zagrożenia wypadkowego i pożarowego poprzez remonty i modernizacje budynków oraz dróg edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach	zagrożenia wypadkowe związane z transportem zagrożenia wynikające z lokalizacji zakładów przemysłowych na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne

4.10.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska

Głównymi zagrożeniami na terenie gminy, jakie mogą wystąpić w toku zwykłego funkcjonowania są wypadki i zdarzenia drogowe, pożary i zalania. Na zagrożenia pożarowe wpływa sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach kontroluje przedsiębiorstwa pod kątem przestrzegania wymagań ochrony środowiska. Jednocześnie same przedsiębiorstwa muszą dbać o należyte postępowanie i ostrożność. W harmonogramie realizacji zadań monitorowanych zaplanowano kontynuację działań w postaci kontroli przedsiębiorców wraz z egzekwowaniem wymagań dotyczących zapobiegania zagrożeniom – realizacja przez WIOŚ. Istotne jest prowadzenie samokontroli w firmach, szkoleń, tak, aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia awarii – realizacja tego zadania prowadzona winna być przez przedsiębiorstwa.

W ostatnich latach na terenie gminy nie wydarzyła się żadna poważna awaria, niemniej jednak istotnym elementem są kontrole w tym także pojazdów przewożących ładunki niebezpieczne realizowane na drogach przez policję, działania te będą w kolejnych latach kontynuowane. Istotne jest także prawidłowe oznakowanie pojazdów przewożących niebezpieczne ładunki, co także w razie potrzeby kontroluje policja.

Ważnym zadaniem jest kontynuacja i doskonalenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wyrobienia w ludności nawyków prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii. Działania te realizowane są poprzez akcje informacyjne i edukacyjne, a dla dzieci poprzez zabawę. Finansowanie tego rodzaju zadań pochodzi głównie ze środków własnych Gminy Imielin oraz z dofinansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

5. Zagadnienia horyzontalne

Celem niniejszego rozdziału jest przedstawienie czterech zagadnień horyzontalnych, stanowiących fundament wszystkich działań zapisanych w niniejszym „Programie ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027”.

Każdy obszar interwencji i każdy kierunek działań powinien być spójny z czterema zagadnieniami horyzontalnymi, jakim są:

- adaptacja do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia,
- edukacja ekologiczna,
- monitoring środowiska.

Wszystkie obszary interwencji na których opiera się niniejszy „Program...” zawierają aspekty każdego z czterech działań horyzontalnych. Istotnym jest także, iż w każdej dziedzinie środowiskowej prowadzona jest edukacja ekologiczna, a nadzwyczajne zagrożenia czy awarie mogą wpływać na wszystkie obszary środowiska od przyrody po powietrze, wody i gleby. A w celu kontroli stanu i podjęcia ewentualnych szybkich kroków niezbędny jest monitoring środowiska i stała kontrola jego stanu.

5.1. Adaptacja do zmian klimatu

W 2013 roku Ministerstwo Środowiska opracowało „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Dokument ten został opracowany przez Ministerstwo Środowiska na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu pn. "Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu - KLIMADA".

Oddziaływania związane z prognozowanymi zmianami klimatu będą z różnym natężeniem wzmocnione wskutek działalności człowieka, zarówno poprzez podejmowanie aktywności gospodarczej (wydobycie kopalin, kierunkowa gospodarka leśna i hodowla zwierząt oraz rolnictwo), jak i jej zaniechania (porzucanie łąk i muraw, zanik tradycyjnych form wykorzystania terenu). Oddziaływania te są wielokierunkowe i mogą znacznie wzmocnić niekorzystne oddziaływanie prognozowanych zmian warunków klimatycznych w powiązaniu z nieprawidłowym zagospodarowaniem terenu.

Z racji zwiększonej częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych należy spodziewać się w przyszłości zwiększonej możliwości wystąpienia suszy, nadmiernych opadów, powodzi, które mogą zapoczątkować powstanie nowych osuwisk, erozję terenów pagórkowatych.

Problem zmian w reżimie hydrologicznym dotyczy również siedlisk wód słodkich, płynących lub stojących. Grupa ta jest narażona na zmiany wskutek wzrostu opadów nawałnych, okresów suchych, procesów eutrofizacji i zaburzeń przepływu wód w zbiornikach.³⁴

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym i warunkami klimatycznymi zachodzi ścisły związek wzajemnego oddziaływania. W kontekście zmian klimatu istnieje konieczność zmian treści planowania przestrzennego tak, żeby odpowiadały na problemy, które dotychczas nie były, bądź nie musiały być przedmiotem rozstrzygnięć planistycznych, albo miały marginalne znaczenie w toku procesu planistycznego. Biorąc pod uwagę horyzontalny i interdyscyplinarny charakter gospodarki przestrzennej wdrażanie działań adaptacyjnych w tym sektorze przyczynia się do ograniczenia skutków zmian klimatu nie tylko w zagospodarowaniu przestrzennym, ale także w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego. To powoduje, że planowanie przestrzenne, będące najważniejszym instrumentarium gospodarki przestrzennej, urasta do jednego z najistotniejszych kreatorów przestrzennej organizacji systemów społeczno-gospodarczych i ekologicznych, decydujących o adaptacji polskiej przestrzeni do spodziewanych zmian klimatu, a tym samym uwarunkowań środowiskowych i łagodzenia skutków społeczno-ekonomicznych tych zmian.

³⁴ Scenariusze Zmian Klimatu do 2030 r. i wpływ na sektory i obszary wrażliwe, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020

Zmiany klimatu i potencjalne skutki tych zmian zostały wzięte pod uwagę w niniejszym dokumencie poprzez realizację celów i kierunków działań, jakie zostały zapisane w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

W ramach poszczególnych kierunków interwencji wszystkie te cele zostały wzięte pod uwagę i w ramach nich zostały zaplanowane zadania dotyczące energetyki, edukacji mieszkańców, zarządzania szlakami komunikacyjnymi w celu minimalizacji zagrożeń powodowanych przewozem substancji niebezpiecznych.

Wśród kluczowych działań o charakterze horyzontalnym, które według „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” powinny być realizowane należy wymienić rozwój alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, zarządzanie ryzykiem powodziowym, realizacja działań zabezpieczających przed osuwiskami oraz wdrażanie lokalnych systemów monitoringu i ostrzegania przed nadzwyczajnymi zjawiskami klimatycznymi. Istotnym elementem jest ciągła edukacja ekologiczna nie tylko dzieci, ale także osób dorosłych w szczególności rolników i właścicieli lasów, właściwe planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji oraz uwzględnianie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.³⁵

5.2. Nadzwyczajne zagrożenia

Zarówno jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, jak i poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów, wybuch, awaria zbiornika, katastrofa autocysterny przewożącej substancję niebezpieczną, awaria obiektów hydrotechnicznych, itp.

Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne.

Powstałe zagrożenia usuwane są przez odpowiednio wyposażone i wyszkolone jednostki straży pożarnej.

Na obszarach rolniczych gminy Imielin przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, co jest kontrolowane przez WIORIN. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności.

Zagrożeniem dla mieszkańców i środowiska może być także transport paliw i ładunków niebezpiecznych, mogą one być przewożone wszystkimi drogami, na których nie ma zakazów transportu ciężkiego lub innych obostrzeń. W trakcie doraźnych kontroli pojazdy te są sprawdzane przez funkcjonariuszy policji pod kątem ładowności pojazdów oraz ich stanu technicznego.

Nadzwyczajne zagrożenia, do których może dojść na terenie gminy w trakcie normalnego funkcjonowania sprecyzowano w rozdziale 4.10 dotyczącym Zagrożeń poważnymi awariami. W rozdziale tym sprecyzowano rodzaje zagrożeń, do jakich może dojść na obszarze gminy, wyspecyfikowano jednostki, które zajmują się identyfikacją zdarzeń, ratowaniem zdrowia, życia i mienia oraz usuwaniem skutków awarii oraz kompetencje organów do realizacji zadań w tym zakresie.

5.3. Działania edukacyjne

W zakresie edukacji ekologicznej najważniejszym celem, który należy osiągnąć jest wykształcenie świadomości ekologicznej i przekonanie młodej i dojrzałej części społeczeństwa o konieczności myślenia i działania według zasad ekorozwoju. Jest to cel dalekosiężny, wykraczający poza horyzont 2027 roku, do którego można się zbliżyć poprzez stopniowe podnoszenie świadomości ekologicznej.

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) narzuca obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach nauczania wszystkich typów szkół, a także kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

W środkach masowego przekazu w publikacjach i audycjach również istnieje obowiązek popularyzacji ochrony środowiska i kształtowania pozytywnego stosunku do przyrody.

Ważną rolę w realizacji polityki proekologicznej gminy Imielin odgrywają mieszkańcy. Ich zachowania, nawyki i podejmowane działania bezpośrednio przekładają się na jakość środowiska naturalnego. Dlatego istotne jest, by permanentnie kształtować świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. Związana z tym

³⁵ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020

edukacja ekologiczna stanowi moduł uzupełniający wielowymiarową działalność Gminy na rzecz tworzenia otoczenia przyjaznego człowiekowi.

Organy administracji, instytucje koordynujące działania związane z ochroną środowiska oraz te, które kierują i zarządzają działalnością naukową i naukowo-badawczą w zakresie ekologizacji są zobowiązane uwzględniać w swoich planach i działaniach bieżących i długoterminowych zagadnienia dotyczące ekologii i ochrony przyrody.

Na wszystkich etapach edukacji od przedszkolnej poprzez podstawową placówki nauczania obejmujące swym działaniem jakakolwiek edukację dzieci i młodzieży zawierają w swoich programach dziedziny nauki lub dyscypliny naukowe wiążące się z ochroną środowiska.

Postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna ma na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Gmina powinna kontynuować i rozwijać współpracę z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi i instytucjami, przy organizowaniu prelekcji, wystaw, spotkań, wycieczek o tematyce ekologicznej i przyrodniczej, organizować akcje oraz pomagać przy realizacji programów szkolnych promujących idee zbierania surowców wtórnych w celu ich właściwego zagospodarowania. Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców nie tylko przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska oraz zmniejszenie szkodliwości tych odpadów, ale także do oszczędzania wody, niespalania odpadów w domowych kotłach, dbałości oraz szacunku o całość otaczającej nas przyrody i środowiska.

Czynnikami, które decydują o sukcesie realizowanej akcji edukacji ekologicznej są rzetelna informacja oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem.

W zakresie wszystkich aspektów ochrony środowiska potrzebne są działania edukacyjne zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłej części społeczeństwa. Z tego powodu zadania dotyczące edukacji ekologicznej umieszczono w harmonogramach we wszystkich rozdziałach dotyczących poszczególnych obszarów interwencji.

W każdej dziedzinie środowiskowej wspomniano o potrzebie prowadzenia stale i na bieżąco i w całej perspektywie realizacji Programu akcji edukacyjnych jednak, ze względu na fakt, że najwięcej działań edukacyjnych na terenie gminy realizowanych jest w zakresie gospodarki odpadami temat ten został w tej części potraktowany najszerszej.

5.4. Monitoring środowiska

W związku ze zmianą kompetencji wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynikającą z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw, od dnia 1 stycznia 2019 roku organem realizującym zadania Państwowego Monitoringu Środowiska jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Z dniem 1 stycznia 2019 roku pracownicy Wydziału Monitoringu Środowiska oraz Laboratorium WIOŚ stali się pracownikami GIOŚ. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska zadania Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie: gromadzenia i analizy wyników badań i obserwacji, przygotowania ocen jakości środowiska oraz udostępniania informacji o środowisku, realizuje poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska.

Zadania Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska polegają między innymi na monitoringu środowiska.

Monitoring środowiska prowadzony jest w zakresie powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, ochrony przyrody i bioróżnorodności, gospodarki odpadami, hałasu, pól elektromagnetycznych, potencjalnego wystąpienia poważnej awarii oraz gleby i ziemi (na poziomie krajowym).

W myśl nowych przepisów ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska z 2018 r. (ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 125, z późn. zm.) od 1 stycznia 2019 r. zadania PMS są realizowane wyłącznie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu i Ochrony Środowiska oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dokument ten obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.³⁶

Informacje powstające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska służą do wspomagania działań na rzecz ochrony środowiska, a także do informowania organów administracji o stanie środowiska, potencjalnych lub istniejących zagrożeniach, oraz obszarach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w środowisku. W dalszym etapie dane te i informacje wykorzystywane są przez organy administracji do postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwoleń na wprowadzania gazów i pyłów do środowiska oraz planów zagospodarowania przestrzennego, a także planów i programów jako całości lub jego poszczególnych elementów.

Działalność inspekcyjna na terenie województwa śląskiego prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Polega na prowadzeniu kontroli instalacji i przedsiębiorstw oddziałujących na środowisko w celu sprawdzenia czy są przestrzegane przepisy prawa czy stwierdzone są naruszenia. W sytuacji stwierdzenia nieprzestrzegania obowiązujących przepisów wydawane są zarządzenia pokontrolne, a w razie ich niezrealizowania nakładane są kary.

---

³⁶ <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/regionalny-wydzial-monitoringu-srodowiska/>

6. Cele Programu Ochrony Środowiska i ich finansowanie

Tabela 29 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu likwidacji źródeł zanieczyszczeń

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń	Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych	Liczba aktualizacji PGN źródło danych: Gmina Imielin	0	1	Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych	Aktualizacja „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Imielin”	Zadanie własne Gmina Imielin	zmiana w przepisach prawnych dotyczących dokumentów
			Roczne zużycie energii na oświetlenie uliczne (MWh/rok) źródło danych: PGN dla Gminy	888,60	wg potrzeb		Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego Gminy Imielin	Zadanie własne Gmina Imielin	brak środków finansowych
			Roczne zużycie energii cieplnej (MWh/rok) źródło danych: PGN dla Gminy	1 941,94	obniżenie o 20%		Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Zadanie własne Gmina Imielin	brak środków finansowych
			Roczne zużycie energii cieplnej (MWh/rok) źródło danych: PGN dla Gminy	82 754,36	obniżenie o 20%		Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych (realizacja PONE)	Zadanie własne Gmina Imielin Zadanie monitorowane mieszkańców, zarządców i administratorów budynków	brak środków finansowych
			Roczna produkcja energii z OZE (MWh/rok) źródło danych: PGN dla Gminy	wkoło 10%	wzrost o 20%		Program poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Imielin (dotacja)	Zadanie własne Gmina Imielin Zadanie monitorowane mieszkańców, zarządców i administratorów budynków	brak zaangażowania przedsiębiorców
			Roczne zużycie energii cieplnej (MWh/rok)	14 286,26	obniżenie o 20%		Ograniczenie niskiej emisji w budynkach przedsiębiorstw, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Zadanie monitorowane przedsiębiorstw	brak zaangażowania przedsiębiorców

			źródło danych: przedsiębiorstwa							
			Ilość budynków objętych monitoringiem źródło danych: Gmina Imielin	b.d.	100%			Monitoring zużycia paliw i nośników energii w budynkach użyteczności publicznej, system zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej	Zadanie własne Gmina Imielin	brak środków finansowych
			Liczba akcji na rok źródło danych: Gmina Imielin	5-10	10-15			Organizacja akcji edukacyjnych i społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Zadanie własne Gmina Imielin	brak środków finansowych
			Czy funkcjonuje system informacyjny dla mieszkańców? źródło danych: WIOŚ	tak	tak			Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych
			Liczba kontroli zakładów w ciągu roku źródło danych: WIOŚ	3	5			Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych
			Ilość kontroli źródeł ciepła źródło danych: Gmina Imielin	b.d.	50/rok			Wzmacnianie kontroli egzekwowania prawa w zakresie ochrony powietrza	Zadanie własne: Gmina Imielin	brak środków finansowych
			Ilość odcinków dróg budowanych i przebudowywanych źródło danych: Gmina Imielin, PZD w Bieruniu, ZDW w Katowicach, GDDKiA	7 odcinków dróg gminnych 2 odcinki dróg powiatowych 1 odcinek dróg wojewódzkich	wg potrzeb		Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu, na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu niepowodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Zadanie własne Gmina Imielin Zadanie monitorowane PZD w Bieruniu, ZDW w Katowicach, GDDKiA	brak środków finansowych
			Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu zbiorowego na terenie gminy Źródło danych: ZTM	b.d.	wg potrzeb			Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy mający na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	Zadanie monitorowane ZTM	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania

Tabela 30 Harmonogram zadań własnych w zakresie likwidacji źródeł zanieczyszczeń

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń	Aktualizacja i realizacja "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Imielin"	Gmina Imielin	-	50	-	-	50	środki własne Gminy Imielin, możliwe dofinansowanie	
		Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego Gminy Imielin	Gmina Imielin	wg potrzeb					środki własne Gminy Imielin, FEnIKS, FE SL 2021-2027	
		Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynku Przedszkola Miejskiego Nr 2 Montaż ogniw fotowoltaicznych wraz z magazynami energii na obiektach użyteczności publicznej w tym infrastrukturze wod. kan. w Imielinie – Etap I (przepompownie Imielińska, Baranowicza) Montaż ogniw fotowoltaicznych wraz z magazynami energii na obiektach użyteczności publicznej w tym infrastrukturze wod. kan. w Imielinie – Etap II (przepompownia Satelicka) Montaż ogniw fotowoltaicznych wraz z magazynem energii na 3 pompowniach ścieków w Imielinie	Gmina Imielin	-	3 108,11			3 108,11	środki własne Gminy Imielin, FEnIKS, FE SL 2021-2027, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych (realizacja PONE)	Gmina Imielin	wg potrzeb					środki własne Gminy Imielin, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Program poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Imielin (dotacja)	Gmina Imielin	wg kosztorysów inwestycji					środki własne Gminy Imielin, FEnIKS, FE SL 2021-2027, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Monitoring zużycia paliw i nośników energii w budynkach użyteczności	Gmina Imielin	wg potrzeb					środki własne Gminy Imielin, FEnIKS, FE SL 2021-2027, WFOŚiGW/NFOŚiGW	

		publicznej, system zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej				
		Organizacja akcji edukacyjnych i społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina Imielin	wg potrzeb	środki własne Gminy Imielin, FEnIKS, FE SL 2021-2027, WFOŚiGW/NFOŚiGW	na wszystkie dziedziny środowiskowe
		Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina Imielin	wg potrzeb	środki własne Gminy Imielin, FEnIKS, FE SL 2021-2027, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Wzmacnianie kontroli egzekwowania prawa w zakresie ochrony powietrza	Gmina Imielin	koszty administracyjne	środki własne Gminy Imielin	w razie potrzeb
		Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Gmina Imielin	wg kosztorysów inwestycji	środki własne Gminy Imielin, FEnIKS, FE SL 2021-2027, FDS	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 31 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie likwidacji źródeł zanieczyszczeń

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych (realizacja PONE)	mieszkańcy, zarządcy i administratorzy budynków	wg potrzeb	środki własne mieszkańców, FEnIKS, FE SL 2021-2027, NFOŚiGW/WFOŚiGW	brak zainteresowania mieszkańców gminy
		Program poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Imielin (dotacja)	mieszkańcy, zarządcy i administratorzy budynków	wg potrzeb	środki własne mieszkańców, FEnIKS, FE SL 2021-2027, NFOŚiGW/WFOŚiGW	brak zainteresowania mieszkańców gminy
		Ograniczenie niskiej emisji w budynkach przedsiębiorstw, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	przedsiębiorstwa	wg potrzeb	środki własne przedsiębiorców, FEnIKS, FE SL 2021-2027, NFOŚiGW/WFOŚiGW	brak zainteresowania przedsiębiorców
		Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	WIOŚ	wg potrzeb	środki GIOŚ, WIOŚ, FEnIKS, FE SL 2021-2027	-

		Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	WIOŚ	30	środki WIOŚ	działanie jest realizowane co roku i będzie kontynuowane
		Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych, w tym: Budowa drogi ekspresowej S1 Kosztowy – Katowice-Biała, odcinek I/B węzeł Kosztowy II (z węzłem) – węzeł Bieruń (bez węzła)	PZD w Bieruniu ZDW w Katowicach GDDKiA O. Katowice	489 175,059	środki własne GDDKiA, ZDW, Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego	brak środków finansowych
		Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy mający na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	ZTM	wg potrzeb	środki własne jednostek oraz środki gmin, fundusze krajowe i unijne (w tym FEnIKS, FE SL 2021-2027)	brak środków finansowych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 32 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona przed hałasem	Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska	Ilość zmodernizowanych dróg krajowych/ wojewódzkich/ powiatowych/ gminnych na rok źródło danych: administratorzy dróg	7 odcinków dróg gminnych 2 odcinki dróg powiatowych 1 odcinek dróg wojewódzkich	wg potrzeb	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas	Ograniczenie hałasu drogowego	Zadanie własne Gmina Imielin Zadanie monitorowane GDDKiA, ZDW w Katowicach, PZD w Bieruniu	brak środków finansowych
			Ilość decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu źródło danych: Starosta Bieruńsko-Lędziński	0	wg potrzeb		Działania administracyjne mające na celu ograniczenie hałasu przemysłowego	Zadanie monitorowane Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego	realizacja w razie potrzeby
			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Imielin	brak	3-4		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie własne Gmina Imielin	brak zainteresowania mieszkańców

			Ilość przedsiębiorstw badanych/ilość naruszeń 2021-2023 źródło danych: WIOŚ	1/0	wg potrzeb	Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas	Monitoring poziomów hałasu emitowanego przez przedsiębiorstwa	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych na realizację zadania

Tabela 33 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Ochrona przed hałasem	Ograniczenie hałasu drogowego	Gmina Imielin	Koszty budowy, przebudowy i modernizacji dróg podano w ochronie powietrza					środki własne Gminy Imielin dofinansowanie UE	zakres zadań ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Gmina Imielin	5/rok					środki własne Gminy Imielin, środki zewnętrzne WFOŚiGW	przy okazji innych działań edukacyjnych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 34 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona przed hałasem	Ograniczenie hałasu drogowego	GDDKiA ZDW w Katowicach PZD w Bieruniu	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	Środki własne GDDKiA, ZDW w Katowicach, PZD w Bieruniu, dofinansowanie UE	zakres zadań ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości dofinansowania
		Działania administracyjne mające na celu ograniczanie hałasu przemysłowego	Starosta Bieruńsko-Lędziński	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego	

		Monitoring poziomów hałasu emitowanego przez przedsiębiorstwa	WIOŚ	w zależności od ilości kontroli	środki własne WIOŚ	ilość kontroli zależy od potrzeb

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 35 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: GIOŚ	0	0	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (poprzez zapisy ograniczające w MPZP) Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Zadanie własne Gmina Imielin Zadanie monitorowane Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego	ryzyko sprzeciwu mieszkańców zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
							Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	Zadanie monitorowane GIOŚ	wzrost liczby źródeł promieniowania

Tabela 36 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do2027			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (poprzez zapisy ograniczające w MPZP)	Gmina Imielin						koszty administracyjne	środki własne Gminy Imielin	poprzez zapisy ograniczające w MPZP

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 37 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	GIOŚ	koszty administracyjne	środki własne GIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane w cyklach 3 letnich
		Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Starosta Bieruńsko-Lędziński	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 38 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zrównoważone gospodarowanie wodami	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiające zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu	Ocena JCWP źródło danych: WIOŚ	wody powierzchniowe stan zły	wody powierzchniowe stan dobry	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzecza Wisły	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak
			Długość utrzymywanych rowów melioracyjnych źródło danych: Gmina Imielin	b.d.	wg potrzeb		Poprawa retencji wodnej, w tym prace związane z utrzymaniem i konserwacją rowów melioracyjnych	Zadanie własne Gmina Imielin Zadanie monitorowane PGWWP	niewystarczające środki finansowe

			Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych w Gminie źródło danych: Gmina Imielin, PGW WP	3-5 rocznie	3-5 rocznie		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne Gmina Imielin	*tematyka ochrony wód poruszana jest także w trakcie innych działań edukacyjnych
			Koszty poniesione na konserwację i bieżące utrzymanie koryt cieków źródło danych: PGW WP	0	wg potrzeb		Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	Zadanie monitorowane PGW WP	niewystarczające środki finansowe
			Liczba magazynów przeciwpowodziowych na terenie Gminy źródło danych: Gmina Imielin	1	1		Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Zadanie własne Gmina Imielin Zadanie monitorowane PGW WP	niewystarczające środki finansowe
			Liczba zmian mpzp uwzględniających zarządzanie ryzykiem powodziowym źródło danych: Gmina Imielin	100%	100%		Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Zadanie własne Gmina Imielin	przedłużający się etap opiniowania i uzgadniania

Tabela 39 Harmonogram zadań własnych w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodami

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Zrównoważone gospodarowanie wodami	Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Gmina Imielin	realizacja wg potrzeb					środki własne Gminy Imielin	
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina Imielin	realizacja wg potrzeb					środki własne Gminy Imielin	
		Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Gmina Imielin	realizacja wg potrzeb					środki własne Gminy Imielin	
		Poprawa retencji wodnej, w tym prace związane z utrzymaniem i konserwacją rowów melioracyjnych	Gmina Imielin	realizacja wg potrzeb					środki własne Gminy Imielin	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 40 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zrównoważone gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu w tym wzmocnienie monitoringu wód	WIOŚ	20/rok	środki własne WIOŚ	realizacja jako kontynuacja
		Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej, w tym: „Wykonanie konserwacji cieków Imielinka w km 1+295-8+180 w m. Chełm Śląski, Imielin” „Wykonanie konserwacji cieków Stare Koryto cieków Imielinka w km 0+000-1+680 w m. Chełm Śląski, Imielin” „Wykonanie konserwacji cieków Przemsza w km 7+200-23+460 w m. Chełm Śląski, Imielin, Mysłowice, Chełmek, Jaworzno, Sosnowiec”	PGW WP	1 500	środki własne PGW WP	
		Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	PGW WP	20/rok	środki własne PGW WP	w razie potrzeby

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 41 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: Gmina Imielin	142,9 km	wg potrzeb	Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodnościekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Imielin	Zadanie własne Gmina Imielin (MSK Sp. z o.o.)	brak środków finansowych	
			Skanalizowanie gminy źródło danych: Gmina Imielin	92,9%	100%					
			Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków źródło danych: Gmina Imielin	1	1					
			Liczba przyłączy kanalizacji sanitarnej źródło danych: Gmina Imielin	2 880	wg potrzeb		brak środków finansowych			
			Zwodociągowanie gminy źródło danych: Gmina Imielin	100%	100%			Budowa sieci wodociągowej, przyłączenie nowych odbiorców wody przeznaczonej do spożycia Budowa i modernizacja urządzeń i obiektów wodociągowych	Zadanie własne Gmina Imielin (MSK Sp. z o.o.)	brak środków finansowych
			Długość sieci wodociągowej źródło danych: Gmina Imielin	82,404 km	wg potrzeb					
			Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych /rocznie/ w trakcie zajęć w szkołach i przedszkolach źródło danych: Gmina Imielin	3 rocznie	3-5			Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne Gmina Imielin (MSK Sp. z o.o.)	brak środków finansowych

			Liczba przydomowych oczyszczalni źródło danych: Gmina Imielin	52	wg potrzeb	Osiągnięcie i utrzymanie, co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne Gmina Imielin	brak kadr i przeszkolonych pracowników
			Liczba kontroli na posesjach źródło danych: Gmina Imielin	19	wg potrzeb		Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na posesjach prywatnych	Zadanie własne Gmina Imielin	brak środków finansowych
			Liczba kontroli podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub ziemi źródło danych: WIOŚ	3	5/rok		Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych

Tabela 42 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Imielin, w tym: Modernizacja pompowni pierwszego stopnia poprzez wymianę kraty koszowej rzadkiej oraz sito-płaskownika w celu poprawy procesu oczyszczania ścieków Modernizacja sieci poprzez wymianę zaworów podciśnieniowych oraz sterowników zlokalizowanych w studniach na sieci kanalizacyjnej Rozbudowa i wykup sieci kanalizacyjnej	Gmina Imielin (MSK Sp. z o.o.)			4 000			środki własne Gminy Imielin, Europejski Fundusz Rozwoju	
		Budowa i modernizacja sieci wodociągowej, przyłączenie nowych odbiorców wody przeznaczonej do spożycia Budowa i modernizacja urządzeń i obiektów wodociągowych, w tym: Wymiana wodociągu w ul. Łąkowej w Imielinie Wymiana wodociągu w ul. Rubinowej w Imielinie Wymiana wodociągu w ul. Pośpiecha i ul. Malornego w Imielinie Zintegrowany system monitoringu infrastruktury wodociągowej miasta Imielin Rozbudowa i wykup sieci wodociągowej	Gmina Imielin (MSK Sp. z o.o.)			7 010			środki własne Gminy Imielin, Europejski Fundusz Rozwoju	

		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina Imielin	2	2	2	2	8	środki własne Gminy Imielin, ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Imielin	koszty administracyjne					środki własne Gminy Imielin	
		Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na posesjach prywatnych	Gmina Imielin	koszty administracyjne					środki własne Gminy Imielin	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 43 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ	koszty administracyjne	środki WIOŚ	realizowane jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 44 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie zarządzania zasobami geologicznymi

L. p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami ze złóż	Ilość terenów osuwiskowych źródło danych: Powiat Bieruńsko-Lędziński	brak osuwisk i terenów zagrożonych	wg zgłoszeń	Zabezpieczenie terenów osuwiskowych na terenie Gminy	Obserwacja i monitoring terenów zagrożonych osuwaniem oraz prowadzenie ich rejestru	Zadanie monitorowane Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, PIG	
		Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego	Liczba złóż surowców naturalnych źródło danych: Gmina Imielin	8	8	Rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Zadanie monitorowane Organów administracji geologicznej, Marszałka, administracji szczebla centralnego, organów nadzoru górniczego, Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego	zmiana w przepisach prawnych dot. kompetencji
			Ilość spraw do realizacji źródło danych: właściciele terenów	wg zgłoszeń	wg zgłoszeń		Rekultywacja i rewitalizacja terenów historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	Zadanie monitorowane użytkowników terenów	brak środków na działania rewitalizacyjne
			Ilość terenów historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi źródło danych: informacje Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego	0	wg potrzeb		Aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	Zadanie monitorowane Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego	

Tabela 45 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zarządzania zasobami geologicznymi

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Obserwacja i monitoring terenów zagrożonych osuwaniem oraz prowadzenie ich rejestru	Powiat Bieruńsko-Lędziński, PIG	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, PIG	
		Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Organy administracji geologicznej, Marszałek, administracja szczebla centralnego, organy nadzoru górniczego, Starosta Bieruńsko-Lędziński	koszty administracyjne	środki własne organów	
		Rekultywacja i rewitalizacja terenów historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	użytkownicy terenów/ złóż	zgodnie z dokumentacją kosztorysową	środki władających terenem	
		Aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	Starosta Bieruńsko-Lędziński	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 46 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie ochrony gleb i terenów rolniczych

L. p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona gleb i terenów rolniczych	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Ilość działań promocyjnych źródło danych: dane ŚODR	3-6	3-6	Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych	Organizacja porad, konsultacji i szkoleń dla rolników	Zadanie monitorowane Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego	małe zainteresowanie rolników
			Ilość punktów pomiarowych Ilość badań zleconych przez rolników źródło danych: GIOŚ	b.d.	według zleceń rolników		Kontrola poziomu pH i zanieczyszczeń gleb	Zadanie monitorowane Okręgowej Stacji Chemiczno - Rolniczej w Gliwicach	
			Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORiN	1	według potrzeb		Prowadzenie kontroli stosowanych nawozów i środków ochrony roślin	Zadanie monitorowane WIORiN	
			Ilość złożonych wniosków o płatności rol-środ-klimat źródło danych: ARIMR	1 wniosek/rok	3 wnioski/rok		Realizacja Programów rolno-środowiskowych i rolno-środowiskowo - klimatycznych	Zadanie monitorowane ARiMR, rolników	małe zainteresowanie rolników

Tabela 47 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb i terenów rolniczych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Ochrona gleb i terenów rolniczych	Organizacja porad, konsultacji i szkoleń dla rolników	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	w zależności od zakresu akcji i ich ilości	środki własne ŚODR	
		Kontrola poziomu pH i zanieczyszczeń gleb	Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Gliwicach	koszty zależne od ilości zleceń i zakresu badań	środki własne rolników	badania na zlecenie rolników
		Prowadzenie kontroli stosowanych nawozów i środków ochrony roślin	WIORiN	koszty poboru i analizy próbek	środki WIORiN	
		Realizacja Programów rolno-środowiskowych i rolno-środowiskowo - klimatycznych	ARiMR, rolnicy	w zależności od ilości złożonych wniosków	środki ARiMR	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 48 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarka odpadami	Racjonalna gospodarka odpadami	Ilość kontroli mieszkańców źródło danych: Gmina Imielin	42 w latach 2021-2023	wg potrzeb	Gospodarowanie odpadami komunalnymi w województwie w oparciu o regionalne instalacje przetwarzania odpadów oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu, w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (kontrole zawartych umów czy prawidłowego selekcjonowania odpadów)	Zadanie własne Gminy Imielin	
			Ilość rocznie usuwanych wysypisk źródło danych: Gmina Imielin	0	wg potrzeb		Sukcesywne zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Zadanie własne Gminy Imielin	
			Ilość usuniętego azbestu zgodnie z Bazą Azbestową stan na koniec 2023 roku źródło danych: Gmina Imielin	do 2023 roku 17,375 Mg	35-40 Mg/rok		Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy (dotacje dla mieszkańców)	Zadanie własne Gminy Imielin	
			Procent mieszkańców objętych zbiórkami odpadów źródło danych: Gmina Imielin	100%	100%		Prowadzenie i rozwijanie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Zadanie własne Gminy Imielin	
			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Imielin	3-5	4-5		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami	Zadanie własne Gminy Imielin	

Tabela 49 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Gospodarka odpadami	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (kontrole zawartych umów czy prawidłowego selekcjonowania odpadów)	Gmina Imielin	zadanie prowadzą pracownicy Urzędu Gminy w ramach obowiązków służbowych, koszty zależą od ilości kontroli					Środki własne Gminy Imielin	
		Sukcesywne zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Gmina Imielin	koszty zależne od ilości dzikich wysypisk					Środki własne Gminy Imielin	
		Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy (dotacje dla mieszkańców)	Gmina Imielin	w zależności od poziomu zainteresowania mieszkańców 30-40 Mg/ rok					Środki własne Gminy Imielin, WFOŚiGW	
		Prowadzenie i rozwijanie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina Imielin	koszty gospodarki odpadami					Środki własne Gminy Imielin	
		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami	Gmina Imielin	5-10 rok					Środki własne Gminy Imielin	w ramach współpracy placówki oświatowe

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 50 Cele, kierunki interwencji w zakresie zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Liczba działań/akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Imielin, Nadleśnictwo Katowice, Powiat Bieruńsko-Lędziński	5 rocznie	5-10 rocznie	Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych Gminy, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Zadanie własne Gminy Imielin Zadanie monitorowane Nadleśnictwa Katowice, Powiat uBieruńsko-Lędzińskiego	brak zainteresowania mieszkańców
			Liczba nasadzeń/wycinka drzew w pasach drogowych źródło danych: Gmina Imielin, GDDKiA ZDW w Katowicach, PZD w Bieruniu	b.d.	wg potrzeb		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Zadanie własne Gminy Imielin Zadanie monitorowane GDDKiA, ZDW w Katowicach, PZD w Bieruniu	
			Liczba korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania źródło danych: Gmina Imielin	2	2		Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	Zadanie własne Gminy Imielin	przedłużający się okres uchwalenia planów
			Długość ścieżek rowerowych źródło danych: Gmina Imielin	3,08 km	wg potrzeb		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej	Zadanie własne Gminy Imielin	
		Zwiększenie lesistości	Liczba nowych uproszczonych planów/inwentaryzacji źródło danych: Powiat Bieruńsko-Lędziński	b.d.	wg potrzeb	Zrównoważony rozwój lasów	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia	Zadanie monitorowane Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego, właścicieli lasów	brak środków finansowych
			Powierzchnia odnowienia lasów państwowych (ha)	b.d.	wg potrzeb		Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z planami urządzania lasów państwowych	Zadanie monitorowane Nadleśnictwa Katowice	brak środków finansowych

			źródło danych: Nadleśnictwo Katowice						
			Powierzchnia odnowienia lasów prywatnych (ha) źródło danych: Powiat Bieruńsko- Lędziński	0	wg potrzeb		Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z uproszczonymi planami urządzenia lasów prywatnych	Zadanie monitorowane właścicieli lasów pod nadzorem nadleśniczego	brak środków finansowych
			Powierzchnia lasów objęta uproszczonymi planami urzędzenia lasów (%) źródło danych: Powiat Bieruńsko- Lędziński	100%	100%		Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń w lasach prywatnych	Zadanie monitorowane Powiatu Bieruńsko- Lędzińskiego, Nadleśniczego w imieniu Starosty Bieruńsko- Lędzińskiego	brak środków finansowych
			Powierzchnia zalesień na rok (ha) źródło danych: Nadleśnictwo Katowice, Powiat Bieruńsko-Lędziński	b.d.	wg potrzeb		Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	Zadanie monitorowane właścicieli gruntów	brak zainteresowania zalesieniami

Tabela 51 Harmonogram zadań własnych w zakresie zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Gmina Imielin	2	2	2	2	8	środki Gminy Imielin (ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW)	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	Gmina Imielin	5	5	5	5	20	środki Gminy Imielin	
		Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Imielin	wg potrzeb					środki Gminy Imielin	

		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej	Gmina Imielin	wg potrzeb	środki Gminy Imielin FEEnKS, FE SL 2021-2027	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 52 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Nadleśnictwo Katowice, Powiat Bieruńsko-Lędziński	10/rok	środki własne Nadleśnictwa Katowice, Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	GDDKiA, ZDW w Katowicach, PZD w Bieruniu	wg potrzeb	środki GDDKiA, ZDW w Katowicach, PZD w Bieruniu	
		Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia	Starosta Bieruńsko-Lędziński, właściciele lasów	50	środki własne Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego, właścicieli lasów, Funduszu Leśnego, WFOŚiGW, ARIMR	w razie potrzeby
		Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z planami urządzania lasów państwowych	Nadleśnictwo Katowice	10/rok	środki własne Nadleśnictwa Katowice	
		Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z uproszczonymi planami urządzania lasów prywatnych	właściciele lasów pod nadzorem nadleśniczego	10/rok	środki własne właścicieli lasów, ew. pozyskane	
		Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń w lasach prywatnych	Powiat Bieruńsko-Lędziński, Nadleśniczy w imieniu Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego	w razie potrzeby
		Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	właściciele gruntów	15/rok	środki własne właścicieli terenów	w razie potrzeby

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

Tabela 53 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom środowiska

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Zagrożenia środowiska	Przeciwdziałanie zagrożeniom na terenie gminy	Ilość kontroli w zakresie ochrony środowiska źródło danych: dane WIOŚ	1/rok	wg potrzeb	Zmniejszenie zagrożenia awariami oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (prowadzenie kontroli w przedsiębiorstwach)	Zadanie monitorowane WIOŚ, przedsiębiorstw	brak środków na działania kontrolne
			Ilość jednostek Straży Pożarnej które dostały wsparcie źródło danych: Gmina Imielin	1	1		Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt do ratowania życia i mienia	Zadanie własne Gminy Imielin	brak środków finansowych
			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Imielin	4-5	4-5	Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie własne Gminy Imielin Zadanie monitorowane Policji, Straży Pożarnej (jako edukacja w placówkach oświatowych)	brak zaangażowania mieszkańców

Tabela 54 Harmonogram zadań własnych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2024	rok 2025	rok 2026	rok 2027	do 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Zagrożenia środowiska	Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt do ratowania życia i mienia	Gmina Imielin	w zależności od potrzeb i posiadanych i pozyskanych środków - rocznie około 10 tys.					środki własne Gminy Imielin, środki województwa śląskiego	
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Gmina Imielin	w zależności od zakresu działań edukacyjnych - rocznie około 2-3 akcje i działania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska					środki własne Gminy Imielin	zadanie realizowane jest na bieżąco

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Imielin a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 55 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2024-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zagrożenia środowiska	Przeciwdziałanie poważnym awariom poprzez prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii	WIOŚ, przedsiębiorstwa	koszty zależą od ilości i zakresu kontroli	środki własne przedsiębiorstw, środki WIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuowane
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie monitorowane, Policja, Straż Pożarna	200	środki własne Policji, SP, WIOŚ	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania

7. System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Instrumentami wspomagającymi realizację Programu Ochrony Środowiska są elementy strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 324). Wynikają one z obowiązków i kompetencji gminy. Narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość działania związane z ochroną środowiska jest Program Ochrony Środowiska.

W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to również podmioty uczestniczące w zarządzaniu Programem, czyli jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania oraz spółki komunalne.

W każdej fazie wdrażania Programu uczestniczą mieszkańcy, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień Programu. (np. sieć kanalizacji sanitarnej, zmodernizowana droga czy nowy kocioł dofinansowany przez Gminę).

Podstawową zasadą w realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska jest prawidłowe i właściwe wykonywanie zadań własnych Gminy Imielin oraz zadań monitorowanych przez poszczególne jednostki.

Tabela 56 Działania w ramach zarządzania środowiskiem

L.p.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2024-2027	Podmioty uczestniczące
1	Wdrażanie Programu ochrony środowiska	Raport z wykonania Programu (co dwa lata)	Burmistrz Gminy Imielin
		Okresowa aktualizacja Programu ochrony środowiska	Burmistrz Gminy Imielin
2	Edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o środowisku	Realizacja Programu ochrony środowiska oraz współpraca z instytucjami zajmującymi się szeroko pojętą ochroną środowiska	Rada Gminy, WIOŚ, Organizacje pozarządowe
3	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie zakładów / instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Gmina Imielin, Wojewoda, Fundusze celowe
4	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi - Stan środowiska w województwie śląskim	GIOŚ, WSSE, PGW WP

Elementem polityki ekologicznej Gminy Imielin jest współpraca z instytucjami zajmującymi się badaniem stanu środowiska, przetwarzaniem uzyskanych danych oraz ich upowszechnianiem, a bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań objętych Programem ochrony środowiska będzie ciągły monitoring oraz dwuletni Raport.

8. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

„Program ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027” (zwany dalej Programem) został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Gminie. Poprzedni dokument opracowany został w 2021 r. jako „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Imielin na lata 2020-2021”.

Podstawą do opracowania niniejszego Programu są zalecenia wynikające z Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska z 2015 roku oraz ich zmiany prawne z 2017 i 2020 roku. W niniejszym opracowaniu autorzy starali się dokonać porównania stanu środowiska z roku 2017 z obecnym według informacji z 2023 roku (natomiast, jeśli brakowało takich informacji posłużono się danymi z 2022 roku).

Przedmiotowe opracowanie dla Gminy Imielin zawiera takie elementy jak:

Wstęp - rozdział ten zawiera podstawę prawną i cel przygotowania programu ochrony środowiska, a także okres objęty opracowaniem, metodykę, strukturę i zakres dokumentu.

W rozdziale drugim wykazano spójność niniejszego opracowania z dokumentami nadrzędnymi opracowanymi we wcześniejszych latach szczebla krajowego, regionalnego i wojewódzkiego.

Rozdział trzeci to informacje ogólne o gminie. Zawartość tego rozdziału to m.in. informacje o położeniu administracyjnym oraz dane dotyczące uwarunkowań gospodarczych i środowiskowych gminy.

Rozdział czwarty to ocena aktualnego stanu środowiska. W rozdziale tym opisano stan aktualny oraz wskazano najważniejsze problemy w zakresie każdego komponentu środowiska.

Na terenie strefy śląskiej oceny prowadzone są w oparciu o stacje pomiarowe znajdujące się poza terenem gminy Imielin. Najbliższa stacja pomiarowa zlokalizowana jest na terenie miasta Tychy, przy ul. Tołstoja 1, gdzie prowadzone są ciągłe automatyczne pomiary imisyjne stężeń tlenków azotu (NO, NO₂, NO_x), dwutlenku siarki (SO₂) oraz pyłu zawieszonego PM₁₀, a także pomiary parametrów meteorologicznych.

Maksymalne miesięczne stężenia dwutlenku siarki odnotowano w lutym 2021 roku tj. 16,38 µg/m³. Natomiast średnia wartość roczna wyniosła 7,8 µg/m³ w 2020 roku, 8,3 µg/m³ w 2021 roku, 7,4 µg/m³ w 2022 roku oraz 6,7 µg/m³ w 2023 roku a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego (20 µg/m³). Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenia dwutlenku siarki.

Z powodu braku szczegółowych danych nie jest możliwe określenie maksymalnego średniego stężenia dwutlenku azotu. Natomiast średnia wartość roczna stężenia dwutlenku azotu wyniosła 20,1 µg/m³ w 2020 roku, 20,4 µg/m³ w 2021 roku, 18,4 µg/m³ w 2022 roku oraz 17,0 µg/m³ w 2023 roku a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego (40 µg/m³). Wartości średnio roczne wskazują na poprawę jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenia dwutlenku azotu.

Maksymalne miesięczne stężenie pyłu PM₁₀ odnotowano w lutym 2021 tj. 55,18 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 26,2 µg/m³ w 2020 roku, 29,20 µg/m³ w 2021 roku, 24,5 µg/m³ w 2022 roku oraz 21,0 µg/m³ w 2023 roku a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego, tj. 40 µg/m³. Wartości średnio roczne wskazują na poprawę jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenie pyłu PM₁₀.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2023 roku określono strefy dla województwa śląskiego, w których doszło do przekroczenia standardów imisyjnych – w porównaniu do 2022 roku, w 2023 roku klasa w strefie śląskiej zmieniła się z klasy C na A, w przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz we wszystkich strefach dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} z klasy C1 na A1. W przypadku poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefy uzyskały ponownie klasę D2. W ocenie rocznej dokonanej pod kątem ochrony roślin w strefie śląskiej stwierdzono brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz poziomu docelowego dla ozonu. W przypadku poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin strefa śląska uzyskała ponownie klasę D2.

W latach 2021-2023 na terenie gminy Imielin realizowano „Program ograniczania niskiej emisji dla miasta Imielin na lata 2021-2023”, w ramach, którego udzielano dotacji do wymiany źródła ciepła (program dofinansowany z WFOŚiGW oraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii). Zlikwidowano ogółem 240 starych urządzeń grzewczych oraz zainstalowano 198 kotłów gazowych oraz 42 pompy ciepła.

Aktualnie gmina przystąpiła do realizacji „Programu ograniczania niskiej emisji na terenie miasta Imielin na lata 2024-2026”. W ramach programu do wymiany zaplanowanych jest 120 urządzeń grzewczych (40 rocznie).

Ponadto na podstawie porozumienia z WFOŚiGW w Katowicach, gmina prowadzi Biuro Programu Czyste Powietrze.

Obszar gminy Imielin obsługuje system dróg publicznych kategorii krajowej, wojewódzkiej, powiatowej i gminnej oraz sieć dróg wewnętrznych. Aktualnie długość wszystkich dróg publicznych na terenie gminy Imielin wynosi 87,961 km. Na drogach powiatowych jak również na obiektach mostowych w ciągu dróg wykonywane są coroczne przeglądy ich stanu technicznego na bazie których planowane są niezbędne prace remontowe do realizacji. Odcinki dróg oraz mosty, które są w najgorszym stanie technicznym podlegają sukcesywnym remontom w miarę posiadanych przez zarządców dróg środków finansowych.

W latach 2020-2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził na terenie gminy 12 kontrole przedsiębiorców w zakresie ochrony przed hałasem, w tym jedną w zakresie emisji hałasu.

Na koniec 2023 roku Gmina Imielin posiadała 16 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 6 uchwalonych w latach 2020-2023. We wszystkich MPZP uwzględniono zapisy dotyczące zapewnienia właściwych warunków ochrony przed hałasem.

Marszałek Województwa Śląskiego nie udzielał pozwoleń zintegrowanych dla instalacji zlokalizowanych na obszarze gminy Imielin.

Żadne z funkcjonujących przedsiębiorstw na terenie Gminy Imielin nie posiada wydanego przez Starostę Będzińsko-Lędzińskiego pozwolenia zintegrowanego.

W ramach realizacji państwowego monitoringu środowiska na terenie gminy Imielin, w latach 2022-2023 przeprowadzono pomiar okresowy (monitoringowy) promieniowania elektromagnetycznego w 1 punkcie pomiarowym, zlokalizowanym w Imielinie przy ul. Hallera.

Przeprowadzone w 2022 roku badanie wykazało występowanie średniego poziomu promieniowania elektromagnetycznego o wartości 1,3 V/m (0,1 WME). Analiza przeprowadzonego pomiaru monitoringowego nie wykazała przekroczenia dolnej granicy wartości dopuszczalnej poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku, dla badanego zakresu częstotliwości, wynoszącej 28 V/m, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448).

W 2019 roku został zniesiony obowiązek pozwoleń na lokalizację instalacji emitującej pola elektromagnetyczne, aktualnie niezbędne jest tylko zgłoszenie nowej lub modernizowanej instalacji do Starostwa Powiatowego w Bieruniu. Starosta prowadzi Rejestr instalacji mogących oddziaływać na środowisko, których emisja nie wymaga pozwolenia. W okresie od 2011 roku do maja 2024 roku zgłoszono 4 instalacje emitujące pola elektromagnetyczne (w latach 2022-2023 nie było zgłoszeń). Instalacje te umieszczone są na trzech masztach zlokalizowanych na nieruchomościach gruntowych położonych w Imielinie przy ul. Spacerowej (działka nr 934/43), ulicy Wróblewskiego 4 oraz przy ul. Józefa Hallera 39.

Gmina Imielin zaopatrywana jest w wodę przez wodociąg grupowy Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Za zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, dystrybucję oraz infrastrukturę wodociągową na terenie gminy Imielin odpowiada Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. w Imielinie.

Zgodnie z danymi MSK Sp. z o.o. w Imielinie długość eksploatowanej sieci wodociągowej wg stanu na 06.06.2024 roku wyniosła 82,404 km. Stopień zwodociągowania gminy wynosi 100%. Liczba punktów pomiarowych w których woda jest sprzedawana odbiorcom to 3 043 punkty. Do gminnej sieci wodociągowej przyłączonych jest 2 993 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego.

Zagospodarowaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych z terenu gminy Imielin zajmuje się Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. z siedzibą w Imielinie, które administruje siecią kanalizacji sanitarnej oraz komunalną oczyszczalnią ścieków. Stopień skanalizowania Gminy Imielin na dzień 31.12.2022 r. według danych GUS wynosił ok. 92,9%. Zgodnie z danymi MSK Sp. z o.o. według stanu na dzień 6.06.2024 r. długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 142,9 km. Łącznie do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania podłączonych było 2 880 budynków.

Na terenach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej lub gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie niekorzystna, budowane są zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gmina Imielin prowadzi ewidencję szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi gminy, według stanu na koniec 2023 roku na terenie gminy zlokalizowanych jest:

- 52 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 82 szt. zbiorników bezodpływowych,
- 68 szt. toalet przenośnych (TOITOI).

Gmina Imielin nie prowadziła wsparcia dla mieszkańców w zakresie budowy nowych przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2023 roku na terenie gminy w zakresie gospodarki ściekowej zrealizowano 19 kontroli na posesjach prywatnych. W latach 2020-2023 WIOŚ w Katowicach na terenie gminy Imielin przeprowadził 3 kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. W przypadku jednej kontroli stwierdzono naruszenia.

Koncesje na wydobywanie węgla kamiennego udzielone przez ministra właściwego do spraw środowiska posiada Polska Grupa Górnicza S.A. jako użytkownik złóż węgla kamiennego Imielin-Południe i Ziemowit.

Koncesję na wydobywanie kopalin ze złóż udzielone przez Marszałka Województwa Śląskiego posiadają:

- Kopalnia Dolomitu REK Małek i Wyrobek Sp. K. z siedzibą w Tychach – użytkownik złoża wapieni i dolomitów triasowych „Imielin-Rek” – koncesja wydana do 31.12.2030 roku,
- Kopalnia Imielin Sp. z o.o. z siedzibą w Imielinie – użytkownik złoża dolomitu „Imielin-Północ” – koncesja wydana do 31.12.2039 roku,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszyw Mineralnych i Lekkich Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach – użytkownik złoża dolomitów triasowych „Imielin 1” – koncesja wydana do 31.12.2030 roku.

Złoża te po zakończeniu eksploatacji będą wymagały rekultywacji. Łączna powierzchnia terenów wymagających rekultywacji określona w sprawozdaniu RRW-11 to 59 ha.

Aktualnie Powiat Bieruńsko-Lędziński prowadzi rejestr osuwisk na terenie gmin należących do powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego. Rejestr jest dostępny w Starostwie Powiatowym w Bieruniu. Zgodnie z danymi Bazy SOPO aktualnie na terenie gminy Imielin nie stwierdzono istniejących osuwisk oraz obszarów predestynowanych do występowania ruchów masowych.

W strukturze kompleksów przydatności rolniczej gleb gminy Imielin, wśród gruntów ornych dominują dwa kompleksy żytne: słaby i bardzo słaby, które stanowią ok. 73% sumarycznej powierzchni gruntów ornych. Łącznie kompleksy żytne stanowią około 85% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby na których można uprawiać głównie rośliny pastewne, niektóre przemysłowe i niewiele spożywczych. Wśród użytków zielonych również wyróżnia się duży udział użytków słabych i bardzo słabych – ok. 45% powierzchni użytków zielonych. Istniejąca naturalna baza glebowa stwarza zatem niekorzystne warunki dla rozwoju rolnictwa. Na terenie gminy Imielin przeważają gleby klas IV-VI, które łącznie stanowią ok. 90% wszystkich powierzchni wykorzystywanych rolniczo.

Zgodnie ze sprawozdaniami RRW-11 Starostwa Powiatowego w Bieruniu z produkcji rolniczej wyłączono 0,32 ha gruntów rolnych w 2022 roku oraz 0,06 ha w 2023 roku.

Aktualnie na terenie Gminy Imielin 1 firma posiada aktualną decyzję wydaną przez Starostę Bieruńsko-Lędzińskiego – pozwolenie na wytwarzanie odpadów z instalacji do produkcji i remontu wentylatorów przemysłowych z dnia 25.11.2016 r. znak ŚR.6220.3.2016 dla firmy „Wentylatory WENTECH” z siedzibą w Imielinie oraz 4 firmy posiadają zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów.

W latach 2020-2023 WIOŚ w Katowicach na terenie gminy Imielin przeprowadził łącznie 6 kontroli w zakresie przestrzegania obowiązków związanych z gospodarką odpadami. W 4 przypadkach stwierdzono naruszenia.

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2023 roku na terenie Gminy Imielin świadczyła firma Master Odpady i Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach. Wykonawca usługi wybrany został w trybie przetargu nieograniczonego, a stosowna umowa na „Świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Imielin” była zawarta na okres 1 roku.

Odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy odbywa się na podstawie zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rada Miasta Imielin uchwaliła akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku, jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Imielin został przyjęty uchwałą nr XXII/149/2020 Rady Miasta Imielin z dnia 28.10.2020 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Imielin i następnie zmieniony uchwałą nr LI/351/2023 Rady Miasta Imielin z dnia 31 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/149/2020 Rady Miasta Imielin z dnia 28 października 2020r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Imielin.

Na koniec 2023 roku w deklaracjach ujęto 8 696 mieszkańców. Liczba mieszkańców zameldowanych na koniec 2023 roku to 9 097. Różnica w ilości osób zameldowanych, a łączną liczbą osób zadeklarowanych w systemie

wynika z faktu, iż wiele osób jest zameldowanych na terenie gminy jednak ze względu na miejsce pracy, nauki lub założenia własnej rodziny, zamieszkują poza terenem Imielina.

Po sporządzeniu sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok obliczono poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia na poziomie 39,65%. Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 8,26%, natomiast poziom składowania odpadów komunalnych – 32,14%. W roku 2023 Gmina Imielin osiągnęła wszystkie poziomy określone przepisami prawa.

W roku 2023 z terenu miasta Imielin odebrano łącznie 5 058,91 Mg odpadów komunalnych, w tym:

- odpadów niesegregowanych (zmieszanych) – 1 499,00 Mg,
- popiół – 517,25 Mg,
- odpady bio kuchenne – 218,98 Mg,
- opony – 28,69 Mg,
- tekstylia – 28,10 Mg,
- farby, tusze, żywice – 5,75 Mg,
- lampy fluorescencyjne – 0,31 Mg,
- baterie – 0,23 Mg,
- leki – 0,54 Mg,
- zużyty olej – 2,76 Mg,
- odpady wielkogabarytowe – 501,6 Mg,
- gruz – 590,64 Mg,
- farby, tusze – 3,89 Mg,
- odpady biodegradowalne ogrodowe – 843,79 Mg,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 30,57 Mg,
- opakowania ze szkła – 244,71 Mg,
- opakowania z tworzyw – 334,05 Mg,
- opakowania z papieru – 208,05 Mg.

Ponadto w PSZOK zebrano łącznie 1 788,94 Mg odpadów, w tym m.in.: 28,78 Mg zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, 0,11 Mg baterii oraz 0,25 Mg leków.

Dla gminy Imielin nie opracowano Programu usuwania wyrobów zawierających azbest. Starosta Bieruńsko-Lędzki prowadzi finansowanie zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Do końca 2018 roku przelicznik w Bazie Azbestowej wynosił 11 kg, natomiast od 2019 roku przelicznik wynosi 15 kg. Oznacza to, że jeśli mieszkaniec posiada pokrycie dachowe o powierzchni 100 m² to w 2018 roku posiadał 1 100 kg, natomiast w 2019 roku waga ta zwiększyła się do 1 500 kg. Dlatego mimo corocznych akcji usuwania ilość wyrobów w Bazie azbestowej się zwiększyła.

Według danych na koniec 2023 roku na terenie gminy Imielin jest jeszcze 240,587 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast łącznie usunięto zaledwie 17,375 Mg.

Bazując na początkowej ilości wyrobów zawierających azbest określonej w Bazie Azbestowej na 257,962 Mg można określić, iż z terenu gminy do końca 2023 roku usunięto zaledwie 6,74% wyrobów zlokalizowanych na terenie gminy.

Szata roślinna gminy Imielin jest dość zróżnicowana, jednak nie stwierdza się w niej elementów wybitnie wartościowych i bardzo rzadkich w skali ponadregionalnej. We florze tego obszaru odnotowano kilka gatunków chronionych (w tym także podlegające ochronie ścisłej). Większość z nich to taksony dość często notowane na Wyżynie Śląskiej i terenach przyległych.

Aktualnie na terenie gminy Imielin brak jest obszarów chronionych. Od 2017 roku objęta ochroną jest tu roślina z rodziny storczykowatych dwulistnik pszczeli *Ophrys apifera* L.

Na terenie Gminy Imielin ochroną prawną proponuje się objąć następujące obszary:

- „Zrębowe Pagóry Imielińskie”, „Dolina Imielinki” oraz „Stara Gać” jako formy zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,

- „Łąki nad Zalewem” i „Kopiec” jako użytki ekologiczne,
- „Granice”, „Kamieniołom”, „Kopiec” jako stanowiska dokumentacyjne.

Obszary leśne położone są w południowo-zachodniej części miasta oraz wzdłuż północno-zachodniego i zachodniego brzegu zbiornika Imielińskiego. Lesistość gminy wynosi 11,7%. W strukturze siedliskowej typów lasów na terenie Imielina zaznacza się dominacja: boru mieszanego wilgotnego oraz boru i lasu mieszanego świeżego (blisko 90% całości siedlisk leśnych). Dominujące gatunki to: sosna, brzoza, dąb szypułkowy (ok. 90% całości drzewostanów), pozostałe to świerki, olsza czarna, topola, osika i modrzew oraz gatunki indukowane (głównie dąb czerwony).

Według rejestru prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwową Straż Pożarną, na terenie gminy Imielin nie funkcjonują zakłady przemysłowe, w których występowałyby rodzaje i ilości substancji niebezpiecznych pozwalające zakwalifikować je do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

Niemniej jednak znajdują się tu przedsiębiorstwa, które mogą przyczynić się do powstania niebezpiecznych zdarzeń zagrażających środowisku oraz zdrowiu i życiu mieszkańców. Aktualnie żaden z przedsiębiorców nie posiada pozwolenia zintegrowanego wydanego przez Starostę Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego bądź przez Marszałka Województwa Śląskiego, czyli takiego, które jest wymagane w związku z eksploatacją instalacji przemysłowych mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości.

Gmina Imielin w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego jest obsługiwana przez Komisariat Policji w Bieruniu, który prowadzi nadzór nad transportem w tym nad ładunkami przewożonymi pojazdami samochodowymi i kontroluje je w sposób wyrywkowy. Nie są prowadzone statystyki dla poszczególnych gmin. Na terenie gminy od 2016 roku realizowany jest Program „Bezpieczny Imielin”, którego celem jest poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców Imielina. Program pn.: „Bezpieczny Imielin” na lata 2021-2025 jest kontynuacją działań podejmowanych w mieście w latach ubiegłych. Program zawiera wykaz zadań i sposobów ich realizacji umożliwiających uzyskanie zamierzonego celu na obszarze miasta.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w 2022 roku przeprowadził na terenie gminy Imielin jedną kontrolę w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom – w Zakładzie Uzdatniania Wody Dzieckowice z siedzibą w Imielinie przy ul. Wodnej 3. W trakcie kontroli nie stwierdzono naruszeń i nieprawidłowości.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach w obrębie gminy Imielin nie występują tereny wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), jak również w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku, o którym mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187 ze zm.)

W ciągu ostatnich 10 lat, na terenie Gminy Imielin nie wydarzyła się żadna istotna „katastrofa ekologiczna”.

Po analizie stanu aktualnego dla każdej dziedziny środowiskowej przeprowadzono analizę SWOT i stworzono w rozdziale szóstym cele i kierunki działań, a także harmonogramy realizacji zadań własnych – gminnych i zadań monitorowanych – czyli realizowanych przez instytucje administrujące uzbrojeniem terenu oraz przedsiębiorców i inne osoby prawne. Cele i kierunki działań w zakresie każdej dziedziny interwencji zostały zestawione w tabelach. Zapisano w nich nadrzędne cele środowiskowe, wskaźniki z podaniem wartości bazowej z roku 2023 oraz wartością do osiągnięcia w 2027 roku. Dopełnieniem celów i zadań jest wyszczególnienie każdego zadania wraz z określeniem jednostki odpowiedzialnej oraz czynników ryzyka, jakie mogą mieć miejsce, co warunkuje realizację zadania. Przykładem jest brak pozyskanych środków finansowych na realizację zadania. Drugą częścią rozdziału szóstego są harmonogramy realizacji zadań, w których zadania mają określone koszty realizacji oraz źródła finansowania. W tej części zamieszczono także dodatkowe informacje o zadaniu, przykładem jest informacja, iż zadanie będzie realizowane jako kontynuacja lub tylko w razie zaistnienia potrzeby.

W rozdziale siódmym opisano system realizacji „**Programu ochrony środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027**”.

Projekt Programu podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego. W trakcie procedur opracowania „**Programu...**” Gmina Imielin zapewni mieszkańcom możliwość zapoznania się z projektem dokumentu w ramach „konsultacji społecznych”.

Po podjęciu uchwały Rady Miasta Program zostanie przyjęty do realizacji. Co dwa lata będą sporządzane raporty z realizacji Programu Ochrony Środowiska pokazujące stan wykonania zadań zapisanych w Programie.

W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to także jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania, a także wszystkie podmioty realizujące zadania zapisane w Programie.

W rozdziale ósmym opisano system monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska, który da obraz postępów w realizacji zamierzeń „**Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Imielin na lata 2024-2027**”.